

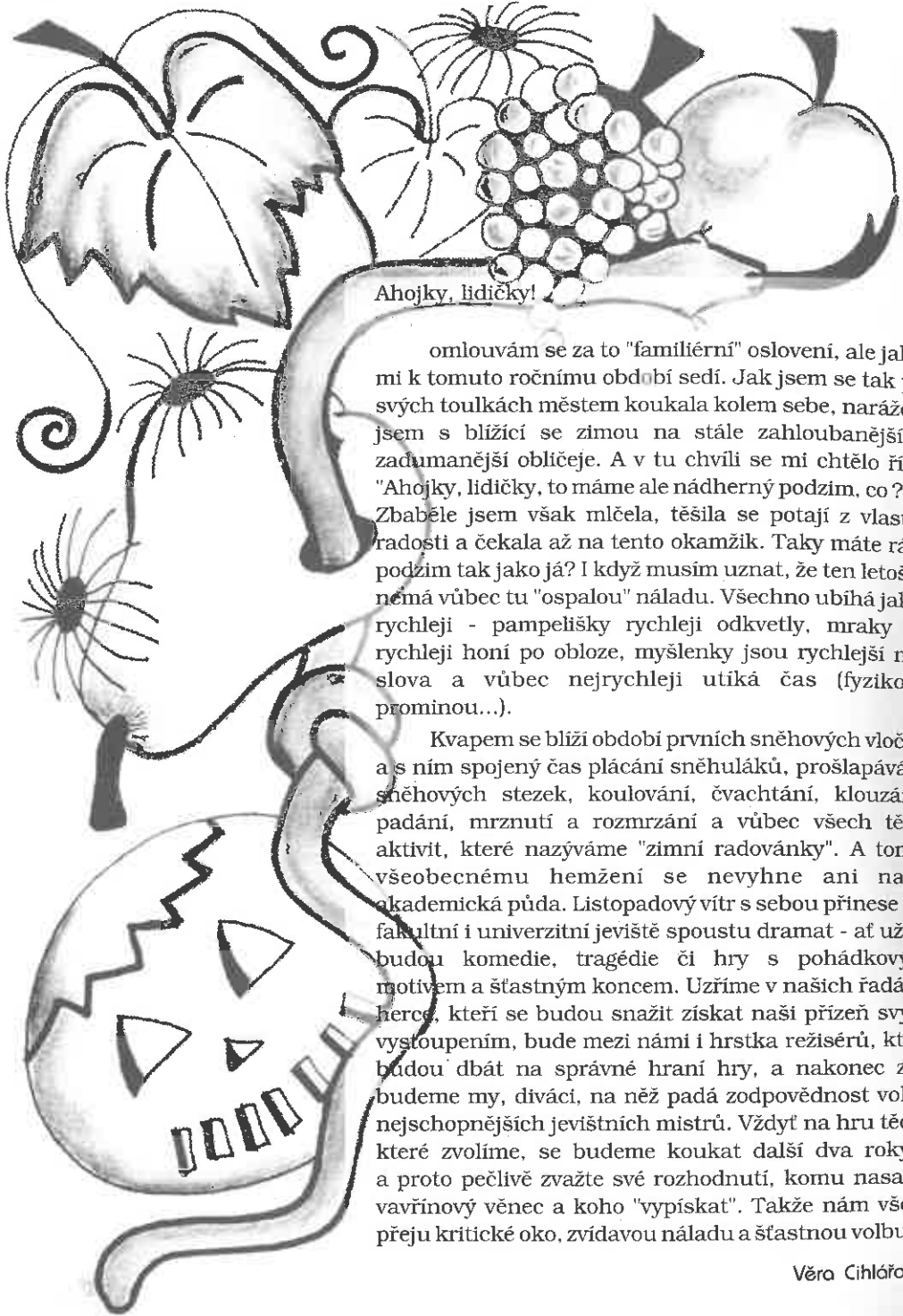

4 PAVUČINA

(nejen) studentský časopis

FOTO: Jan Hodáč

20 Kč - 2000

Ahojky, lidičky!

omlouvám se za to "famieliární" oslovení, ale jaksi mi k tomuto ročnímu období sedí. Jak jsem se tak při svých toulkách městem koukala kolem sebe, narážela jsem s blížící se zimou na stále zahloubanější a zadumanější obličej. A v tu chvíli se mi chtělo říct: "Ahojky, lidičky, to máme ale nádherný podzim, co?!?" Zbaběle jsem však mlčela, těšila se potají z vlastní radosti a čekala až na tento okamžik. Taky máte rádi podzim tak jako já? I když musím uznat, že ten letošní nemá vůbec tu "ospalou" náladu. Všechno ubíhá jaksi rychleji - pampelišky rychleji odkvetly, mraky se rychleji honí po obloze, myšlenky jsou rychlejší než slova a vůbec nejrychleji utíká čas (fyzikové prominou...).

Kvapem se blíží období prvních sněhových vloček a s ním spojený čas plácání sněhuláků, prošlapávání sněhových stezek, koulování, čvachtání, klouzání, padání, mrznutí a rozmrzání a vůbec všech těch aktivit, které nazýváme "zimní radovánky". A tomu všeobecnému hemžení se nevyhne ani naše akademická půda. Listopadový vítr s sebou přinese na fakultní i univerzitní jeviště spoustu dramát - ať už to budou komedie, tragédie či hry s pohádkovým motivem a šťastným koncem. Uzdáme v našich řadách herce, kteří se budou snažit získat naši přízeň svým vystoupením, bude mezi námi i hrstka režisérů, kteří budou dbát na správné hraní hry, a nakonec zde budeme my, diváci, na něž padá zodpovědnost volby nejschopnějších jevištních mistrů. Vždyť na hru těch, které zvolíme, se budeme koukat další dva roky - a proto pečlivě zvažte své rozhodnutí, komu nasadit vavřínový věnec a koho "vypískat". Takže nám všem přeju kritické oko, zvědavou náladu a šťastnou volbu.

Věra Cihlářová

Škola

	* Milane, prosím dolejš nám ještě!	2
	* Bude mít katedra botaniky vlastní laboratoře?	4
Rozhovory	* Rozhovor s Liborem Grubhofferem aneb...	5
	* Podíl BF JU na plánovaném výzkumu Antarktidy	9
	* Okénko zemědělece	12
	* Ovládněte svět informací	13
Senát	* Zprávy ze senátu BF	15
	* FotogOko	16
Počítače	* Sdílení dat	18
Prváci a BF	* Proč studuji na vysoké škole?	20
	* Je cílem vysoké školy pouhý absolvent?	22
	* VŠ versus SŠ	24
	* Co říci závěrem	25
Rozhovory	* Rozumný člověk se rozhodne pro Budějovice	26
Vaše názory	* Jak studenti k polivčičce přišli	29
	* Probudit se ze zlého snu	30
	* Představujeme...	31
SHP	* Studentské hodnocení přednášek	32
	* Exkurze do Turecka očima botanika	34

Věda

	* Nebojte se Mattoniho!	36
Astronomie	* Astronomické okénko	38
	* Sedíme na dvou židlích	40
	* Východ slunce nad Web of Science	43
	* Dopisy z PNG kamarádům	43

Společnost

	* Rozhovor se Svatoplukem Mikou	45
	* Etika tibetského dalajlamy	48
	* Z mého notesu	51

Kultura

	* Dvakrát Alfons Muchat	52
	* V synagoze v Polné zřízeno židovské muzeum	52
	* Galerie Nahoře	53
	* Prachatice mají důvod k oslavám	53
	* Zeptali jsme se na váš kulturní život	54
	* Hliněné destičky	56
	* Víte, že...?	57
	* Klášterec plný brokovnic	58
	* Ne "hepác"	58

Vlastní tvorba

	* Styl	59
	* Básník	59
Miniportrét	* Michaela Uhlířová	60
	* Pochopil?	62
	* básně	64

Volný čas

	* Ahoj, lidi!	65
	* Ahoj kamarádi	66
	* Že by něco pro zoology?	66
	* Stopem kolem světa aneb...	67
	* Povídaní o dálnici	67
	* Cestování po Finsku aneb...	70

Inzerce

	* Inzeráty	72
--	------------	----

Tiráž

	* Odpovídáme čtenářům	73
--	-----------------------	----

Milane, prosím, dolej nám ještě!

(Naše osobní vzpomínka na Milana Straškrabu)

Taková věta asi nikdy nepadla. Nešlo ani o čaj, ani o pivo. I když oboje při našem povídání jen málokdy chybělo. Čepoval se optimismus, diskutovala věda, zaháněla únava, vytvářely absurdní teorie, poslouchal pan Werich a kopal do zadku vycpaný byrokrat přivázaný na gumičce od stropu. Pádlovalo se, šlapalo na kole i pěšky, běhalo kolem řeky do Bavorovic nebo klouzalo zasněženým lesem. V divokém viru hecu i beze slova - s vypnutým časem.

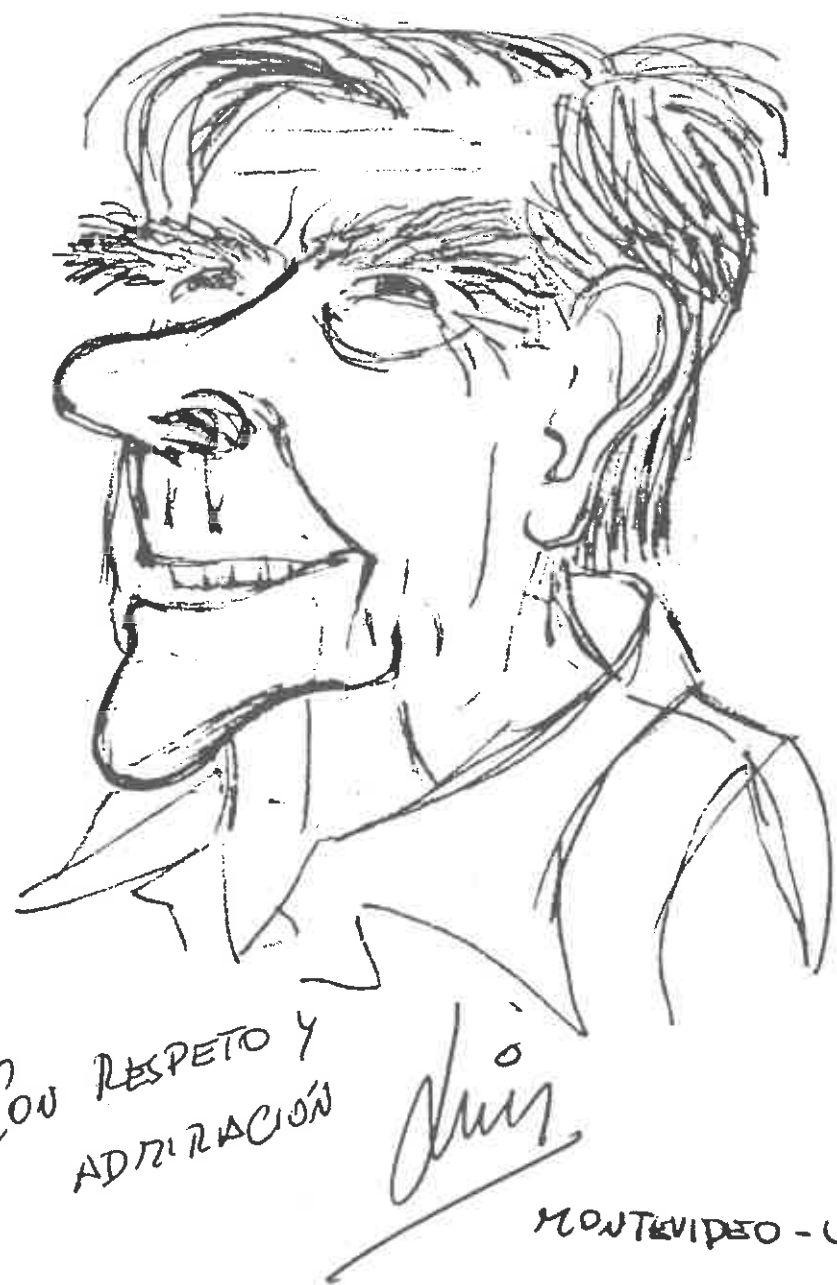
Tři vlny se rezonančně složily a odrazily do ohniska. Výsledek: parodie, komedie, relaxace. Syntesa "de novo" i rekombinace existujícího. Co teď s kulhavou parabolou? Zůstaly vzpomínky na Slapy, Šebanov, na společnou vodu s Vierou, na kudrnatý kámen, na čaje o síle jednoho Milana, pilmanže, na sylvestrovská lyžařská toulání se stanem, desítky výletů kamkoliv, na malenické ranní koupele v polozamrzlé Volyňce Díky, Milane!

Nemáme rádi ty, kteří používají klaksón místo brzd. Milan takový nebyl, i když jel téměř vždy na plný plyn. Dokázal zpomalit a pomoci těm, kteří byli ochotni pomoc přijmout a jet dál po vlastní ose. Nezpomalil u těch, kteří jen pasivně čekali, až někdo pomůže. Kašlal na peníze a hmotné statky jako málokdo. Nestrádal, nemnožil a neukládal jako "správný hospodář". Nic nebylo drahé, pokud se jednalo o poznávání, o rozvoj osobnosti. Když ale šlo o oblečení nebo jídlo, pak i desetikoruna byla moc. Nenáviděl okázalost a patos, zesměšňoval formálnost, dotazníky, ty, kteří melou prázdnou slámu jen proto, že to Někdo chce. Jeho svět byla především práce - publikace, knihy, počítač, universita a studenti - a také rodina. A to vše dokola přerušováno jen na nezbytně nutnou dobu relaxací s přáteli, četbou Dicka Francise, sportem. Byl mimořádně výkonný i proto, že dokázal úplně vypnout. Dokázal být dítě, mít spontánní radost z pohybu a ve svých 60 letech jet po sjezdovce z Kletí na igelitovém pytlí. Nic přirozené nebylo nedůstojné. Dokázal se na svět kolem sebe podívat pohledem, který nebyl zatížený předchozí zkušeností.

Znali jsme ho 20 let. Byl o generaci starší. Přesto byl tím, s kým se cítíte bezpečně, i když nevážíte myšlenky a neměříte slova, ale necháte je téci tak, jak přijdou - zrno i plevy dohromady. A přitom jste si jisti, že je spolehlivé ruce a hlava prosejí, podrží, co je hodné podržení, a zbytek nechají rozptýlit do nenávratna. Byl prostě PŘÍTEL. Přicházel často, a jak u přátel bývá, bez ohlášení. Nebylo to třeba. Zvonek v půl jedenácté jsme už čekali. Ve všední dny to bylo večer při jeho cestě z práce, v sobotu o dvanáct hodin dříve při cestě z nákupu. "Milanova hodina" zůstala, jeho zvonění už neuslyšíme.

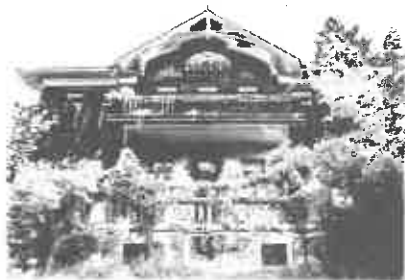
Optimismus, zaujetí pro práci, zodpovědnost, kult pravdy, umění relaxace a spontánní přátelský vztah k lidem ochotným nezištně přátelství přijmout. Nic z toho nám Milan už nedolije. Je teď na nás pěstovat, co zanechal, vyrábět extrakt a nalévat dalším. Budeme na to mít dost síly, dost energie? □

Jiří a Hana

Bude mít katedra botaniky vlastní laboratoře?

Katedra botaniky BF JU patří ke kmenovým institucím fakulty, zajišťuje jak některé základní přednášky, tak řadu výběrových kurzů. V každém studijním roce zde pracuje 50-60 studentů od bakalářského do doktorandského stupně studia. Pracovníci KB se podílejí na řešení několika významných českých i mezinárodních grantů. Přesto je KB jedinou katedrou BF, která nemá v Českých Budějovicích ani částečné zázemí na některém z místních ústavů AV ČR a je rozmístěna výlučně ve vypůjčených prostorách. Jakkoliv úzká návaznost na pracoviště Botanického ústavu AV v Třeboni a Průhonících to nemůže nahradit. Pronajaté prostory jsou zcela nedostatečné, fakulta za ně platí vysoké nájemné, chybí laboratoře pro studenty i pro práce na vědeckých programech. V celém areálu university nejsou podmínky k tomu, aby tato situace mohla být v dohledné době vyřešena bez dalších provizorií a bez neúnosné roztržičnosti. Všechny tyto důvody vedly k tomu, že rektor i členové správní rady vyslovili souhlas s uvolněním téměř 5 milionů korun z prostředků BF na koupi samostatného objektu, vyčleněného speciálně pro KB, a my děkujeme děkanovi BF za podporu i všem svým kolegům, že uznali tuto investici za oprávněnou.

Jedná se o starší, v současné době opuštěný dům, jehož velkou výhodou je lokalizace těsně na okraji areálu JU a v sousedství budov AV ČR Na Sádkách. To umožní i využívání přednáškových sálů, případně pokusných ploch a skleníků AV a další kontakty s fakultními a univerzitními provozy s nejmenšími časovými ztrátami. Rovněž bude jednodušší napojení na komunikační a počítačové sítě, servis, ochranná zařízení a technické spojení. Je pochopitelné, že soustředění téměř celé katedry do jednoho objektu může velice zefektivnit jak pedagogickou, tak vědeckou práci katedry. Po prostorové stránce je zakoupený dům vhodný a odpovídá v podstatě koncepčnímu plánu KB, který byl vypracován a schválen v roce 1998.

Jistou nevýhodou je, že objekt si vyžádá další, ne zcela jednoduché technické úpravy a opravy. Dům nebyl v užívání už několik let, před tím byl interiér upraven pro provizorní bydlení několika rodin a později opuštěn. Vyžaduje tedy renovaci, která se zejména z finančních důvodů protáhne nejméně na 3 roky. Není to tedy řešení okamžité, ale je přesto za daných okolností jediné a nejrychlejší možné; jakékoliv jiné představuje prodlužování současného neúnosného stavu a provizoria na mnoho dalších let.

Budova pro KB je čtyřpodlažní, včetně suterénního prostor a předpokládaného upraveného podkrovní. V přízemí (1. podlaží) je plánován skromný sekretariát, malá zasedací místnost s kapacitou do dvaceti míst (pro menší výběrové kurzy, menší semináře, schůze katedry, konzultace, zkoušky apod.) a především pracovny pro posluchače a doktorandy. V druhém podlaží jsou pracovny pro členy katedry, kde je počítáno s taxonomií, fykologií, mykologií, ekologií rostlin, geobotanikou a archeobotanikou, tj. se všemi základními specializacemi, které jsou na KB zastoupeny. Sklepní prostory budou upraveny pro experimentální kultivace in vitro nižších i cévnatých rostlin, přístrojovnu ("suchá" laboratoř), prostory pro zpracování rostlinného materiálu, sklad a technická centra. V podkrovní budou umístěny herbáře s potřebnými pracovními prostorami a pracovna pro hostující a externí odborníky. Kolem budovy je menší pozemek, který bude upraven parkovým způsobem. KB počítá dále s využitím pokusných ploch a skleníků Na Sádkách, na které není ze strany místních vědeckých pracovníků vyvíjen tak urgentní tlak, jako na místnosti v budovách. Předpokládáme a doufáme, že první provozy KB by mohly do nového objektu přesídlit v roce 2002. □

Jiří Komárek

Rozhovor s Liborem Grubhofferem aneb...

jak jsem si příjemně popovídala s velmi zajímavým člověkem. Tak by se totiž dalo nazvat naše téměř dvouhodinové posezení v "ředitelně" Parazitologického ústavu AVČR. S přívětivým úsměvem mne pozval dál a trpělivě odpovídal na všechny mé otázky.

životní cesta: ZŠ, gymnázium v Poličce, PřF UK v Praze (obor biochemie), Výzkumný ústav organických syntéz - toxikologické oddělení (Pardubice-Rybitví), doktorské studium v Ústavu sér a očkovacích látek se zaměřením na virologii - výzkum, vývoj a výrobu vakcín (prof. Slonim), Parazitologický ústav AV ČR (původně ČSAV) - Biologická fakulta JU

věk: 15 835 dní

výška: 1820 mm

číslo bot: 43

barva zubního kartáčku: bílá s modrou

oblíbený parazit a virus: malarické plasmodium a virus parotitidy, neboli příušnic

jídlo (aneb čím lze uplatit vašeho přednášejícího...): silně mě přitahují nejrůznější sladké dobřůtky, takže například ovocné knedlíky

oblíbená pohádka: Sůl nad zlato

Tradiční otázka - jak jste se dostal k biochemii?

Určitě jsem se k ní dostal přes svůj vztah k přírodě (ostatně jako asi většina lidí z BF). Nejdříve mě chytily kyticky. A jak jsem bral

rozum, tak jsem si postupně uvědomoval, že v samotné podstatě přírody je mnoho chemie. Tak jsem došel k závěru, že tím pravým, co chce studovat a dělat, by měla být právě biochemie.

Takže se za vaší volbou "neskrývá" žádná osobnost v podobě hodného pana učitele...?

No - vlastně musím přiznat, že mě ovlivnily dvě výrazné osobnosti. Jednou z nich byl můj dědeček, báječný hostinský, který mě učil lásce k přírodě. Naučil mě do přírody chodit a všimát si všeho živého a neživého kolem. Tou druhou byl můj učitel chemie na ZŠ.

Ve své životní cestě jste doputoval až do AV ČR, ale co vás přitáhlo k samotné BF?

K BF jsem se dostal docela přirozeným způsobem hned v počátcích její existence. Nastoupil jsem jako vědecký pracovník v Parazitologickém ústavu tehdejší ČSAV. Až do listopadu 1989 se celkem nic moc nedělo. Teprve polistopadové změny nám otevřely obrovské možnosti - většina z nás se snažila tomu otevírání všemi svými silami pomoci. Na jaře 1990 se začalo mluvit o myšlence založit BF jako instituci, která konečně doplní dosavadní badatelskou

činnost ČSAV (nynější AV ČR) o zapojení studentů do výzkumných projektů a o jejich výuku. Před rokem 1989 se mohl věnovat pedagogické činnosti jen omezený okruh lidí, kteří odpovídali určitým ideologickým požadavkům. Šlo nám o to vrátit zpět do naší vědy mladé lidi a vdechnout jí konečně život. Akademie zde na jihu Čech měla odborníky nejrůznějších biologických a ekologických směrů a spolu s již vytvořeným tradičním základem vysokého školství v Českých Budějovicích jsme cítili, že bude velmi prospěšné, když myšlenku vzniku BF co nejdříve uskutečníme. Měl jsem to štěstí, že jsem byl členem přípravného výboru pro založení fakulty od samého počátku. Každý ze zdejších ústavů Akademie měl jednoho či několik nadšenců, kteří se pro myšlenku fakulty nadchli a aktivně přispívali k její realizaci. No - a já jsem byl jedním z nich. K samotnému přednášení jsem se dostal až po návratu z pobytu v USA (Arizonská univerzita v Tusconu - pozn. redakce) v letním semestru 1993/1994. Přesně v tu dobu jsem byl zvolen také ředitelem PaÚ AV ČR. V této funkci, ve druhém čtyřletém volebním období, se v současné době nacházím.

Když jsme u toho "ředitelování" - jaké kvality musí vykazovat takový ředitel?

Tak na to nemám žádnou učenou definici. Všelijak sofistikované přístupy k řízení mi nejsou vlastní. Vycházím z několika základních předpokladů, které jsou podle mě nutné pro jakoukoli práci s lidmi:

Jedním je fakt, že když člověk do té funkce vstupuje, tak by měl o sobě vědět, že je svým založením spíše typ, který vskutku potřebuje sloužit lidem.

Druhý předpoklad či krédo je mít potřebu (nestačí se "jen snažit"), aby vztahy mezi lidmi v týmu byly příjemné. Jinými slovy to znamená, aby lidé chodili do práce rádi.

A ještě jednu otázku ze "soudku oficiálního". Spousta lidí fandí vaší kandidatuře na rektora JU. S vaším příchodem na rektorské křeslo by se patrně událo několik změn. Můžete mi nastínit ty nejužnamnější?

Příznivý ohlas na mou kandidaturu mě tuze těší a je rozhodně velmi zavazující. Tři změny, které považuji pro další vývoj univerzity za nezbytné, jsou:

- 1) skutečný kreditní systém včetně ECTS (European Credit Transfer System - pozn. redakce) pro zajištění mobility studentů
- 2) zveřejňované studentské hodnocení učitelů
- 3) interní grantová agentura pro účelovou podporu tvůrčí činnosti učitelů a studentů

Teď přejdeme na nějaké oddechovější téma. Třeba na vaše působení coby učitele... Učíte rád? Jak dlouho se připravujete na přednášku?

Naprosto spontánně musím říci, že učím rád a že jsem si vždy přál učit. Problém je trochu v tom, že ti z nás, kteří zároveň pracují v laboratoři, či se v míře zvýšené věnují organizačním věcem, nemají vždy tolik času a energie na to, aby výuka a vůbec celý jejich výkon v posluchárně byl vždy stoprocentní. Z toho někdy vzniká pocit

určité nespokojenosti se sebou samým. K té délce přípravy přednášky - to je různé. I když učím biochemii už delší dobu, stále je zde práce například s obnovováním a tvorbou učebních materiálů. Takže mám pocit, že se na přednášku trvající tři hodiny připravuji celkem hodin šest.

Co vy a studenti? Dovedete přimhouřit oko nad zoufalým studentem, který zaloví pod lavicí a vytáhne tahák, nebo jste postrachem všech "opisovačů"?

Myslím, že se snažím být přiměřeně nekompromisní. Spíše mám tendenci k tomu ty taháky nevidět - ale nesmí to být až příliš "okaté". Nakonec když připravě taháku věnuje dotyčný student dostatečné úsilí, tak se to projeví i v následující ústní části... Takže nejsem nikterak militantní v tomto směru.

Jaký jste byl student vy?

Bez mučení se přiznám, že jsem patřil spíše k těm "vzorňákům". Nejdramatičtější asi byla v mém studijním životě praktika z organické syntézy - tam se totiž nikdo z nás nevyvaroval nějakému maléru v podobě hořící aparatury. Většina z nás si vyzkoušela "hašení" a hasit znamenalo obvykle i několik úloh navíc. Takže jsme trávili v praktiku dlouhé hodiny.

A teď se vrátím ještě o skok zpět do minulosti. Co si pamatujete jako svůj nejranější zážitek z dětství?

Tak ten si pamatuji docela přesně. Nebude úplně jednoduché říct, kolik mně tenkrát vlastně bylo... Ale vidím to jako dnes: sedím v jakémsi zajímavém kočárku a přehrabuji si oblázky na kupě říčního písku... Já jsem měl krásné dětství - nemusel jsem nikdy chodit do mateřské školky, protože jsem vyrůstal na vesnici v hospodě a ta měla otevírací dobu od rána do večera. Za hospodou teče potok a je tam spousta zajímavých zákoutí, kde jsem s kluky trávil spoustu času.

Na co jste si tam nejraději hráli?

Určitě jsme měli období indiánů a indiánských válek, což mělo bezpochyby

souvislost s objevením se zfilmovaných mayovek na začátku 60. let. Inspiraci jsme získávali při hromadných výpravách na jejich premiérová představení do kin v sousední dědině. Taky jsme si budovali nejrůznější dřevěné přístřešky a bunkry pod zemí, na zemi i na stromech...

A dnes? Stále stavíte bunkry?

:-) Určitě bych se tomu nevyhýbal. Kdo mě zná, tak ví, že jsem pro každou špatnost. Se synem Markem pouštíme draka, prolízáme skály u nás na Žďárských vrších a v poslední době ze všeho nejraději hraje hokej, v zimě na ledě a přes léto na kolečkových bruslích.

Prozradíte nám čtenářům ještě další oblasti vašeho oddechového času?

Víte, moje mimopracovní aktivita je dosti omezená, protože velkou část dne strávím v práci. Na zábavu mám jen velmi málo času - potom ale přijde velmi vhod, když se objeví skupinka studentů a pozve mě na odpolední hokejový zápas, to velmi potřebuji. Jinak vzhledem k tomu, že se vracím stále tam, kde mám své kořeny, to znamená na Vysočinu, tak se zejména v poslední době ze mě stává chalupář, i když poněkud "z donucení".

A co kniha? Kterou otevřete a s chutí se do ní začnete?

Já mám moc rád knížky Richarda Feynmana, teoretického fyzika, který kromě svých pověstných kurzů fyziky napsal nebo navypřávl řadu knížek ze svého pestrého života odborného i společenského. Takže ve volných chvílích rád sahám po jeho knížkách včetně té nejnámější "To nemyslíte vážně."

Máte nějaké své oblíbené místo, kam si chodíte popovídat se svými myšlenkami?

Místo pro takové to "zastavování se" je právě u nás doma na Žďárských vrších. Vracím se tam také pro to, abych dospal spánkový deficit, který nastřádám za dva až tři týdny tady v Budějovicích. Také tam, v dostatečné vzdálenosti od "epicentra" všeho dění, v klidu o věcech dokážu přemýšlet.

Padlo tady slovo "spánkový deficit" - kolik hodin denně věnujete spánku?

Hm, spím v průměru tak 6 hodin, což je docela málo.

Usnul jste někdy při práci?

:-) Zrovna dnes jsem tu od pěti hodin od rána, takže jsem měl problém v jednu chvíli během dopoledne udržet bdělou mysl. V poslední době si proto říkám, že by vůbec nebylo od věci mít v práci pohovku... :-)

Teď přeskočím k tématu cestování po cizích krajích. Které jste dosud navštívil?

Halóóóó!!! Uáááááá!!! Tak takhle křičí celá redakce, když pokřičíte vy, čtenáři. Přesněji, když se nám do ruky nedostanou žádné vaše "výkřiky ze tmy". Takže vám se vše, co se děje na fakultní či univerzitní akademické půdě, líbí ??? Nebo to necháváte na debaty "mezi čtyřmi oky"? Zkuste využít těchto míst v Pavučině k vašim nářkům a stížnostem - možná se najde kompetentní osoba, jež vám je zodpovědi (popřípadě ji můžete klidně přímo oslovit a žádat odpověď). A pro (ne)bojy: není nutné se pod váš výkřik podepsat! Váš výtvar můžete poslat e-mailem buď přímo na Pavučinu (kontakt v tiráži) nebo svěřit jednotlivým redaktorům či hodit do "bedny" u děkanské nástěnky ve vestibulu. Možností je spousta, námětů zajisté taktéž - tak jen do toho!!!

Pokud se vydávám do světa, tak je to většinou spojeno s nějakou odbornou povinností. Nejvíce času mimo domov, jeden rok, jsem strávil v USA, v Arizoně. Moje první cesta vedla do Vídně, poté jsem byl na prvním několikaměsíčním pracovním pobytu na Univerzitě v Uppsale, nějaký čas jsem pobýval v Glasgow, jezdím učit do Antverp... Několik mých kratších zahraničních cest souviselo s účastí na konferencích.

Jak znáte sám sebe? Stává se vám, že překvapíte svým jednáním své okolí?

Mně se chce říct poněkud zpupně, že sebe znám docela dobře. Jistě to není celá pravda. Lidé někdy mohou druhého člověka vnímat pouze jako jednoznačně pozitivního a jen obtížně chápou, že v něm musí být zákonitě i ten prvek "negativní".

A jako třešničku na dort - tradiční slovo na závěr...

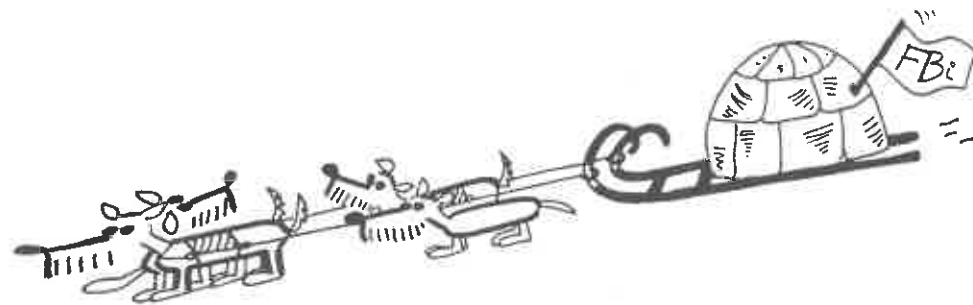
Trochu to bude souviset s myšlenkami, které jsem již zmínil. Velmi se snažím a za to se také přimlouvám, abychom kultivovali pozitivní vztahy, abychom na sebe byli vlídní a aby nám bylo přirozené vlastní konat dobro.

To je krásné posláni. Děkuji vám za příjemný a přínosný rozhovor. ☐

Věra Cihlářová

Podíl BF JU na plánovaném výzkumu Antarktidy

Koncem května 2000 proběhla na prezídiu AV ČR tisková konference, na které byl novinářům, a tedy i celé veřejnosti, představen poprvé technický projekt na stálou výzkumnou stanici České republiky v Antarktidě, a to v oblasti přímořské (tzv. "maritime") Antarktidy na Jižních Shetlandách, na ostrově Krále Jiřího (Turret Point). Realizace tohoto záměru má dva aspekty: jednak technický, jednak přípravu vědeckých programů. První aspekt zahrnuje projekci základny, a to s ohledem na

nejmenší postižení lokality, kde má být stanice umístěna a s maximální ochranou okolního prostředí. Organizátorem celé přípravy je Prof. Dr. Pavel Prošek CSc., vedoucí katedry geografie na Přírodovědecké fakultě MU v Brně, který má bohaté zkušenosti z pracovních pobytů na Špicberkách i v Antarktidě. Hlavním konstruktérem stanice je Ing. Alois Suchánek, technický vedoucí firmy Investprojekt ve Zlíně, který se věnuje přípravě stanice s nevšedním zájmem. Stanice bude vybudována ze speciálních materiálů, které stejně jako většina provozních zařízení (z velké části obsahujících alternativní zdroje energie - solární panely, využití větrné energie, tepelné čerpadlo vzduch/vzduch, apod.) bude dodána českými firmami a výrobci. V roce 2000 uvolnila vláda 3 miliony korun na projekční práce, v roce 2001 by mělo být věnováno dalších 18 milionů na technickou přípravu stanice. Vědecký program má být zahájen v antarktickým letním období 2002/2003, tj. v průběhu 3 až 4 let. Předpokládá se počet 10-15 členů expedice v každém roce včetně zahraničních specialistů. Roční náklady na provoz stanice jsou odhadovány na 700-800 tisíc korun.

Samozřejmě byla vyslovena na zmíněné tiskovce otázka, "proč tak malá země jako Česká republika něco podobného buduje - máme doma svých starostí dost". Domnívám se, že jistě mezinárodní aktivity svobodných zemí vůbec nemají co dělat s velikostí země. Existují jisté problémy v lidské společnosti, na kterých se jakákoliv země nebo instituce podílet musí, je to její povinnost, pokud má pro jejich řešení aspoň některé předpoklady. K takovým problémům patří nejen např. aktivní účast při záchranných akcích proti genocidnímu tažení nebo živelným katastrofám v různých koutech světa, ale bezesporu i účast na významných vědeckých programech, jako je třeba výzkum rakoviny, ale také výzkum Antarktidy. Antarktida je neobyčejně důležitý kontinent z mnoha důvodů, jehož studium patří mezi klíčové projekty pro další vývoj biosféry naší planety. Česká republika byla dokonce vyzvána,

aby na základě dřívějších výsledků svoji stanici vybudovala a ve svých programech pokračovala. Samozřejmě má tato aktivita i mimořádný význam pro posílení národní identity v současné době. Jen s kulturním odkazem našich hudebních skladatelů, se současným hokejem nebo včelkou Májou nevystačíme trvale povědomí o Českém státě budovat a všechny naše vědecké aktivity, které jsou ve světě vnímány, jsou maximálně potřebné.

V dřívějších letech pracovala v Antarktidě již řada Čechů v rámci různých expedic. Opomeneme-li lékaře Dr. Vojtěcha z průkopnických objevitelských let (Byrdova expedice), podíleli se na antarktických kontinentálních programech v rámci sovětských aktivit na přelomu 50. a 60. let především

naši astrofyzici (zejména Dr. Antonín Mrkos, který se zúčastnil několika expedic a dosáhl i jižního geomagnetického pólu.)

Těchto expedic se zúčastnili i další geofyzici a meteorologové.

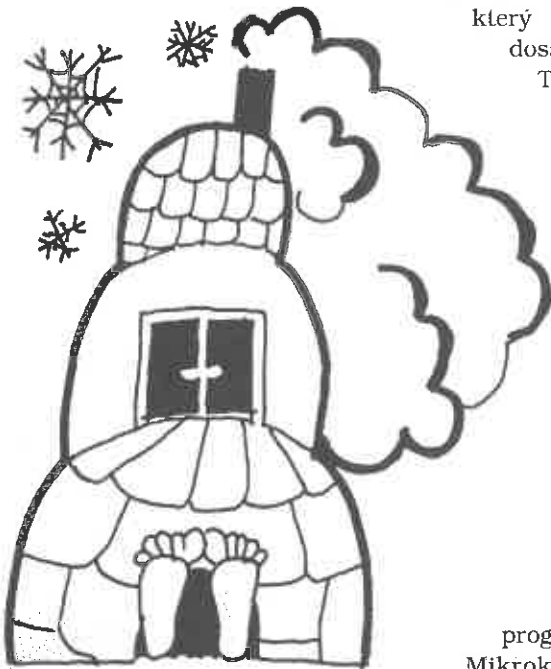
Mimořádnou kapitolu českých antarktických aktivit napsal geolog Dr. Josef Sekyra, který zakončil svou práci na americké stanici McMurdo začátkem 70. let i návštěvou Jižního pólu. Nový vědecký český projekt má především interdisciplinární, klimato- logicko-botanickou náplň, která charakterizuje hlavní vědecké záměry. To ovšem neznamená, že tento program nebude možno rozšířit postupně o další aktuální témata.

Uvedené hlavní české programy na sebe úzce navazují.

Mikroklimatologie zajistí komplexní studium faktorů vedoucích

k pochopení vývoje zcela unikátních a

specializovaných společenstev. Tyto práce by měly dále vyústit do studia adaptací organismů k velice extrémním podmínkám a také do studia diversifikace a speciace organismů právě v tomto prostředí. Biologická fakulta Jihočeské university je zde oficiální spolupracující institucí a přes krátkou dobu své existence má v polárním výzkumu již jistou tradici. Na BF přednáší dva vědeckí pracovníci (J. Komárek, J. Elster), kteří se na několika polárních programech v posledních deseti letech již podíleli, a to jak v Arktidě (Špicberky, Kanadská Arktida), tak v Antarktidě (Jižní Shetlandy). Výsledkem těchto aktivit je řada publikací

z různých oblastí ekologie, především sladkovodních a terrestrických mikrofyt. Výhodou našich prací je (nebo by mělo být) perfektní taxonomické zázemí, které bývalo vždy naší tradiční předností. Na řešení problematiky vegetace v polárních oblastech participuje již také několik studentů a doktorandů Katedry botaniky: algoložka Klára Kubečková se zúčastnila japonského vědeckého programu na Špicberkách v roce 1999, Ladislav Rektoris studoval téměř jeden a půl roku na stanici "Henryk Arctowski" na Jižních Shetlandách ekologii mechových společenstev v rámci polského projektu.

S provozem na české stanici se počítá v prvních letech výlučně jen v letním antarktickém období (listopad-březen). Stanice se nachází v oblasti, kde je soustředěna řada stanic dalších, v přímořské subantarktické zóně. Nejbližší stálou stanicí na ostrově Krále Jiřího, na kterou bychom měli být převážně organizačně i komunikačně napojeni, je právě polská základna "Henryk Arctowski", oddělená ovšem ledovcem kontinentálního typu a dosažitelná z plánované české základny jen po moři nebo vrtulníky. I když má celá tato oblast poněkud odlišné podmínky než vlastní kontinentální Antarktida (je charakterizována např. větší vlhkostí a v průměru vyššími teplotami), přesto k antarktickému kontinentu jednoznačně patří a obsahuje zcela unikátní prostředí se specifickými rostlinnými formacemi v deglaciovanych oázách.

Závěrem je nutno se ještě zmínit o jednom problému, který nemůžeme odbyt ignorováním. V Antarktidě již jedna česká základna existuje, a to dokonce ve stejné oblasti, kde má být vybudována nová stanice ČR (souostroví Jižních Shetland, v severní oáze ostrova Nelson). Pochopitelně vzniká otázka, zda by nešlo využít tuto stanici, vybudovanou v letním období 1988/1989, jako základnu i pro nově plánované vědecké programy. Uvedená báze je však v podstatě soukromá. Její zakladatel a provozovatel, pan Jaroslav Pavlíček, je bezesporu velice schopný organizátor a navíc má bohaté vlastní zkušenosti z polárních oblastí, ale jednak bezvýhradně a suverénně rozhoduje o někdy velmi problematické náplni stanice, mimo to není obecně nakloněn jakýmkoliv seriózním vědeckým diskusím a programům. A tak v krátké historii této stanice je několik temných míst, celý provoz je zahalen do poněkud neprůhledných sfér, neexistují žádné odborné publikace, které by předkládaly ucelený program nebo výsledky, a hovoří se dokonce o provozování tzv. "alternativní vědy". [Pozn.: Na tento termín jsem byl dotazován i na výše zmíněné tiskovce. V komentáři jednoho deníku bylo uvedeno, že jsem řekl, že "nevím, co to je". To je pravda, ale na tomto místě musím upřesnit, co pan redaktor z mé odpovědi vynechal: Mám představu o tom, co jsou alternativní zdroje energie, dovedu si představit "alternativní umění", možná, že lékaři by se mohli vyjádřit k tomu, zda existuje "alternativní medicína" ve smyslu neobvyklých lékařských postupů, nicméně "alternativní věda" je absurdní nesmysl.] A tak bohužel (i když z naší strany snaha zprvu byla) nenalezli jsme recentní možnost dialogu s panem Pavlíčkem. Naši vědeckou stanici musíme budovat de novo podle běžných regulérních mezinárodních principů. □

Okénko zeměděle

Tato rubrika by měla čtenáře informovat o zkušenostech (nejen) "biologů" se studiem na Zemědělské fakultě. Do příštích čísel bych chtěl kontaktovat i jiné takto postižené jedince či přímo studenty ZF.

Na zemědělkou jsem se loni přihlásil po zjištění, že ke studiu oboru Aplikovaná ekologie na naší fakultě by se mi hodily určité praktičtější dovednosti (např. základy ekonomie a účetnictví, přednášky orientované na problematiku zemědělské krajiny, lesnictví apod.). Protože to s možnostmi zápisu kursu na jiných fakultách zase není tak žhavé, jak se říká, a způsoboval jsem různé komplikace studijním oddělením i sobě, podal jsem řádnou přihlášku do prváku. Kupodivu mne tam vzali (brali 140 z 226 přihlášených), a tak jsem se v září mohl dojít zapsat. Pravda, budu muset chodit i na chov skotu, prasat a drůbeže, ale možná to bude alespoň příjemné vyrušení z převážně teoretických přednášek naší fakulty.

Na zápisu jsem vyslechl dlouhou řeč o výhodách a nevýhodách kreditního systému. Nevím, komu byla určena, ale

mně rozhodně ne (já už tyto věci znal) a nebozí vyjukání prváci z toho podle jejich reakcí nejspíš nabyli v lepším případě dojmu, že je studium na zeměděle strašně náročné a zodpovědné. V horším případě nenabyli dojmu žádného, protože je ten výklad ukrutně nudil.

Imatrikulace se konala v Bobíku - přece jen naše kongresovka působí o něco reprezentativněji. Gaudeamus igitur zaznělo pouze v instrumentálním podání, ale jinak měla zemědělská imatrikulace o něco slavnostnější ráz. Byla zde hrána i česká hymna, nikdo tu neřešil s prváky studijní záležitosti a nepohyboval se tu fotograf, kterého bychom mohli přirovnat k Tarzanovi (citace jednoho z našich prváků).

Každý jsme dostali imatrikulační list na pěkném podkladě, na němž je text slibu (mimořadně až zbytečně dlouhého - myslím, že slibovat, že se budu řídit ústavou a platnými zákony České republiky nemusím, k tomu se zavazují už pouhým občanstvím), jméno a datum imatrikulace. Z názorů některých našich prváků jsem slyšel, že by to nemusela být špatná věc ani u nás.

Projevy celkem ušly, jen se opět zdůrazňovala obtížnost studia a zodpovědnost studenta, takže jsem nabyl pocitu, že kdybych to měl brát doslova, tak zítra musím naklusat do nejbližšího vědeckého týmu a začít s nimi intenzivně spolupracovat - odskočit si mohu tak nejvýše do knihovny pro odbornou literaturu. Na biologické si myslím, že děkan mluvil příliš dlouho a některé záležitosti mohl ponechat až na zasedání akademické obce.

Poslední zkušenost se týká uznávání kursů. Protože se mi nechce opakovat v prváku věci, které jsem už měl u nás (drtivá většina), běhám po přednášejících a sháním jejich podpisy stvrzující známky získané na biologické. Na katedře ekologie jsem chtěl takto uznat zoologii (mám bezobratlé i obratlovce za dvě), načež jsem zjistil, že přednášející a tajemník katedry

Hanák je dlouhodobě nemocný a na nikoho nedelegoval podpisová práva. Vedoucí katedry Tetter má přitom dovolenou. Po telefonickém hovoru Hanákoví domů se zjistilo, že mi to tedy může podepsat Rebanová. Ta ale nebyla přítomna - měla přijít druhý den těsně před imatrikulací. Dostavil jsem se tam v určenou hodinu, nicméně Rebanová byla opět nepřítomna. Pak jsem musel odejít, abych vůbec imatrikulaci stihnul. Po jejím skončení jsem se zastavil na katedře znovu - a ejhle, najednou mi to mohl podepsat Rajchard, který mi den předtím podepisoval ekologii (ale to asi na zoologii ještě neměl právo či co). Teď ještě doufám, že mi jeho podpis uznají i na studijním ...

O další zkušenosti, tentokrát už z vlastních přednášek a doufám, že i od více lidí, se s vámi podělím v příštím čísle Pavučiny. □

Lukáš

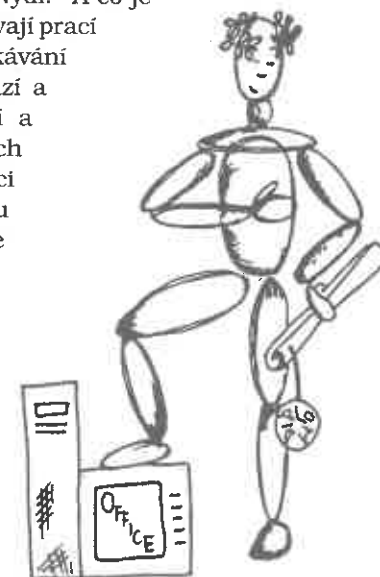

Ovládněte svět informací

Jelikož máme tu možnost si poměrně bez problémů zapsat nějaký ten kurz i na jiné fakultě, tak by nebylo vůbec špatné zveřejňovat tipy na zajímavé přednášky, které bychom v naší Růžence těžko hledali. Pokud by se vám tedy zachtělo zakusit "dobrodružství" na jiné fakultě, mít dvě hodiny týdně úplně nové spolužáky, zabrousit malinko do světa informačních technologií a přitom se o něco zdokonalit v práci s informacemi a vylepšit svou sebe prezentaci, pak vás určitě zaujme dvojice přednášek s názvem **Práce s vědeckými a technickými informacemi 1 a 2**. Konají se na zemědělské fakultě a vedou je dva pánové, které určitě stojí za to poznat - Josef Milota a Václav Nýdl. A co je náplní kurzů? Jak už z názvu vyplývá, tak se zabývají prací s informacemi. Dozvíte se něco o jejich získávání prostřednictvím internetu či knihovních databází a jejich dalším zpracování. Uslyšíte o fungování a historii internetu, i něco konkrétnějšího o sítích v rámci naší univerzity. Vyzkoušíte si práci s digitálním foťákem a se skenerem. Na programu je také práce s digitálním videem. Druhý kurz je pak zaměřen více na tvorbu prezentací, a databází a na práci s multimédií.

Kurzy jsou vyplněny i návštěvami různých hostů. Mezi nimi se tradičně objevuje Richard Tichý s přednáškami o psaní projektů nebo o sebe prezentaci. Dalšími z hostů jsou Jirka Fajtl s vyprávěním o praxi v zahraničí a o účasti na mezinárodních konferencích, paní Helena Landová z knihovny BF (Zdroje informací v základním výzkumu), pan Pávek ze Státní

TIP

vědecké knihovny (SVK a systém TINLIB) a další. Výstupem z prvního kurzu je krátká esej na zadané téma publikovaná na vlastních www stránkách a seminární práce na vybrané téma. Znamku za druhý kurz dostanete po předložení semestrální práce ve formě návrhu projektu s infromatickým zaměřením. Obě práce je ještě třeba podpořit osobní prezentací. Kurz bych doporučil především nižším ročníkům, ti starší se budou občas setkávat s informacemi, které již mají v maličku (práce s SCI, používání citací aj.), přesto je v něm plno jiných zajímavých přednášek, které rozhodně stojí za to. Doufám, že vás neodradí požadavky ke splnění zkoušky. Osobně to byla moje první seminárka, ze které jsem měl opravdu radost (můžete ji najít v knihovně), seznámil jsem se se zajímavými přednášejícími i studenty (je to kurz volitelný, a proto tam potkáte lidi z různých fakult, kteří o něj mají zájem), získal jsem přístup na výpočetní středisko ZF a mohu srovnávat s našimi počítačovými (konfigurace jejich počítačů je mnohem blíže té ideální než u nás - u každého PC je např. k dispozici CD ROM a sluchátka; i s operačním systémem jsou zde napřed - Windows 2000; bohužel u nich nefunguje non-stop jako u nás).

"Jednička" běží v letním semestru a "dvojka" v zimním. Kurz letos začal 12.10. Pokud budete mít chuť, ještě stále není pozdě se přidat. K dispozici jsou skripta: MILOTA, J., NYDL, V.: Práce s VTI. Skriptum ZF JU, Č. Budějovice, 1996. A na závěr už jen adresy obou kurzů:

<http://www2.zf.jcu.cz/~milota/vti1/2000/>

<http://www2.zf.jcu.cz/~milota/vti2/2000/> □

Pařík

Speciální fykologie (Slapy) - hlášky prof. Komárka

Nad mikroskopem (prof. Komárek kouká do přístroje, my sledujeme dění přes kameru na obrazovce):

"Bičkovce už honit nebudu. Pokud by někdo z vás našel zvrhlou zálibu v bičkovcích, tak si na ně musí vymyslet vlastní metodu."

"Tohle je vohavný velice - byt jsou to sirice."

prof. Komárek: "Já to budu muset taky uchcípít, tenhle vzorek, protože ti vířníci tam řádí."

Hanyš: "Smrt v přímém přenosu..."

prof. Komárek: "Já vám to vypnu." (vypíná kameru)

"Není tam nic extra... a ještě se to otočilo naštorc."

"Todleto, co tam vidíte, to je prosím prdlovočka."

Zprávy ze senátu BF

Tak jsme opět zde. Podzimní období se vůbec netváří ospale, alespoň ne zde, na akademické půdě. Podstatná část veškerého "ruchu" souvisí s blížícími se volbami - a že se jich na listopadové období chystá požeňnaně! Kromě voleb do fakulturního Akademického senátu se přichystejte na volby do senátu univerzitního. Navíc zažijeme na konci listopadu volbu samotného rektora - i když toto hlasování je úkolem našich zástupců v senátu univerzitním. Novinkou, alespoň pro ty z vás, kteří se nezúčastnili setkání akademické obce (13. října), je kandidatura Libora Grubhoffera, ředitele Parazitologického ústavu AV ČR. Většina z vás ho zná z lavic - přednáší na naší fakultě mimo jiné i biochemii, kterou jsme prošli či projdeme všichni.

4. října se sešel senát, tentokrát ten fakulturní, aby projednal a odhlasoval pár závažných věcí. Tou nejpodstatnější bylo schválení rozpočtu na rok 2000. Dále se trošku pozměnil Volební a jednací řád fakulturního Akademického senátu (AS). Jistě jste postřehli (alespoň vy, kdož máte cokoli společného s katedrou zoologie) změny v jejím vedení. Doc. Zrzavého nahradil RNDr. Nedvěd. A změny se dotkly také děkanátu. Uvolněné funkce

statutárního proděkana (zjednodušeně zástupce děkana v době jeho nepřítomnosti) a proděkana pro rozvoj fakulty a zahraniční vztahy, které zastával současný prorektor pro zahraniční vztahy, Doc. Kindlmann, byly obsazeny, a to následovně: statutární proděkan RNDr. Š. Klementová, proděkan pro rozvoj RNDr. O. Nedvěd, proděkan pro vědu a zahraniční vztahy Doc. T. Soldán.

Na závěr tohoto krátkého povídání bych chtěla poukázat na akci pořádanou AS JU s názvem "Večer s prorektory JU". Jedná se o setkání s jednotlivými prorektory - doc. PhDr. Jiří Divíšek, CSc. (studijní a pedagogická činnost), doc. Ing. Martin Křížek, CSc. (vědecká a výzkumná činnost), doc. RNDr. Pavel Kindlmann, DrSc. (zahraniční vztahy), Prof. Ing. Václav Řehout, CSc. (rozvoj a koncepce univerzity), kteří během svého vystoupení nechávají akademickou obec (AO) nahlédnout pod pokličku svého "rezortu". Skvělá příležitost pro všechny, kteří mají spoustu otázek a rádi by na ně znali odpovědi, i pro ty, kteří si prostě jen přijdou udělat obrázek o celouniverzitní scéně a hercích na ní účinkujících. Na prvním setkání, které proběhlo 18.10., promlouval k AO doc. Kindlmann. Kdo tam byl, ví, že se mezi přítomnými zástupci všech fakult rozpoutala živá a, co je důležité, vzájemná debata (až na jisté menší výjimky). Jen tak dále! Věřím, že pokud přijdete (nebo jste přišli) na některé z dalších shromáždění (25.10., 1.11., 8.11. - vždy středy, od 19:00 v kongresové hale BF), ať už jako tazatelé či pouzí přihlížitelé, neodejdete s prázdnou. A to je prozatím vše. Ještě jednou vám děkuji za všechny připomínky a náměty, se kterými jste se na mě obrátili, a těším se na další vzájemnou spolupráci. □

Věra Cihlářová (senátorka AS BF)

Standa Mihulka - talisman pro štěstí

A zde je výstupní kontrola.

Tak jen pojďte dál, miláčku... a tedy se mi podepište

Tak takhle "se plodilo"

"No to víš, že tam jseš."

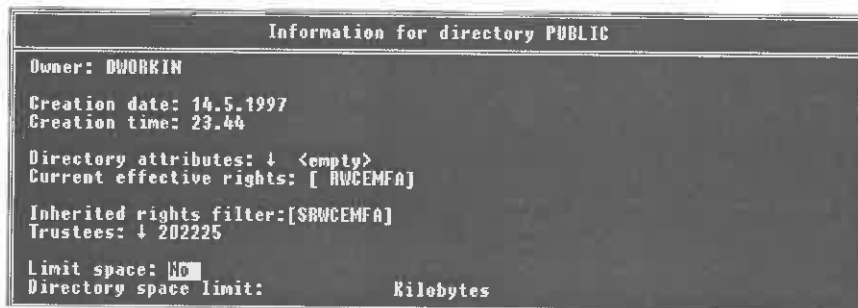
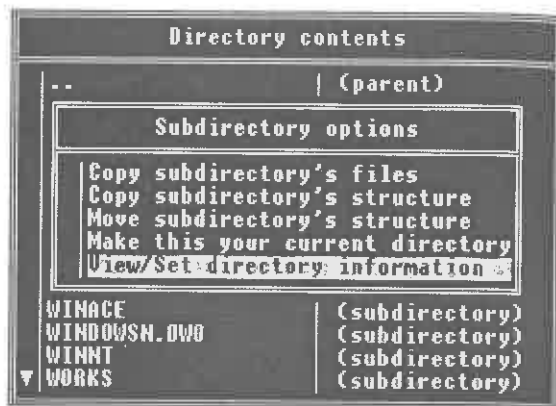
Sdílení dat

Pokud jste si stáhli z Internetu nějaký pěkný obrázek¹ a chcete ho někomu ukázat, můžete mu ho samozřejmě přinést ukázat na disketě či poslat mailem². Když si ale vytvoříte nějaký adresář na svém disku a povolíte do něho přístup, pak stačí obrázek nakopírovat právě do tohoto adresáře a ten, komu jste ho chtěli ukázat, si ho může kdykoli prohlédnout. Jak tedy na to?

Nejprve musíte vytvořit složku (adresář), kterou budete chtít sdílet. Pojmenujte si ji, jak chcete. V následném příkladě se jmenuje PUBLIC.

Nyní si spusťte program FILER (tlačítko START - spustit - napsat FILER a odentrovat). Jeho úvodní obrazovku již jistě znáte. Zvolte tedy první položku *Manage files and directories* a uvidíte seznam uživatelů. Najděte si své uživatelské jméno a stiskněte **Enter**. Nyní máte před sebou adresářovou strukturu svého uživatelského disku (G:). Najděte si složku, kterou chcete sdílet, a najedte na ni kurzorem. Klávesou **F10** získáte další menu, které vidíte na obrázku vpravo.

Zvolte poslední položku - *View/Set directory information* a získáte následující obrazovku:

Můžete měnit následující položky:

- *Directory attributes* - vlastnosti adresáře.
- *Inherited rights filter* - filtr zděděných práv. To jsou vaše práva na daný adresář. Doporučuji neexperimentovat.
- *Trustees* - seznam lidí, kterým jste přidělili práva.

¹ Nebo třeba kus něčí nukleotidové sekvence, která se opravdu povedla.

² Můžete mu třeba prozradit heslo svého účtu, ať se podívá sám. Ale to vlastně podle regulí nesmíte.

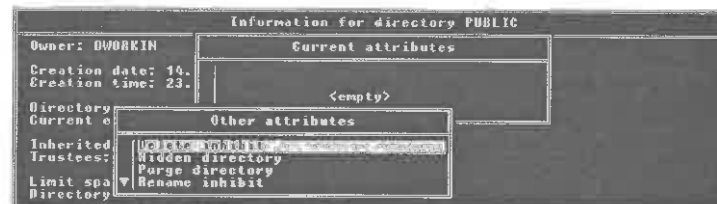
Jaká jsou práva?

- *Access control (A)* - právo přidělovat práva. To nikomu nepřiděluje, neboť by vám pak mohl odebrat vaše práva
- *Create directory/file (C)* - právo vytvořit adresář a soubor
- *Erase directory/file (E)* - právo smazat adresář či soubor
- *File scan (F)* - právo vidět soubor (ne jeho obsah, pouze jméno!!!)
- *Modify directory/file (M)* - právo měnit jméno adresáře či obsah souboru
- *Read from file (R)* - právo číst ze souboru
- *Supervisory (S)* - všechna práva na adresáře a soubory
- *Write to file (W)* - právo zápisu do souboru

Jak přiřadit práva?

Najedte na položku *Trustees* a stiskněte **Enter**. Zde patrně uvidíte prázdné okno. Stiskněte klávesu **Insert**. Objeví se seznam všech uživatelů. Vyberte si, komu chcete přidělit práva, a potvrďte **Enterem**. Pokud byste chtěli vybrat více lidí najednou, označte je klávesou **F5**. Tito vyvolení se objeví na seznamu trustees. Automaticky jim budou přidělena práva *File scan* a *Read from file*. Pokud byste někomu chtěli přidělit ještě nějaká jiná práva, pak najedte na jeho jméno a **Enterem** vyvolejte okno se seznamem práv. Klávesou **Insert** práva přidáte, klávesou **Delete** je opět odeberete.

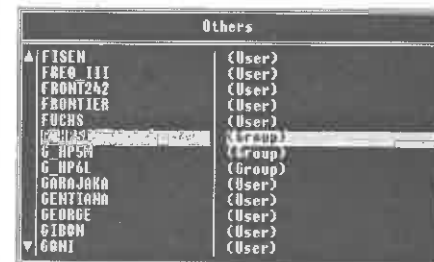
Vlastnosti adresáře:

- *Delete inhibit* - adresář nelze smazat, dokud tuto vlastnost neodstraníte
- *Hidden directory* - adresář je skrytý (stejně jako u souborů)
- *Purge directory* - soubory v adresáři nebudou po smazání dosažitelné ani z menu **salvage**
- *Rename inhibit* - adresář je chráněn proti přejmenování
- *System directory* - adresář je skrytý (ukáže se ve výpisu **ndir**)

Přidělení práv skupině

Pokud chcete přidělit právo na nějaký adresář třeba všem studentům, existují skupiny uživatelů. Pokud přidělíte práva nějaké skupině, všichni její členové zdědí práva skupiny. Bohužel skupina studenti neexistuje. Můžete však použít třeba skupinu **G_HP5L**. To je skupina všech lidí, kteří mají právo tisku na tiskárnu HPLJ 5L. Nebo můžete otrocky označit všechny uživatele, které znáte, a přidělit jim práva. To už je na vás. Veselé experimentování. □

Prváci & BF

S tímto kritickým článkem jsem vystoupil během svého minulého studia na jedné nejmenované vysoké škole, abych se pokusil mnohým lidem otevřít oči. Po nástupu na BF jsem měl obrovskou radost, že jsem konečně našel fakultu, kde mají lidé oči otevřené, a tak jsem se chystal tento referát nadobro hodit do šuplíku. Mnozí mi však naznačili, že někdo má oči pouze pootevřené, a proto by nebylo na škodu jej zveřejnit i na naší fakultě. Tak tady je.

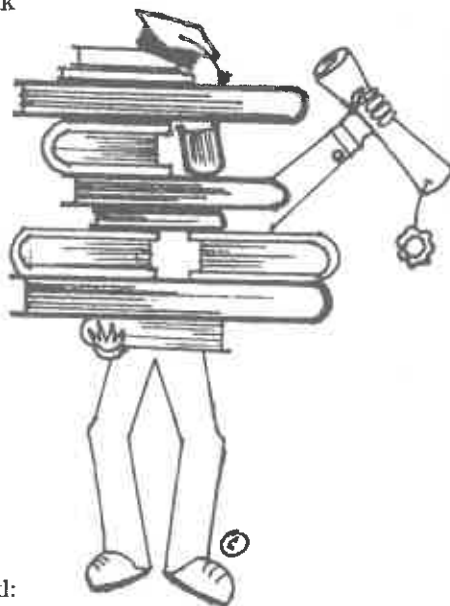
Proč studuji na vysoké škole

Je právě přednáška matematiky a já se marně pokouším stihnout opsat z tabule řešení determinantu IV. stupně pomocí Jordan-Gaussovy metody. Musím to stihnout dříve než profesor stačí příklad smazat, a tak ho opisuji bezduše. Náhle však přestávám psát. Rozhlížím se po přednáškovém sále kolem sebe a pozoruji desítky studentů, kteří bojují s matematickým abstraktem stejně jako já. Mají toho dost.

Napadá mě základní otázka. Je to tak opravdu správné? Má takovéhle studium opravdu smysl? V této otázce a uvedeném příkladu z matematiky je více myšlenek, než by se na první pohled zdálo. V několika dalších odstavcích se vám to pokusím vysvětlit.

Hlavním důvodem studia na vysoké škole je nejspíš umění se vzdělávat. Já vzdělání v životě považuji téměř za povinnost a vzdělávám se rád. Ale je tohle opravdu to vzdělávání, po kterém toužím? Podle mého názoru je vzdělání od toho, aby se člověk něčemu naučil, aby načerpal zkušenosti a byl schopen řešit problémy v budoucím povolání. Mám však teď zapotřebí zatěžovat si hlavu řešením determinantu IV. stupně? Někdo by řekl: Samozřejmě, matematika je důležitý předmět a navíc spadá pod přírodní vědy.

Teď to možná vypadá, že jsem se dostal do role malého kluka, který se v páté třídě setkal se zlomky a stěžuje si, že ho to nebaví. Není to však docela pravda. Smyslem studia je kvalitní příprava na budoucí povolání. Bez potřebných informací to samozřejmě nejde, ale chvílemi mi připadá, jako by se z nás díky neúčinně zaměřenému studiu stávaly spíše živé lexikony, než vystudovaná elita individuálně schopná se prosadit v budoucím životě. V praxi.

Naše školství, a tedy i studenti, jsou jistě na velmi vysoké úrovni. Ale co je opravdu myšleno pod pojmem vysoká úroveň? Schopnost zapamatovat si telefonní seznam? Tak v tomto oboru opravdu vynikat nechci.

V kvantitě mechanicky nabífených informací jsme určitě suverénně předběhli mnohé vyspělé země a mám dojem, že i Ameriku.

Když jsem měl tu čest studovat na jedné americké škole, získal jsem, kromě jiných, jednu nesmírně cennou zkušenost týkající se diametrálního rozdílu v pojetí smyslu výuky u nás a v Americe.

Byla to škola v chudém kraji a studenti pocházeli především z rodin místních farmářů. Není se tedy čemu divit, že nás hned v prvních dnech překvapila "nízká úroveň" zdejší výuky.

Smáli jsme se například tomu, když se na hodině fyziky místo "opravdové" výuky snažilo několik studentů vyrobit jednoduché zařízení, s jehož pomocí by bylo možné vyhodit vajíčko z výšky 15 metrů, aniž by se při pádu rozbilo. V principu šlo o dlouhou rouru naplněnou roztokem osolené vody. A studenti měli vypočítat, jaká musí být koncentrace roztoku, aby vajíčko v rouře nekleslo ani ke dnu ani neplavalo na hladině. Když bylo zařízení úspěšně zkonstruované, proběhla oficiální zápočtová zkouška. Student, který vedl tento projekt, svolal všechny před školu, seznámil přítomné s problémem a za jásání a povzbuzování svých kolegů hodil rouru ze střechy. Nastala chvíle ticha, student seběhl rychle dolů a opatrně rouru otevřel. K jeho údivu z ní vytekla pěna a zbytky skořápky z rozdrčeného vajíčka.

Pro nás, studenty na "vysoké úrovni" to bylo hotové pozdvižení. "Tak na takovéhle úrovni je slavné americké školství, to nám doma nikdo neuvěří", říkali jsme si mezi sebou.

Tento student však z fyziky nepropadl. Naopak. Zastával názor, že z chyb se člověk učí, a rozpoutal o tomto problému zajímavou diskusi. Já jsem byl této diskusi přítomen a najednou jsem jakoby procítl.

Vždyť to je vlastně obrovská věc! Vždyť není vůbec nutné mít plnou hlavu "nesmyslných" vzorců, když je člověk nedokáže využít. Tento zdánlivě primitivní způsob výuky naučil studenta něčemu mnohem důležitějšímu. Naprosto spontánně a bez zábran svolal všechny studenty školy, aby jim něco předvedl, aby je o něco obohatil. Udělal určitý podnět, který měl za následek odezvu ve formě vzniklé diskuse. Diskuse, která je pro řešení problémů tak důležitá a která je v našem školství bohužel na pokraji vyhynutí. V tomto případě šlo možná o banalitu, ale tady jde přece o princip.

Nedovedu si představit, že by například z naší školy byl kdokoliv schopen provést něco podobného. U nás je problém zorganizovat i společnou fotku, protože systém naší výuky, nebo spíše výchovy, ve studentech dokonale zmrazil schopnost dávat do svého okolí, a tedy také od něj přijímat jakékoliv podněty! Podněty, to je to pravé slovo. Kam se sakra ztratily podněty, přirozené tvůrčí myšlení, schopnost přirozené komunikace nebo projev osobnosti formou vlastního názoru. Potkat někoho, kdo se nebojí otevřeně sdělit svůj osobní názor na věc, je dnes velká vzácnost. Následky jsou pak zřejmé.

Student v Americe je k tomu přímo cíleně veden. Platí tam totiž úsloví, že se v životě prosadí jen ten, kdo je individuálně schopný a má vlastní názor. K samotnému učení se přistupuje vysoce účelově. Místo bezduchého, jednostranného získávání informací se studenti učí, jak s nimi zacházet, jak je využít a proměnit v cokoli, co má prostě smysl. A o to tu, myslím, jde. Dělat něco, co má smysl!

Přes všechno tohle si však nemyslím, že takzvaný americký systém vzdělávání je ideální a že by se měl u nás zavést. Měli bychom se však z toho poučit a pokusit se zmíněné systémy třeba kombinovat. Mám dojem, že se tu zcela zapomíná na Komenského "škola hrou", zřejmě v domněnku, že studování na vysoké škole má být vážná věc. To je však velmi krátkozraké.

Budu-li se vážně zamýšlet nad tím, co mi doposud vysoká škola do života dala, musím asi dlouho přemýšlet. Možná jen schopnost umět se vypořádat se šilným množstvím zbytečných problémů, které se na studium nabalují. Snad i to má určitý smysl. Je to však velmi smutné. O běžném používání negativní motivace jako často jediného donucovacího prostředku k přinucení studentů se paradoxně dobrovolně vzdělávat ani nemluvě.

Když jsem se svému tátovi svěřil s těmito závažnými názory, musel jen souhlasit, ale vzápětí dodal, že tohle všechno musí student vytrpět, aby mohl získat titul, který je důležitý při dalším uplatnění. To zní přece hrozně, dobrovolně trpět jen abych měl delší jméno! Cožpak je škola od toho, aby se trpěla?

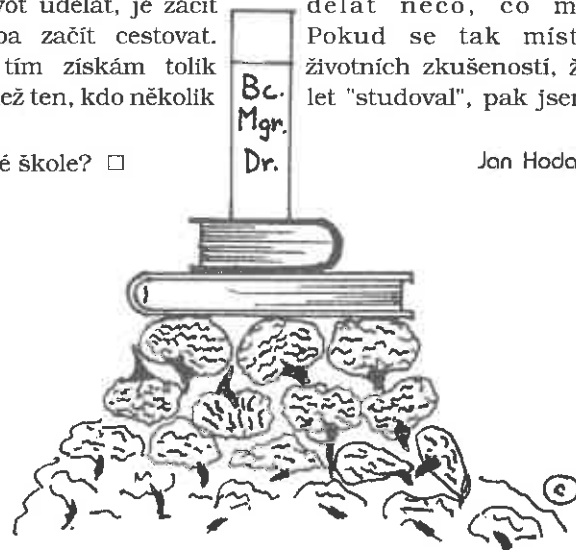
V této souvislosti jsem dospěl ke stěžejní myšlence. To nejrozumnější, co mohu pro svůj úspěšný a šťastný život udělat, je začít dělat něco, co má jednoduché nějaký smysl, třeba začít cestovat. Pokud se tak místo studia opravdu rozhodnu a tím získám tolik životních zkušeností, že se v životě dokážu prosadit více než ten, kdo několik let "studoval", pak jsem dělat něco, co má životních zkušeností, že let "studoval", pak jsem

Proč tedy studuji na vysoké škole? □

Jan Hodač

Je cílem vysoké školy pouhý absolvent?

Začal nový akademický rok. Brány fakult se na chvíli pootvěřily vyvoleným studentům a zase se na rok hlasitě zabouchly. Venku zůstalo stát hezkých pár tisíc lidí, těch nevyvolených. My jsme měli štěstí, protože jsme, na rozdíl od nich, tou úřední mašinerií zvanou přijímací řízení úspěšně prošli. Smíme studovat. Měli bychom být to nejlepší, nejvhodnější a nejschopnější, co bylo letos vysokým školám nabídnuto. A to zcela určitě nejsme.

HLÁŠKY Z VOMÁČKY

Tak máme ještě 15 minut čas.
Co bych jenom za těch 15 minut mohl stihnout?
Dát si dvacet!

Z rozhovoru mezi studenty
Copak je tohle za kytičku?
Student A: To znám, tomu u nás říkáme "Slzičky Pany Marie".
Student B: Já vim, co máš na mysli, ale u nás se tomu lidově říká "Kobyli chcánky".
Student C: No to bych byl zvědav, co by vyšlo z genetického křížence?
Student B: Pravděpodobně "Chcánky Pany Marie!"
Student A: Ježíš, tak to bych radši pěstoval "Kobyli slzičky."

Dále jsme se dozvěděli

- že buchanka rodu Cyclops je vlastně pytlíček z dvěma postranními pytlíčky a sameček se snadno pozná podle toho, že je bez pytlíčků.
- že okřehek menší je menší než větší okřehek větší.
- že neúčinnější léčivkou na zácpu je jednoznačně rozrazil.
- že mrkev je pětiletka.
- že je nutné před vhozením žáby zpět do potoka předem důkladně zkontrolovat terén, zda se na břehu nenalézají suchá stébla trávy, aby se nestalo, jako třeba nám, že se chudinka žába napíchne.
- že se potápky v dešti potápí, aby nezsmokly.
- a že je do ornitologické sítě možné chytit i ježka.

Vysoké školy chtějí být samozřejmě kvalitní. Naštěstí už dnes žijeme v době, kdy se na univerzitách upouští od ztuhlých učebních metod, přicházejí noví profesori a studenti dostávají stále větší prostor k uplatnění vlastních tvůrčích nápadů a myšlenek. Dosáhlo se toho, po čem mladí tak dlouho volali. Kupodivu však nenastal obrovský zlom, vysoké školy stále ještě neprodukují zástupy kvalitních odborníků. Proč? Odpověď je bohužel celkem snadná. Vysoké školy jsou totiž zahlceny studenty, kteří tam, zcela upřímně, nemají co dělat a nikdy se těmi cennými odborníky stát nemohou. Tento fakt jednoznačně mluví ve prospěch těch, kteří už delší dobu kritizují formu přijímacího řízení, které sice celkem dobře porovnává úroveň zvládnutí středoškolského učiva, ale jen minimálně dokáže rozlišit opravdové kvality a potenciální možnosti uchazečů. Tyto osudné testy však stále rozhodují o tom, jestli se na školu dostane cílevědomá dívka, které nedělá studium, ať už na právech nebo medicíně, žádné problémy, nebo poněkud svobodomyšlnější chlapec, který sice na výborném prospěchu příliš nelpí, ale dokáže logicky uvažovat a zajímavě řešit nové problémy. Samozřejmě, že uspěje spíše ona dívka. Vše je zdánlivě v pořádku, až na to, že z onoho chlapce mohla být světově uznávaná kapacita, zatímco po nevýrazné studentce nezbude nic jiného než červený diplom. A proto bychom se měli zamyslet nad prioritami.

Dnešní situaci by mohly vyřešit propracovanější ústní pohovory, které by poodhalily skutečné schopnosti, zájmy a cíle uchazeče. Jinou alternativou by mohly být testy, které by striktně nepožadovaly obsah středoškolských učebnic, ale promítla by se v nich studentova schopnost logicky využívat jiných informací a dávat je do různých souvislostí. Pro mnohé školy však sestavení takových testů představuje příliš práce navíc.

Bohužel významným limitujícím faktorem i pro ty nejpokrokovější a nejsnaživější univerzity i nadále zůstává vysokoškolský zákon, přes který se jen tak přenést nedá.

Chtěli bychom vyvolat diskusi o tom, jakým způsobem zajistit vysokým školám příliv co nejvhodnějších kandidátů na osobnosti schopné dané vědomosti zužitkovat a také náležitě prodat. Nebo jsou snad našim cílem pouzí absolventi?

Co si o tom myslíte? □

Jana Bendová

VŠ versus SŠ

Biologická fakulta Jihočeské univerzity je mnoha kompetentními osobami považovaná za jednu z nejlepších v republice, a to nejenom díky propojení fakulty s Akademií, ale taky kvůli nezkonstatelnosti této instituce, schopnosti reagovat na potřeby všech. Studenti ale pasivně přijímají vše, co je jim předkládáno, a pak si jen stěžují, když něco neklape. Vůbec nepomyslí na to, kolik práce to dá, aby to vůbec šlapalo tak, jak to šlape, a že by třeba taky mohli něco udělat, aby se to víc blížilo jejich představě. Já si myslím, že problém je v tom, jak nás naučili přistupovat ke škole v průběhu našich předchozích studií.

Rozdíl mezi VŠ a SŠ není jenom ve stylu učení, ale dá se to na něm pěkně ilustrovat. Na střední se požadovalo, aby se člověk naučil horu faktů bez ladu a skladu a pak z toho napsal písemku. V okamžiku, kdy ji odevzdá, může všechno zapomenout. Ale kdepak na vysoké. Tam se opovažují po člověku žádat, aby v dané hodině pracoval s vědomostmi, které má, nebo by měl mít, z jiných přednášek, a co hůř, ze střední. Účelem ale není mít jedničku z testu, nýbrž naučit se pracovat s informacemi a lidmi. Je to příprava na život, kde se neznám-kuje, ale výsledky jsou mnohem důležitější. Nestačí se den předem nadrtit pět stránek a pohoda. Nedostačuje vědět jen to, co bylo nadiktováno. Student vysoké školy musí chápat, o čem je v dané přednášce řeč, protože se jedná o přípravu na jeho budoucí povolání, kde už za sebou nebude mít záchranou síť opravné práce či zkoušky. Potřebuje aktivně vyhledávat informace a to tato škola umožňuje mírou nebývalou. Nejenom že

máme k dispozici akademickou knihovnu, ale i přístup k internetu 24 hodin denně. Co si budeme říkat o nutnosti práce s počítačem při studiu, to každý zná. Pro srovnání - Univerzita Pardubice umožňuje připojení na půl hodiny pro každého studenta. Nejlepším zdrojem informací je ale sám přednášející. Je to odborník Akademie, který danému tématu rozumí, a student se nemusí bát, že ho svým dotazem zaskočí, jak tomu bývá na středních školách. Není tedy radno provozovat zvyky z gymplu, kdy člověk sedí jako pecka a jen sleduje vteřinovku. Jedinečný zdroj informací, jímž vyučující je, je nutno využít a neohlížet se na další nešvar ze střední - jenom nevyčínat z davu, neukázat, že mě to doopravdy zajímá, protože by mě spolužáci považovali za šprta a vyloučili by mě ze svého kolektivu. Na BF se ovšem snaha něco se dozvědět považuje za standard, nikoliv vyjimku. Přišli jsme přece na tuto školu studovat, nebo ne?!

Problém je, že profesori na střední považují své svěřence za děti a ti se naučí tak chovat. A teď najednou jsou na vysoké. Šok! Nikdo se o ně nestará, nevodí je za ručičku. Nedostanou vytištěný rozvrh do ruky, nemusí chodit na přednášky. A naprostá většina z nich je poprvé skutečně mimo kontrolu rodičů. Najednou si musí kočírovat život sami. Ale co si budem povídat, jednodušší je nechat ty otěže v rukou někoho jiného.

A přitom teď máme tolik příležitostí. Na střední se na nás dívali přes prsty, nikdo nechtěl investovat svůj čas, peníze a energii do našich nápadů. Na většině vysokých tomu je taky tak. Ne však zde. Máš-li nápad, řekni o něm, ať už někomu v Attaveně, nebo vyučujícímu či děkanovi, je-li až tak dobrý, že stojí za jeho čas. Je-li to uskutečnitelné a máš-li dost síly dovést to do konce, peníze se najdou a někdo ti určitě pomůže. Jediným nedostatkovým zbožím jsou odhodlaní lidé. Za všechny příklady mohu uvést Ekodoteky. Takže když něco chceš, jdi za tím, ať už je to založení klubu cyklistů či diskuzní kroužek. A zaujme-li tě projekt, který už běží, zajdi za vedoucím, nestyď se. Většina jich ráda přivítá pomoc. Příležitostí je hodně, na to, co se tady může dít, se toho děje málo.

Vrátím se zpět ke škole. Uvědomme si, že 1/3 života spíme, 1/3 jsme ve škole a 1/3 "žijeme". To je ten "pravý život", tam venku, s kamarády, doma u televize, u počítače. To nás opět učí střední škola. S tímto postojem mrháme třetinu svého života. Když už v té škole musíme být, měli bychom se snažit si ten čas zpříjemnit. Máme štěstí, že jsme na škole, která umožňuje tohle všechno řešit, a to díky tomu, že zde funguje komunikace. Zvyk ze SŠ je: mlč. S tímto přístupem se celý život budeme jenom užírat a nic se nevyřeší. Nevyhovuje-li nám způsob přednášky, máme několik možností, co dělat. Můžeme si s vyučujícím promluvit, dialog pomůže vyřešit i jeho problém, pročpak nikdo ze studentů nechce rozumět jeho milovanému předmětu, či můžeme použít méně drastickou metodu - hodnocení přednášek. Chceme-li dělat něco víc do svého oboru, poraďte se s garantem. Botanické exkurze v sobotu fungují už několik let, proč by se nemohly pořádat i entomologické.

Určitě máte spousty nápadů. Chcete-li je realizovat, nečekejte, až to napadne někoho průbojnějšího. Přijďte třeba do Attaveny nebo je začněte zařizovat sami. Vyzkoušejte si to, je to neocenitelná zkušenost. Prostě nebuďte pasivní a žijte !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! □

Simona Poláková

Co říci závěrem

Dne 4. září 2000 jsem se stal studentem Biologické fakulty Jihočeské Univerzity. Dne 5. září jsem měl v ruce tužku, na stole čistý papír a cítil jsem v sobě povinnost Vám cosi sdělit. Byl jsem pln emocí. Řekl jsem si tedy, že ráno bude moudřejší večera, zítřek moudřejší dneška a nakonec jsem "dilo" nenapsal. V této nešťastné poloze mne též udržovala představa, že to tu přece každé ví. Ale neví! Alespoň ne každé. V posledních dnech jsem se seznámil s lidmi, se kterými bylo možné na toto téma dlouze diskutovat a došli jsme k názoru, že by bylo velmi zdravo cosi napsat.

A tak nahlížím do svého pomyslného "díla" a z poslední strany čtu:

"Co říci závěrem. Myslím si, že je NAŠE fakulta na nejlepší cestě k tomu stát se fenoménem v našem školství, a záleží jen a jen na Nás, zda tu jedinečnou příležitost využijeme!" □

"ROZUMNÝ ČLOVĚK SE ROZHODNE PRO BUDĚJOVICE"

Pro rozhovor jsem si vybral **Stanislava Mihulku**, doktoranda na katedře botaniky a člověka, který mne toho spoustu naučil.

Výška: 177

Barva očí: modrá

Obvod hrudníku: unknown

Velikost nohy: 42

Jaký je tvůj rozmar?

Knihy a filmy, tak tedy nejlepší kniha a nejlepší film. Nejlepší kniha - Daleká cesta za domovem, to je o králicích, je to takový roztomilý. A nejlepší film - asi Pulp Fiction, podobné filmy mám rád. Jsou to filmy, které se neberou vážně, mají složitý děj a nakonec se vlastně ukáže, že život je hrozně veselej.

Který film jsi viděl naposledy?

Naposledy to byla Cesta z města od Tomáše Vorla, ten film se mi velmi líbil, protože je právě o tom, že život není potřeba brát úplně vážně. Je to takový ten typ podzimního filmu, trochu smutný, hezký barvy, hezký nálady, hry se světlem, takový to končí léto, začínající podzim. Ten film je hřejivější a určitě ho všem doporučuju.

Poslední knihu, kterou jsi četl?

Teď jsem dočet od H.G. Wellse - Válka světů a jiné povídky. Mám velice rád sci-fi, tohleto je kniha zvláštní tím, že jsou to už hodně starý a dávný příběhy a myslím si, že je to strašně skvělý čtení a doporučil bych to. Ten Wells je vlastně neuvěřitelně vtipnej a řežal jsem se u toho, jak už dlouho ne. Víc jak u knih, které se považují za mnohem smušnější. Má tam výborný pocitový pásáče až komické situace, a přitom je to dramatický. A z jiných autorů mám rád takové ty fantasknější, na pomezí fantazie a

příběhu, určitě Tolkien, Bradbury, Lem, bratři Strugačtí, Poe, Sapkowski. Moc rád mám takové ty temně veselé básničky - Christian Morgenstern a tak. Miluju literaturu faktu a zajímavý historický romány.

A co hudba, jakou máš nejraději hudbu?

Já jsem se vždycky vytahoval s tím, že poslouchám různou hudbu, snad kromě vojenských pochodů, ale i ty by se mi možná mohly někdy líbit. Rád poslouchám různé zajímavý věci: rock, industrial, puňk a teď mám rád i techno.

Proč zrovna techno? Co tě na něm přitahuje, fascinuje?

Hezky vyjadřuje, co se člověku honí v hlavě, a dobře se na to tančí.

Co je tvé nejoblíbenější jídlo?

Těch je moc, i když toho vlastně moc nejím. Mám rád různé druhy masa - smažený, pečený, grilovaný, vajíčka, rejži, prostě základní, ne moc zdravý potraviny. Třeba mám teď hrozně rád vlastně všechno, co vaří moje milá Tlapa. Myslím, že lepší kuchařka nikde není. Teda nejenom kuchařka!

Takže ani nezáleží na tom, co to je, ale kdo to připravil?

Rozhodně. Když se to vaří s láskou...

Máš doma nějaká zvířata?

Mám nebo měl jsem poměrně dost zvířecí, teď mám dva druhy strašilek, morče Scratchyho, želvu Charlieho, dva rýzovníky, asi čtyři obří mnohonožky, kraba Jicchaka Rabina, něco čolků, nějaký šneky a to asi bude všechno.

Takže je toho celkem hodně, chcete si ještě něco pořídit?

V poslední době máme s Tlapou velkej sen pořídit si pořádnýho ještěra, takže to bude varan nebo leguán a bude to asi hodně brzo. Říká se, že správný muž má zasadit strom, postavit dům a zplodit syna.

Co je tvým takovým celoživotním cílem?

Vždycky jsem chtěl napsat knížku, to už se mi napůl podařilo. Rozhodně bych chtěl napsat hezký pohádky, kterých by se malý děti bály. Stromy sázím moc rád a zatím moc málo.

Co ty považuješ na člověku za nejlepší nebo nejdůležitější vlastnost?

Tolerantnost a nebrat se přehnaně vážně.

V poslední době se hodně mluví o Temelínu, jaký máš ty na tento fenomén názor?

Myslím, že je vcelku známa moje zvrhlá záliba v industriálních artefaktech. Úplně nejraději bych měl Temelín před domem. Jinak, atomu se narodil od Tlapinky a Rakušanů nebojím. A na druhou stranu si o energetických monopolech nemyslím vůbec NIC hezkého a slušného.

To byl Temelín, o kterém se tolik v poslední době mluví, ale mluví se také nebo spíše mluvílo se, o zasedání MMF a demonstrantech... jaký názor máš na globalizaci, potažmo na formu protestů proti ní?

Globalizaci rozhodně fandím. McDonald mě vždy zachránil před potupným močením v parku. Zamlada jsem se demonstrací rozhodně rád zúčastňoval, takže ty lidi znám

poměrně dobře. No, je to fakt lůza. Z policistů mám strach od malička, ale když jsem jel v úterý metrem kolem Kongresového centra, tak se mi líbili. Vypadali jak vojáci Impéria z Hvězdných válek, což mi přišlo docela dobrý.

Podle tisku a jiných médií bylo mezi demonstranty hodně cizinců, jak bys tyto lidi trestal, když se k nám vlastně přijdou "jenom vyřádit"?

Podle mě jde o takovou ritualizovanou hru. Policisté čekají, že se po nich budou házet kameny, a anarchisty se těší na to, až budou kropení, plynování a zatčení. Ty kecy okolo by neměly nikoho zmást. Myslím, že v tomhle případě je dostatečným trestem setkání s českou policií a pro ty zvlášť zlý demonstranty by něco veřejně prospěšných prací vůbec neškodilo. Ovšem nedivil bych se, kdyby významnou část tvrdýho jádra tvořili provokatéři. Na internetu se dají najít jistě velmi zajímavé fotografie, kdy poměrně divocí maskovaní pankeři vedou v poutech relativně slušně oblečenýho západního levičáka.

Unie svobody se teď snaží prosadit školné, jsi sympatizantem tohoto opatření?

To je pro mne dilema. Celkově jsem samozřejmě pro, ale protože v posledních měsících trhu docela bídu s nouzí, tak mě dost děsí představa, že bych ještě ke všemu měl něco po škole splácet. Jasně, je to jenom můj problém, že chci dělat vědu, a ne u otce ve firmě. Prostě si myslím, že v současném ekonomickém klimatu naši vlasti musí být podobný krok hodně uvážený a stejně asi některý lidi podrazí.

Ty jsi botanik. Proč sis vybral zrovna botaniku?

To je zvláštní věc, protože já když jsem sem šel, tak jsem vůbec nebyl rozhodnutej, čím se budu zabývat. Nechal jsem tomu dost dlouhý průběh, až vlastně během druhého semestru jsem se rozhod, že ty kytky jsou mi přece jenom sympatičtější, asi proto, že mně jsou miň podobný. Mám pocit, že zvířata člověk prokoukne na základě té své zkušenosti, že prostě je zná, sám je taky

zvíře. No a taky že neutíkají, já jsem z přirozenosti linej.

Byl někdo, kdo by tě přímo na to navedl?

Myslím, že do velké míry za to můžou místní botanici, který jsou fajn lidi, Eros, Šuspa a další, je radost s nimi spolupracovat. Přišlo mi, že zvířata chce dělat každé, tak jsem do toho šel.

Často se o tobě tvrdí, že jsi takový tatík prváků, jako že se o ně tak staráš a podobně. Jaký je na toto tvůj názor?

Fascinují mě nové tváře, tak se s nimi stýkám možná častěji než ostatní. Náš ročník byl úplně první. Nikdo nám s ničím neporadil, ale zase jsme měli hodně výhod. Ti po nás už ty výhody nikdy mít nebudou, tak jim alespoň můžem poradit, ne?

Jak moc se změnila fakulta od té doby, co jsi býval prvákem?

Něco se změnilo strašně moc a něco vůbec. Pořád je to ještě takový příznivý prostředí, kde se člověk cítí dobře a může něco dělat. Změnilo se to, že teď je to mnohem odbornější, mnohem víc na vědu než to tady bylo za našich časů, je to takový uspěchanější než to bývalo, ale na druhou stranu je mnohem víc možností. Třeba když my jsme začínali, tak ještě Windows tahaly kačera.

Jaké výhody a nevýhody spatřuješ ve spojení akademie a fakulty?

Výhod je samozřejmě celá řada - možnosti spolupráce, finance, lidi si můžou dělat diplomky na ústavech, kde mají lidi, kteří je můžou vést, mají tam pořádné přístroje, je víc prostoru, do kterého se dá proniknout a ve kterém se dá bádát - je to prostě víc příležitostí. A ty nevýhody... akademie má svoji představu o tom, jak dělat vědu, jak využívat místnosti, jak nakládat s penězi, a ne vždycky se ty představy shodují.

Takže ze spojení s akademií nám plynou většinou výhody, a co ze spojení s univerzitou?

No, to je velice horký téma poslední dobou viz Meridian - jak to říct, vždycky jsme byli z toho trochu nešťastní, že jsme zrovna na této univerzitě, ale nedá se nic dělat. Na druhou stranu každá fakulta musí být na nějaký univerzitě, to že v Budějovicích není filosofická fakulta, matfyz, to je prostě už osud. Jinak si myslím, že když nám univerzita bude klást co nejmíní překážek, tak že ta koexistence možná je.

A co takové ty názory odtrhnutí se a podobně?

No tyhle věci je potřeba vidět trochu realisticky, za současné situace to není možný. Asi to nemá ~~čemu~~ moc komentovat. Já myslím, že kdyby šlo nějak zajistit místo na koleji, finance, možnost udělovat tituly a mít studijní programy nezávisle na univerzitě, bylo by to fajn, ale bohužel to nejde. Jinak jsem pro co největší samostatnost fakulty v rámci univerzity, protože je to pro nás výhodný. □

Co si myslíš o Českých Budějovicích, třeba v porovnání s Prahou ve smyslu dvou měst a dvou fakult?

Prahu mám velice rád na rozdíl od spousty mých spolužáků, kteří Prahu moc nemusejí. V Praze jsem vyrůstal a vždycky se tam rád vracím. Kdyby na to přišlo, byl bych tam ochotnej žít celý život, protože si myslím, že je to skvělé město. Hlavní rozdíl od Budějic je to, že Budějice jsou velká vesnice a není tu příliš kulturního a jiného vyžití. Stačí porovnat měsíční kulturní přehledy a to mluví samo za sebe. Na druhou stranu to není tak hrozný. A mnohdy to člověka nutí k alespoň bazální aktivitě. Zase naopak pokud jde o srovnání fakult Biologická JU - přírodovědecká UK, tak si myslím, že biologická fakulta je celkově lepší. Má to svý mouchy, právě Praha jakožto velký metropolitní město přináší výhodu mnoha různých knihoven, velkých zoologických a botanických zahrad, což tu schází. Díky moderní struktuře, moderním názorům a výuce, jsem ale rozhodně nakonec rád, že jsem na této fakultě a ne na pražský. Co je malé, to je hezké.

Kdybys dokončil magisterské studium, podle čeho by ses rozhodoval, kterou školu zvolit?

Asi nejrozumnější volba je podle toho oboru, co chce člověk dělat, protože některý obory jsou v Praze líp zaběhlý, mají k dispozici lepší podmínky a zase některý obory jsou líp zajištěný v Budějicích. Pokud bych chtěl dělat to, co já dělám, tak tam je to tak napul, v Praze v průhonickém Botanickém ústavu jsou možnosti taky rozhodně dobrý. Ale zase si myslím, zní to možná paradoxně, že nároky na doktorandy jsou komplexnější a víc motivující v Budějovicích. To v mým případě rozhodlo. Víím, že jsou snahy posílat lidi někam jinam na zkušenou, už se ale stalo, že k nám tyhle lidi přicházejí zpátky a moc rádi. Myslím, že bych se rozhodoval podle toho, co chci dělat, za jakých podmínek a s kým... V mým případě to nebylo tak úplně jednoznačný, ale nakonec si myslím, že každý rozumný člověk se rozhodne pro Budějovice. □

Aleš Tomčala

Jak studenti k polívčičce přišli

Dnes, po kontrole indexů, hrozí několika studentům vyhození z fakulty, neboť nebyla splněna pravidla platící na této fakultě. Myslím si, že se nedá vina shazovat jen na studenty, ale že část odpovědnosti leží také na fakultě, která měla - viditelnou formou - upozornit na jisté komplikace (např. dělání zkoušek po skončení zkouškového období), související s uzavřením semestru. Tento článek by měl upozornit lidi na to, aby si hlídali různá "přečhodová" období (např. "vakuum" mezi koncem zkouškového období a kontrolou indexů).

Souhlasím s tím, že musí existovat nějaká pravidla, jinak by tady zavládla anarchie - přinejmenším asi boj o finanční prostředky pro jednotlivé fakulty, přičemž si dokážu představit něco jako studentskou občanskou válku o finance na jednotlivé granty a vybavení laboratoří.

Na druhé straně je velice nekorektním jednáním, když se zčistajasna vynořují důsledky nějakých nařízení fakulty poté, kdy se už prakticky nedá nic dělat. Především vůči studentům, ale i učitelům, kteří jsou z naprosté většiny zaneprázdnění studiem a prací. Není v lidských silách, aby každý ze studentů, respektive vyučujících, sledoval změny, které se objevují. Každé tři roky se zdvojnásobuje objem informací, kterými lidstvo může disponovat. Ve vědě to platí dvojnásob.

Když už někdo navaří takovouto polívčičku, měl by s tím včas přijít a nějak se o ni podělit (pokud možno, co se přímo týká studentů a jejich studia na fakultě, i nějakou formou zviditelnit). Například červeně podtrhat na nástěnce nebo psát větším písmem - nějak zjišťují, že narůstá procento lidí na fakultě, kteří špatně vidí na dálku. Je totiž velice pravděpodobné, že monotónně potíštěné stránky si většina studentů ani nevšimne.

Pravda, neznalost zákona neomlouvá, ale neomlouvá také to, že se fakulta topí v administrativě a prakticky nikdo nemá

ucelený přehled o tom, co se smí a co ne, co je povinným kurzem a co čistě volitelným (tento nedostatek je spíše způsoben tím, že tato fakulta je stále ve stavu exponenciálního růstu). Vzhledem k tomu, že znám spoustu studentů, kteří mají odpor k jakékoli administrativě (já taky), by nebylo špatné, kdyby nová nařízení a vyhlášky týkající se nás studentů (hlavně studia), byly zasilány formou hromadných mailů studentům, protože je to nejjednodušší a nejrychlejší forma komunikace a zaregistruje ji největší procento lidí, kterých by se měly týkat.

Na závěr bych však chtěl ještě dodat, že se všem problémům spojeným s různými ustanoveními dá vyhnout děláním zkoušek ve stanovený čas, kdy prakticky nikomu nic nehrozí - alespoň z pohledu úředního šimla. V některých případech, kdy vyučující je na zahraniční cestě apod., toto nelze moc dobře splnit a termín zkoušky se může dostat na hranici zkouškového období. V těchto případech, ať se to zdá absurdní, je lepší si nechat prodloužit zkouškové období jako pojistku, že se vám danou zkoušku nepodaří udělat - málo pravděpodobné - nebo že vás sklátí nějaká choroba a vy potřebujete prodloužit zkouškové období. □

Probudit se ze zlého snu

Od začátku se snažím všem našim studentům náočkovat, že jsou "elita" a že studium u nás je ohromné štěstí. I já jsem tomu podlehla. Už v právku jsem se rozhodla: "z týchle školy se prostě vyhodit nenechám."

Uběhly dva roky, kdy bylo všechno v naprostém pořádku a během nichž se má "vira" jen více upevňovala - až do loňského podzimu. Tehdy "rádil" v botanické laborce na Sádkách neznámý zloduch. Mimo jiné ukradl preparáty k mé bakalářské práci, na nichž ještě nebyla provedena všechna měření. Byla to ohromná rána. Nejhorší však nebyla ztráta preparátů, ale to, že je něco takového na "naší skvělé fakultě", a obzvláště na katedře botaniky, možné. Tahle zkušenost byla jako probuzení z příjemného snu o zemi, kde všichni jsou dobří. Nakonec jsem se s tím srovnala, asi také díky tomu, že pachatel nebyl nikdy vypátrán, a tak se vina dala svalit na chorobnou mysl.

Uběhl další rok. A můj sen se změnil v noční můru.

V letním semestru jsem složila bakalářské zkoušky a bez přijímaček přešla do magisterského studia. Zapsala jsem se na konci června a myslela jsem, že je všechno v naprostém pořádku. Až do úterý 10. října. Tehdy mi Lukáš řekl, že ačkoli minulý týden dostal do indexu razítko "semestr uzavřen", tak v pondělí mu byl poslán dopis o vyloučení ze studia. Proč? Nezapsal si kurz "Zadání magisterské diplomové práce". Splnil sice podmínky tohoto kurzu (odevzdání zadávacího protokolu magisterské diplomové práce v řádném termínu a na diplomce začal dělat), ovšem neměl jej zapsán v indexu. Tím, že mu byl semestr řádně uzavřen, nejde samozřejmě do indexu nic na uplynulý semestr zapisovat.

Když jsem se v červnu zapisovala já, tak jsem tušila, že nějaký takový kurz existuje. Protože jsem ho v "Růžence" v kapitole Povinné kurzy v magisterských studijních programech nenašla, pro jistotu jsem si zapsala kurz "magisterská diplomová práce" (0 kreditů). Až tento týden jsem se díky Lukášovi dozvěděla, že to je špatný kurz - tento, že je určen pro studenty, kteří přetahují. Domnívám se, že správně by mi ho tedy na studijním neměli vůbec nechat zapsat, protože nemám zadávací protokol. Naopak, že by mě měli upozornit, že si mám zapsat kurz "zadání magisterské diplomové práce". Nestalo se tak, a nebyť Lukášových zkušeností, tak za půl roku mě doma také čeká dopis: "dle čl. 2 (5) studijního řádu BF vylučuji ze studia."

Kdy a kde se probudím? □

Lukáš Vik

Představujeme...

Redakce Pavučiny se rozhodla, že postupně představí čtenářům jednotlivé mimoškolní, převážně studentské aktivity, kterých se můžete zúčastnit i vy.

V tomto čísle vám představíme občanské sdružení Gabreta NKK.

Od roku 1999 se věnujeme průzkumu Přírodního parku Vyšebrodsko (kterému familiérně říkáme "Kapličky"). Zpočátku jsme se orientovali hlavně na floristický průzkum rezervací (v roce 1999 Uhlířský vrch a Medvědí stěna, 2000 Rašeliniště Kapličky), posléze se k tomu přidali i živočiškové, klima, hospodaření na loukách a četné další drobnosti.

Přírodní park Vyšebrodsko je vlastně nejvýchodnější část Šumavy, leží v bývalém hraničním pásmu a je to tedy téměř neosídlená a díky poloze za hranicemi CHKO také nepřilíká atraktivní oblast. Jenže nám se tam líbí, a tak bychom se rádi o tomto území dozvěděli co nejvíc a trochu o něm dali vědět i ostatním (např. pomocí informační brožury o přírodních, hospodářských a historických poměrech, pomocí naučné stezky atd.)

Snažíme se naši činnost finančně zabezpečit pomocí grantů - letos je to Mattoniho grant a grant od Studentské grantové agentury. Umožňuje nám to proplácet cestovné a drobné náklady (filmy, mapy, teploměry aj.)

V roce 2001 chceme zintenzivnit zoologický průzkum (hlavně v souvislosti s návratem Zdeňky Fricové ze SRN), budeme se věnovat NPR Čertova stěna-Luč a pokračovat ve výzkumu hospodaření na loukách. A jak vlastně naše činnost probíhá? Zhruba jednou za měsíc vyjíždíme v počtu 3 až 20 lidí do terénu (Vyšší Brod a Loučovice), kde zmokneme, zabloudíme, několikrát

Všichni, které tento článek zaujal a chtěl by se k našim aktivitám připojit, jsou vítáni. □

Občanské sdružení Gabreta NKK

Založeno 5. května 1999.

Počet členů: 18 (převážně studenti VŠ)

Zájmová oblast: Přírodní park Vyšebrodsko (okres Český Krumlov, východní část Šumavy - úpravý břeh Lípna)

Činnost: Zjišťování přírodních poměrů (rostliny, živočiškové, společenstva, klima apod.) v kontextu kulturního vývoje krajiny

Projekty: "Biologický průzkum Přírodního parku Vyšebrodsko" (1999-2001)

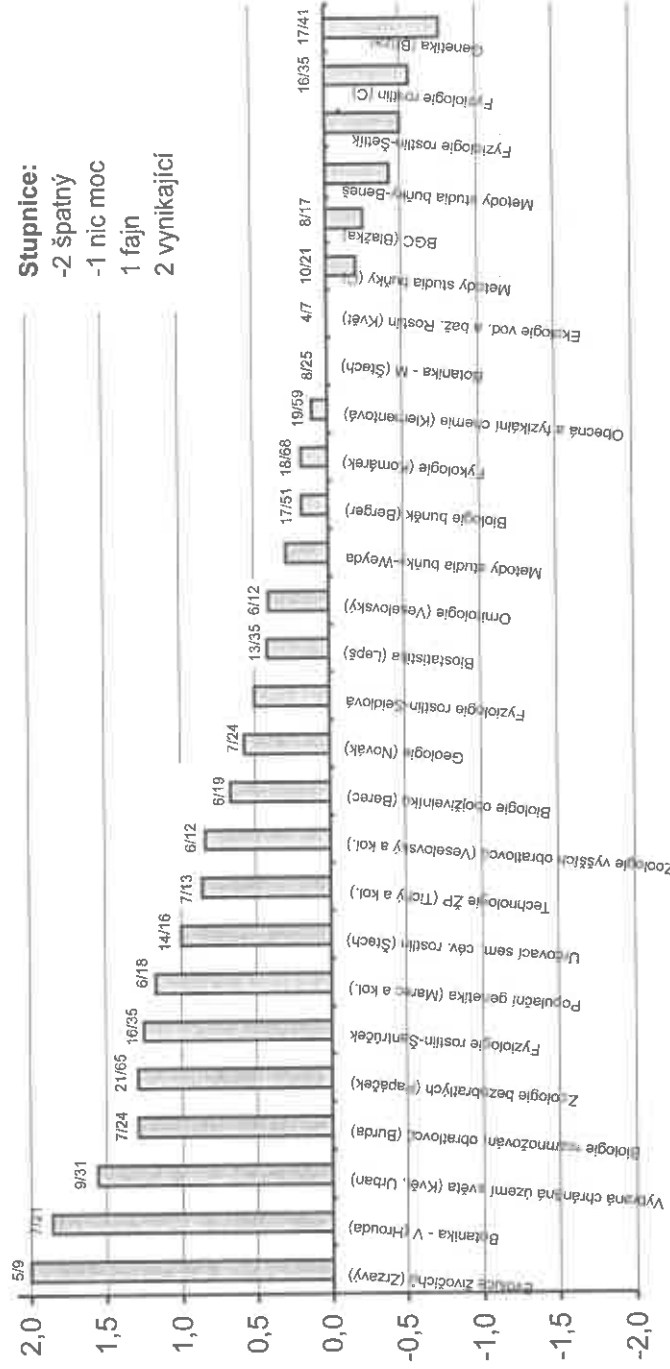
"Louky Přírodního parku Vyšebrodsko - biodiverzita a produkční vlastnosti" (2000-2001)

Kontakt: Alena Schusserová, 382 76 Loučovice 276, Niena@tix.bf.jcu.cz
Lukáš Šmahel - LukasK@tix.bf.jcu.cz
Zdeněk Fric (zoologická část) - Aescu@tix.bf.jcu.cz

zapadneme do rašeliniště, najdeme správnou cestu, poté zase zabloudíme a za husté tmy se konečně vrátíme do civilizace. Během toho popíšeme stohy papíru fytoecologickými snímky, napozorovanými zvířaty, naměřenými teplotami atd. Pak se vrátíme do Budějovic a tam zasedneme k počítači, všechno se to přepisuje, zpracovává, vyhodnocuje apod. V létě se pořádá hlavní výjezd, který trvá 14 dní a přespáváme během něj přímo v terénu v tee-pee - je to tedy do jisté míry takový tábor v přírodě. V souvislosti s projektem je možné zadat i téma diplomových prací, čehož někteří z nás již využili.

Studentské hodnocení přednášek

Jaký je tvůj celkový dojem z přednášky
ve srovnání s jinými?

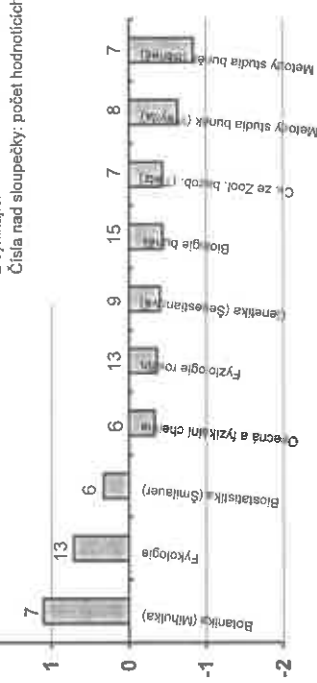

Stupnice:

- 2 špatný
- 1 nic moc
- 1 fajn
- 2 vynikající

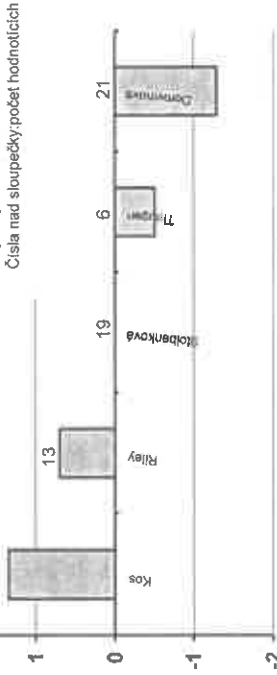
Cvičení - Celkový dojem

Stupnice:
-2 špatný
-1 nic moc
1 fajn
2 vynikající

Jazyky - Celkový dojem

Stupnice:
-2 špatný
-1 nic moc
1 fajn
2 vynikající

Bilance toho, co jsme si na jaře zasedli a sklídili

Konec jednoho semestru se se začátkem následujícího sešel a máme tu opět vyhodnocení přednášek. Těch z vás, kteří se odhodlali vyplnit a odevzdat dotazník bylo přesně 80. Děkujeme. Stejně tak děkujeme za všechny kritické připomínky, díky nimž se snad nám podaří udělat dotazník a hodnocení obecně zase o něco lépe.

V letním semestru 2000 běželo všechno vřady 136 hodnotitelných kursů, z toho 85 přednášek, osm terénních exkurzí, 14 seminářů, 12 samostatných praktik a 9 jazykových "přednáškoseminářů" s různými lektory. V ideálním případě bychom očekávali, že se do SHP dostane tak 80 z nich. Nakonec to bylo "jen" 27 přednášek, devět cvičení a pět jazyků. Kdyby vás bylo aspoň dvakrát tolik, dalo by nám to sice o dost víc práce, ale zato bychom vám mohli poskytnout informace s daleko větší vypovídací hodnotou. Tentokrát jsme se rozhodli dotazník vylepšit zvětšením záběru otázek a přidáním prostoru, abyste se mohli vyjádřit k instituci fakulty a záležitostem, se kterými denně přicházíte do styku. Ohlasy byly vcelku pozitivní.

Otázky ke studentům mají význam v tom, že nám pomohou určit váhu jednotlivých hodnocení. Teď mám na mysli účast na přednáškách. Čím víc, tím líp. Ze zbývajících dvou vyplývá, že se dřívá většina z nás nepřipravuje pravidelně, nýbrž se učí až na zkoušku a skoro všichni si na to vyhradí více než dva dny. Podle "ankety", považujete možnost ovlivnit dění na fakultě za dobrou, ovšem počet kritiků není nezanedbatelný. Největšímu počtu z vás chybí víc fungujících kopírek a počítačů s CD-ROM mechanikami. Proti studijnímu se taky nikdo bouřit nebude, panuje vcelku všeobecná spokojenost.

Kompletní výsledky studentského hodnocení přednášek budou vyvěšeny na nástěnku ve vestibulu fakulty 6. listopadu. Zatím nabízíme tři grafy srovnávající celkový dojem z přednášek, cvičení a jazyků. Se zvoláním "Jen houšť!" se loučí

Exkurze do Turecka (očima botanika) - část první

V minulém Pavučině (č. 3) vyšel článek L. Šmahela o letošní exkurzi do Turecka. Takový stručný cestovní deník a nesourodá sbírka různých dojmů a postřehů. Niemené je také málojevsá potřeba pokusit se o shrnutí "ulovků" odborných, v mém případě "vyšokytkařských". Nakonec, Turecko je země krásná a naroždí od (teenové) divokého Zapadu se tam člověk necítí jako zebrač. Třeba vás navnadím tak, že se tam při nejbližší příležitosti rozjedete. A pokud ne je, tak možná seminář (s diáky), který bude 13. prosince v 17.30 na Sadkách v rámci seminářů katedry botaniky. Přijďte se podívat.

Co se rostlinstva týče, je Turecko velmi pestré. Tuhle pestrost do značné míry způsobuje pestrost klimatická, která je dána reliéfem. Severní i jižní pobřeží Anatolie (asijská část Turecka) lemuje na severu i na jihu mohutná pohoří (v nejbližším zjednodušení Pontické pohoří a Taurus). Od západního pobřeží směřem do centrálních částí leží rovněž pásmo hor, i když méně výrazných, značně hornatá je i východní polovina Turecka. Uprostřed mezi tím vším leží úrodná plošina mírně stoupající od západu (nadm. výšky kolem 900 m) k východu (1600 m). Její občas z teple plošiny vystupující vysoké sopky, kterým vědíme i za úžasnou krajinu Kappadokie, o které psal Lukáš. Nejvyšší z nich, Erceyes Dağları, je 3917 m.

Základem jsou na území Anatolie rozlišovány čtyři hlavní klimatické oblasti. Severní pobřeží má pontické klima - poměrně teplé, umírněná zima (ani nejchladněji) - měsíce nemají průměrné teploty pod 0°C a absolutní minima nemají pod -10°C a díky větrům od černého moře s dostatkem srážek, po celý rok přibližně 1000 mm, místy i 2000 mm, ročně. Veditel ani klima, oproti pontickému o něco teplejší i sušší, je typické pro západní a jižní pobřeží Turecka i evropskou část. Západní rozdíly je ale výšavt výrazného letního sucha (např. v Antalyi z ročního úhrnu přes 1000 mm spadne od srpna do srpna jen 10 mm). Centrální Anatolie je vysokými horami dokonale izolována od všech klimatických vlivů moře a má proto suché a výrazně kontinentální klima - absolutní letní maxima jsou někde okolo 40°C, absolutní zimní minima i pod -30°C a je celkově oproti pobřeží chladnější což je do značné míry dáno vyšší nadmořskou výškou. Letní sucho je ještě výraznější než v mediteránní zóně. Čtvrtou klimatickou oblastí je hornatá východní Anatolie - také kontinentální, chladná, se středním množstvím srážek.

Pestrost klimatu způsobuje pestrost vegetační a floristickou (v Turecku roste asi 8500 druhů cévnatých rostlin, vysoký je endemismus - asi 25%). Během exkurze jsme navštívili tři oblasti - mediteránní na západním a jižním pobřeží, centrální Anatolie a nakonec západní cíp pontické oblasti v horách při severním pobřeží. To dokonale odpovídá dokonce třem biómům (jiným než je ten, který máme doma, což je nakonec hlavní důvod, proč se tyhle exkurze pořádají - učit se o tom z knížek a vidět to na vlastní oči, to je přece jenom jiná).

Hlavním cílem byl mediterán, taky jsme v něm strávili nejvíce času. Odpovídající bióm je podle vzhledu některých dominantních druhů nazýván bióm tvrdolisté vegetace. Původní vegetací (v termomediterránu) je, nejteplejší oblast mediteránu při pobřeží tvoří vždyzelené listnaté lesy. Typickými druhy jsou vedle rohovníku *Ceratonia siliqua* a plané olivy *Olea europaea* var. *silvestris* pistácie (bohužel ty, co záleže orisky netvoří) *Pistacia lentiscus* a *P. terebinthus*, vavřík *Laurus nobilis*, myrta *Myrtus communis*, různé kvetoucí zmarlika *Cercis siliquastrum* a mnoho dalších. Přistupují ještě vždyzelený dub *Quercus coccifera* a některé další druhy, které vystupují i do větších nadmořských výšek. V termomediterránu, zejména na suchých místech, nacházíme i - řídké, té lesy. Pro Turecko jsou typické porosty borovice *Pinus brutia* (ale ta taky vystupuje dost vysoko, až k 1200 m, jednotlivé exempláře snad až k 1800 m) a nebo cyprise *Cupressus sempervirens*.

Tyhle přirozené porosty jsou dnes už strašně vzácné. Termomediterránní zóna je velmi dlouhá a velmi intenzivně využívána lidmi, takže přirozené porosty se zachovaly opravdu na těch nejneprístupnějších místech, která se nedala jinak využít (strmé svahy, skály, apod.). My jsme je snad potkali v nář. parcích Dilek Varinadaisi a Köprülü Canyon.

Všude jinde jsme viděli buď přímo kulturní krajinu (olivové háje, polička, zříceniny antických památek, ...) nebo různé polopřirozené porosty vznikající degradací původních lesů (kácením nebo pastvou) nebo zarůstáním neobhospodařovaných ploch - macchie (nebo, chcete-li, makchie či makkie) a frygany. Macchie jsou křovité formace, tak do 5 m, obvykle značně trnité (toť výsledek pastvy ...). V druhovém složení se uplatňují některé lesní druhy (třeba *Quercus coccifera*) a pár speciálních macchiových - různé žluté kvetoucí bobovité (pichlavé *Calicotome villosa*, kručinka *Genista acanthoclada* a úročník *Anthyllis hermanniae* a nepichlavý druh *Spartium junceum*), *Sarcopoterium spinosum* (velepichlavý druh z růžovitých), bílé kvetoucí *Styrax officinalis*,

Paliurus spina-christi, ze kterého prý byla Kristova tmová koruna, planiky *Arbutus unedo* a *A. andrachne* (vřesovcovité) a další. Frygany jsou nižší porosty než macchie (tak do 1 m), vznikající jejich další degradací. Typické jsou keře a polokeře, zejména cisty (*Cistus*). V macchiích i fryganách (zejména ve volných místech mezi keři) je samozřejmě značné množství bylin, včetně atraktivních orchidejí, asi nejproslavenější jsou četné, skoro neurčitelné, tořiče (*Ophrys*). Všechny tyhle druhy zřejmě kdysi rostly v lese - na světlinách, okrajích, u potoků a podobně (některé tam občas pořád potkáme). To jsou zřejmě jejich původní stanoviště, odkud se pak nastěhovaly do "lidské" krajiny, kde našly druhý domov. Totéž se samozřejmě týká i druhů vyloženě kulturní krajiny (plevele, kytky okrajů cest, ruderály, ...). Cisty a některé další druhy jsou také požárovými druhy (zejména lesy s *Pinus brutia* mají klasickou požárovou dynamiku).

Vedle těchto porostů jsme viděli ještě další - vlhké lesy s dominantním *Platanus orientalis* (odpovídají našim "potočným luhům"), pobřežní vegetaci, kde určitě všechny zaujala alespoň bájná *Mandragora autumnalis* u města Yenihisar (antická Didyma) či městské ruderály. Zcela mimořádné byly lužní lesy na severním břehu jezera Köycegiz Gölü. Jejich dominantním druhem je totiž ambrón *Liquidambar orientalis*, třetihorní relik, který se mimo dvou areálů v Turecku vyskytuje už jen na řeckém ostrově Rhodos. Spolu s ním jsme viděli další zajímavé druhy - např. liánu *Periploca graeca* nebo vedle v luční bažině (ale byly i v lese) metr vysoké orchideje, snad *Orchis laxiflora* ssp. *elegans*.

Tím opouštíme termomediterrán a vydáme se do hor - později úplně opustíme mediterán jako takový. Ale o tom až příště. ■

Kouřa

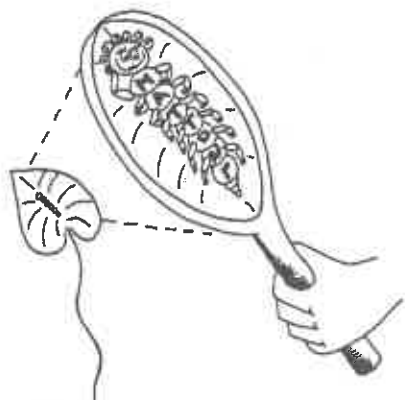
P.S.: Bohužel Lukáš psal svůj článek v Pavučině č. 3 evidentně narychlo a asi se nepodíval, jak se píšou latinská jména, která zmiňuje. Což je dost smutné. Tedy - je *Testudo hermanni*, a ne *hermanni*, *Paliurus*, nikoliv *Palyurus*, *Cytinus*, a ne *Citinus*, *Quercus trojana*, ne *traiana*, *Ferula* a ne *Pherula*, *Pistacia terebinthus*, a ne *terebintus*, *Smilax aspera*, a ne *asper*, *Pinus nigra* ssp. *pallasiana*, nikoliv *P. n. palastiana*, *Cedrus libani*, a ne *C. libanii* a *Juniperus*, nikoliv *Juniperus* (a ten nemá galveoly, ale galbuly). Možná mě budete mít za odporného šťourala, ale podívejte se v Pavučině č.3 na str. 33. Je to něco podobného ...

bájná mandragora

Nebojte se Mattoniho!

Věřím, že skoro všichni studenti BF už někdy něco zaslechli o Mattoniho grantové agentuře. Na druhou stranu je pravda, že těch, kteří se o Mattoniho granty zajímají více, zřejmě zase tak moc není. Je to proto, že studenti jsou líní číst anglické plakáty, které Šuspa každý podzim vyvěšuje? Když jsem se vloni vrátil po civilce zase do Budějovic, čekal jsem, že bude o tyto granty mnohem větší zájem. Rozmýšlel jsem se, zda se mám vůbec zúčastnit, protože doktorandi mají na rozdíl od bakalářů a magistrů více možností získání podpory na svou práci. Nakonec jsem překvapeně zjistil, že většina žadatelů jsou stejně doktorandi, tedy většinou ti, kteří se zúčastnili už několikrát a nikdo je nemusí přesvědčovat, že stojí za to tomu trochu energie věnovat. Nechce se mi věřit, že by práce všech studentů byla bez problémů finančně zajištěna a nikdo

nemá v hlavě nějaký dobrý nápad, na jehož realizaci mu už v rozpočtu nezbyvá. Nevím, jestli si všichni naši studenti uvědomují, čím jsou Mattoniho granty unikátní a v čem všem jsou výhodné. Rád bych se tedy pokusil to nějak v kostce shrnout a přispět k propagaci tohoto podniku.

Už sama skutečnost, že máme hned od prvního ročníku možnost zúčastnit se soutěže o nějakou finanční podporu, je neobvyklá. Dává nám to možnost naučit se dostatečně včas, jak být úspěšní v takovýchto soutěžích,

což by dnes měla být podle mého názoru skoro povinná schopnost vysokoškoláka. Hodně lidí nejspíš odrazuje, že se celá věc odehrává v angličtině. Určitě je to tak mnohem náročnější ale to se musí chtít nechtě překonat. Je to vynikající trénink a na rozdíl od hodin angličtiny zde už není ten jazyk cílem ale pouze prostředkem a to je dobrá motivace. Dodnes si pamatuji, jak se Honza Zrzavý dobře bavil, když jsem mu před lety přinesl svůj první Mattoniho "proposal", aby mi zkontroloval angličtinu. Něco takového prý ještě neviděl. Byl to jistě trapas, ale i díky tomu se moje angličtina později zlepšila.

Takže čím je Mattoni zajímavý?

- Žádosti o grant se podávají obvykle koncem listopadu, a to na projekty, které budou probíhat již následující rok. U velkých grantových agentur musíte plánovat alespoň s ročním předstihem. O penězích rozhodujete vy sami (nikoli váš školitel) a to vás učí plánovat, předvídat, rozhodovat, jak s nimi naložíte, litovat, že se daly zužitkovat užitečněji, šetřit, když jich je málo (skoro vždycky), zkrátka "držet kasu".
- Nakoupíte-li z peněz Mattoniho grantu nějaký materiál, nebo například knihu, stává se toto vaším majetkem (nedostane číslo) a zůstává vaše, i když přestanete být studenty fakulty (pokud koupíte např. knihu z kteréhokoliv jiného grantu, musíte jí odevzdat do knihovny).
- Maximální částka o kterou lze žádat je 400 \$, s tím, že většinou je rozpočet grantu o něco snižen v závislosti na tom, jak se umístil v pořadí. Chápu, že v některých oborech to není mnoho, ale jednak je agentura zaměřena především na "zelené" obory a jednak nezapomeňte, že jsou to studentské granty. Nic ale nebrání tomu, pokrýt z Mattoniho grantu třeba jen část nákladů projektu a zbytek sehnat jinde, třeba z fakultních grantů nebo třeba z grantu školitele, pokud máte to štěstí.
- Každý je povinen si schovávat doklady o peněžních vydáních (pokud má rozum, tak to dělá ve vlastním zájmu) a má je

k dispozici pro případ kontroly. Je to proto, aby existovala nějaká zpětná vazba, že získané peníze nepropili (ani studenti nejsou svatí). A zde se ukazuje další velká výhoda oproti všem grantovým agenturám nebo fakultním účtům. Vy totiž ty peníze fyzicky držíte v ruce a používáte je podle toho jak potřebujete, nikoli jak vám dovoli úředníci - úřadování je zredukováno na minimum. Nikdo vás tedy nebude honit proto, že paragon nemá pořadové číslo nebo že se prodavač zapomněl podepsat. Jak velká je to přednost, myslím většina z vás alespoň tuší.

- Z Mattoniho grantů můžete libovolně proplácet cestovné (samozřejmě v souladu se záměry projektu), na což studenti u běžných grantů alespoň na univerzitě nárok nemají.
- Mattoniho agenturu je také možné žádat o podporu na projekty, ve kterých jsou hlavní položkou cestovní náklady, například účast na konferenci. Nebo můžete svoje prázdninové cestování spojit s trochou vědy a popsat společenstva pavoukovic nějakého kopce v Nízkých Tatrách nebo ...a přemýšlejte raději sami. Na konci roku musíte napsat závěrečnou zprávu ve které shrnete, co jste dělali, na co jste přišli a kolik to stálo. To pro vás taky může mít význam. Jednak vás to donutí výsledky zpracovat, a jednak už to můžete zanést do svého Curriculum Vitae (alespoň do chvíle, než dosáhnete lepších publikací). Kromě toho Mattoni nejlepší práci odměňuje. Také je potřeba ve všech publikacích, které z projektu vzejdou, Mattonimu poděkovat a je dobré mu poslat jeden reprint s věnováním.
- Vzhledem k tomu, že o Mattoniho granty je poměrně malý zájem, je zde i malá konkurence a většina žadatelů je alespoň zčásti uspokojena. Doktorandi jsou coby zkušenější oproti ostatním znevýhodňováni.
- Mattoniho agentura, přestože slouží "jen" studentům BF, dodržuje záměrně praxi

velkých agentur, pokud se týká závanosti termínů, hodnocení projektu dvěma nezávislými oponenty a podobně. To vám umožňuje nacvičit si žádání o grant už během studia vlastně naostro.

Když jsem se různých lidí ptal, proč o grant nežádali, často mi tvrdili, že žádné peníze nepotřebují nebo že školitel jim všechno zaplatí, případně že bakalářku už mají hotovou a téma magisterky ještě neznají apod. Zde ale nejde jen o peníze, máme možnost se něco naučit, získat zkušenosti. Proč toho nevyužít? Také často slyším, že jejich práce se nezabývá ani biodiverzitou, ani ochranou, a neodpovídá zaměření nadace. Tak se o to pro jistotu ani nepokusili. Já jsem o grant žádal čtyřikrát a pokaždé s projekty, které tomuto zaměření na první pohled také ne zcela odpovídaly. Nebyl v tom problém. Jde jen o to, trochu tomu žádost o grant přizpůsobit. Možná si také mnozí myslí, že tyto granty jsou dobré nanejvýš tak na dodatečné financování bakalářské nebo magisterské práce. To je samozřejmě možné, ale já si myslím, že hlavní potenciál mají právě v možnosti financování práce navíc, do které vás nikdo nenutí a kterou díky tomu děláte zcela svobodně a ze zájmu. Mattoniho granty vám umožňují a taky mohou motivovat k tomu, abyste si sami objevili problém, naplánovali projekt na jeho řešení, získali na něj peníze, skutečně ho realizovali a potom si udělali rozbor, co jste udělali dobře a co špatně. Třeba tak jako já nakonec zjistíte, jak byly vaše původní představy naivní. Právě v tom se můžeme mnohému naučit.

Mám-li si sáhnout do svědomí, pro mě možná někdy ani nebyla největší odměnou vlastní podpora, kterou jsem získal, jako to, že jsem byl úspěšný v získání toho grantu a získal jsem motivaci. Nechcete přece, abychom si těch 2000 \$, které každoročně od Mattoniho přijdou, rozebrali zase jenom my starší. Přeji vám hodně nadšení při vymýšlení projektů. □

Míla Devetter

Astronomické okénko

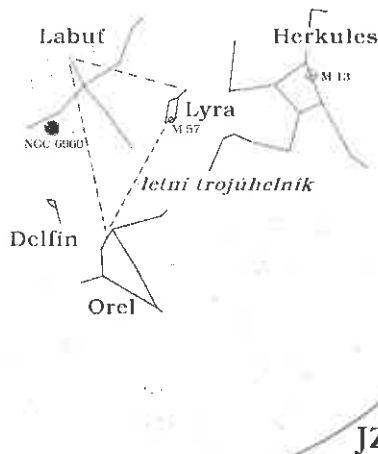
Máme tu nový semestr a s ním také další pokračování astronomického okénka. Léto se sice příliš nevyznamenal, ale doufám, že jste si našli chvíli rozhlédnout se po té hvězdné záplavě nad našimi hlavami. Aní minule zmíněná Letní kometa C/1999 S4 (LINEAR) se příliš nepředvedla. O zážitek nás nepřipravila pouze oblačná obloha, ale i vlasatice sama. Velice brzy se rozpadla na několik nevelkých kousků a nebeské divadlo se tedy nekonalo.

Večerní obloha na přelomu října a listopadu

Ačkoliv je již podzim, na večerní obloze svítí ještě letní hvězdy. Velmi nízkou nad JZ obzorem září Venuše. Je vidět krátce po západu Slunce, kdy obloha není ještě úplně temná. Lepší podmínky pro její pozorování budou koncem roku. Dominantou letní oblohy je trojice jasných hvězd. Lze je najít přímo v Mléčné dráze (viz obr). Je to základní orientační prvek, tzv. Letní trojúhelník.

Úplně nejdřív se ale podívejte napravo od trojúhelníku. Měli byste spatřit charakteristický "květináč" Herkula. V tomto souhvězdí se nachází také známá kulová hvězdokupa M13. Je od nás vzdálená asi 20 tis. sv. let a tvoří ji skoro půl milionu velmi starých hvězd. Kulové hvězdokupy patří vůbec k nejstarším objektům. Rozprostírají se kolem plochého disku galaxie a vznikají vlastně hned na počátku jejího formování.

Hvězda Deneb, nejzářivější ze souhvězdí Labutě, patří do skupiny nadobřů. Její svítivost je 26 tisíckrát vyšší než svítivost Slunce. Ze vzdálenosti cca 900 sv. let však vypadá docela nenápadně. Její světlo totiž zeslabují oblaka mezihvězdné hmoty, kterých je v Mléčné dráze víc než dost. Známa Řasová mlhovina NGC6960 je pozůstatek po výbuchu supernovy, která vybuchla před asi 200 tis. lety. Jsou to oblaka plynu, která samovolně září a neustále se rozpínají. Mlhovina je od nás vzdálená 1300 sv. let.

Nejjasnější stálicí v souhvězdí Orla je Altair. Tato hvězda je vzdálená asi 16 sv. let a vzdálenost mezi námi se každou sekundu zmenšuje o 26 km. Svítivost je asi 10 krát větší než našeho Slunce.

Nejjasnější hvězdou letní oblohy je Vega v Lyře. Leží ve vzdálenosti 26 sv. let. Kolem ní se rozprostírá plynoprachový disk - možný zárodek planetárního systému. Současnou technikou nelze zjistit více podrobností, ale je skoro jisté, že ze stejného disku se před 4,6 mld. let zrodila také Sluneční soustava. Velice vyhledávaným objektem pro pozorovatele je Prstencová mlhovina M57. Jedná se o tzv. planetární mlhovinu. Tento typ mlhovin vzniká v závěrečném stadiu hvězdného života, kdy stálice odvrhne svoji vnější obálku. Uprostřed zůstane jenom holé obnažené jádro - bílý trpaslík. Stejně tak skončí za 7 mld. let i naše Slunce.

Nalevo od trojúhelníku lze spatřit zástupce nejmenších souhvězdí - Delfina. Jedná se o skupinku nepřilís jasných hvězd. Na obloze je ale přesto nápadná. Někteří lidé si ji pletou s hvězdokupou Plejády, ale ta je viditelná až na obloze zimní.

Během noci si můžete povšimnout Saturna a Jupitera. Vycházejí krátce po sobě a tato dvě jasná světla zdobí oblohu po celou noc. Nad východem si najdete čtyři jasné hvězdy ve tvaru čtverce. Vrátime se k nim v dalším dílu našeho astronomického okénka.

Kdy zmizí hvězdy?

Ve dvacátém století došlo k mnohým převratným objevům nejen na poli astronomie. Díky nejmodernějším přístrojům a technologiím se nám doslova otevřel výhled do nebe. Hubbleův teleskop přinesl senzační záběry raného vesmíru a už nyní se vážně uvažuje o jeho ještě výkonnějším nástupci. Zdálo by se tedy, že nic nebrání dalším úžasným objevům. Pokud jste se někdy rozhlédli po noční obloze, třeba z budějovického náměstí, byli jste patrně zklamáni. Člověk rázem pochopí, proč profesionální astronomové žijí jako poustevníci na vrcholech kopců a hor daleko od civilizace. Hvězdnou nádheru si lze vychutnat už jen na pár odlehlých místech na Zemi.

Světelné znečištění se stává stále větším problémem. Astronomové jsou v boji proti němu osamoceni. Hvězdárna na Kleti

vedla svého času spor s majiteli diskotéky v Holubově, kteří promítali na oblohu laserové efekty. Po dlouhých jednáních se našel kompromis. Ale je to spíš výjimečný případ a normálním smrtelníkům, kteří se nebudou ohánět mezinárodním výzkumným programem, ustoupí asi málokdo. Pokud se na temnou oblohu chcete podívat jen tak pro radost, máte smůlu. Stačí se rozhlédnout po pouličních lampách. Většina jich svítí spíše do nebe a pod lampou je, jak se říká, největší tma.

A to je jen pověstná špička ledovce. Asi před dvěma lety se rozběhl podivuhodný projekt. Jakési obří teleskopické zrcadlo připravené na družici mělo na zkoušku "hodit prasátko" napříč Evropou. Prý se tak bude moci ušetřit velké množství peněz za pouliční osvětlení. Celý plán nakonec sám ztroskotal, našel se totiž bych totíž zažit v vlastní kůži, jak by to ovlivnilo naše biorytmy. Jak to půjde dál? Uprímně řečeno bude stále hůř a

Turínská škála

Loni v létě byla veřejnosti poprvé představena tzv. Turínská škála. Jejím úkolem je u blízkozemních planetek vyjádřit jejich potenciální nebezpečnost pro Zemi. Takových těles totiž stále přibývá a jejich seznam začíná být poněkud nepřehledný.

Škála od 0 do 10 vychází jednak z velikosti a rychlosti dané planetky a jednak z pravděpodobnosti, s níž se daný objekt může srazit se Zemí.

Kosmické těleso ohodnocené stupněm 0 prakticky nemá možnost způsobit na Zemi jakoukoliv škodu. Těleso označené 10 znamená celosvětovou klimatickou katastrofu.

Turínská škála by měla sloužit pro komunikaci s veřejností a médií:

Planetka nijak nehroží

0: Pravděpodobnost kolize je nulová, resp. menší než pravděpodobnost, že se s námi náhodou srazí v průběhu několika dekád jiný podobně veliký, avšak dosud neznámý objekt. Tato hodnota se také dává jakýmkoli malým tělesům, která při srážce se Zemí neproniknou až na povrch a shoří v atmosféře.

Planetka vyžaduje naši pozornost

- 1: Pravděpodobnost srážky je extrémně malá, zhruba stejně velká, jako že se s námi náhodou v průběhu několika dekád srazí jiný podobně veliký, avšak dosud neznámý objekt.
- 2: Blízký, avšak ne neobvyklý průlet. Pravděpodobnost kolize je velmi malá.
- 3: Blízký průlet, s pravděpodobností jedno a více procent kolize vedoucí k lokální destrukci.
- 4: Blízký průlet, s pravděpodobností jedno a více procent kolize s regionální destrukcí.

Nebezpečná planetka

- 5: Blízký průlet s vážnou hrozbou kolize vedoucí k destrukci menšího regionu.
- 6: Blízký průlet s vážnou hrozbou globální katastrofy.
- 7: Blízký průlet s velmi velkou hrozbou globální katastrofy.

Jistá kolize

- 8: Kolize vedoucí pouze k lokální destrukci. Taková událost se někde na Zemi stane jednou za 50-1000 let.
- 9: Kolize vedoucí k regionální devastaci. Taková událost se stane jednou za 1000-100 000 let.
- 10: Kolize vedoucí ke globální katastrofě. Taková událost se stane jednou za více než 100 000 let.

Hana Znachorová

Sedíme na dvou židličkách?

Ačkoliv by se odpověď na otázku mohla zdát nasnadě, představuje ve skutečnosti docela velký oríšek. A to zejména u nás, kde vztahy uvnitř společnosti se podařilo za dobu komunistické diktatury úspěšně zdeformovat k obrazu tehdejší ideologie. Ani bezmála

jedenáct let od sametové revoluce nemůžeme zdaleka říci, že jsme se s následky vyrovnali. A tak se s důsledky v podobě nejrůznějších předsudků, zaručeně správných představ o způsobech organizace vědy a jejího vztahu k vysokým školám setkáváme denně. Na samém počátku těchto komplikací byla odlučka vědy od vysokých škol, postupně naplňovaná komunisty od počátku 50. let. Důvod k tomuto jejich počínání se mohl zdánlivě jevit jako velmi rozumný, totiž vytvoření silné vědecko-výzkumné základny, která by se nemusela zdržovat s výchovou studentů, jako tomu bylo až dosud na vysokých školách u nás, stejně jako jinde ve

světě. Bohužel jenom zdánlivě rozumný důvod, jelikož pravým důvodem byla potřeba tehdejšího režimu ovládnout ideologicky (kádrově) výchovu mladých lidí na vysokých školách a připravovat tak "pracující inteligenci" k budování komunismu. Jistě mně pamětníci těchto neradostných let dají za pravdu, že se to komunistům naštěstí nikdy nedařilo naplňovat úplně, přesto spoušť v tomto směru po nich zůstala řádná. Ale to by byl materiál na další články. Nejdůležitější chybou ale je to, že výchovu k vědeckému myšlení (vhodnému a nutnému i při řešení velmi praktických věcí) nelze oddělit (odpreparovat) od prostředí, kde se na praktických i teoretických problémech pracuje. Nakonec teoretické výklady o truhlářství nevychovejí dobrého truhláře, ten musí vyrůstat v dílně a svou zručnost a návyky doplňovat studiem starých nábytků, intarsii apod. V této fázi bych chtěl zdůraznit, že produktem zmíněné odluky byla tehdy Československá akademie věd (ČSAV) s početnou soustavou vědeckých ústavů, které měly za úkol pěstovat základní výzkum a rozhodující způsobem se tak podílet na vědecko-technické revoluci. Ve skutečnosti se v řadě případů podařilo v rámci někdejší ČSAV navázat na dobré domácí tradice a položit základy velmi úspěšným badatelským týmům, jejichž sláva se brzy dostala daleko za hranice socialistického tábora. Akademie byla také po celou dobu útočištěm pro velkou řádku talentovaných mladých lidí, kteří by však svým protikomunistickým smýšlením neměli nikdy šanci zůstat na vysoké škole jako asistenti či vědečtí pracovníci. Navíc ČSAV pod mezinárodním tlakem musela povolovat zahraniční cesty "hrazené zvoucí stranou" občas i nestraníkům. Je třeba říci, že někteří vedoucí pracovníci, byť oddaní stranici, se snažili tyto cesty mladých lidí podporovat. Kdyby tito lidé zůstali na vysoké škole, nedostali by se dále než do NDR či Polska. V době normalizace v 70. letech byla nachystána další vlna oslabení vlivu neposlušné "pracující inteligence" v centrech vzdělávání mladých lidí, jakým byla např. Praha. A tak vznikl plán oslabit vliv vzdělavců jejich vymístěním z hlavního města pod rouškou budování vědeckých center, dnes

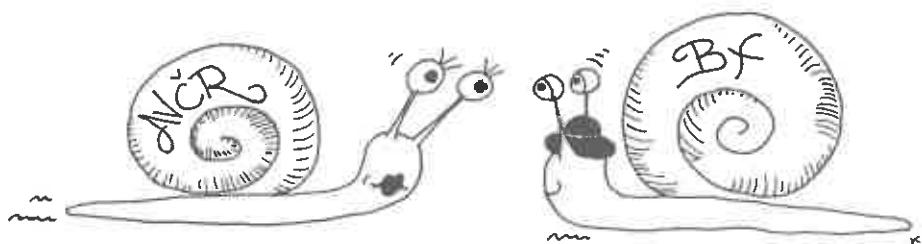
bychom řekli v regionech. Právě takto nějak se zrodila, a posléze začala naplňovat, myšlenka Jihočeského biologického centra ČSAV v Českých Budějovicích, které mělo zastřešit několik vědeckých ústavů z oblasti ekologicko-biologických věd s jejich hlavní působností v zemědělství a tvorbě a ochraně krajiny. Když se tak porozhlédneme kolem sebe teď tady, přímo na "místě činu", jistě se shodneme na tom, že projekt biologického centra byl ambiciózní a že se tady na jihu podařilo vybudovat, nehledě na původní pohnutky komunistické vlády, enklávu biologického výzkumu, kterou nám dnes ne jeden zahraniční návštěvník závidí. Vybudovat na zelené louce další podobná centra a oslabit tak tradiční pražská či brněnská centra základního výzkumu ještě mnohem více se však z různých důvodů již nikdy nepodařilo. A tak v polovině 80. let tady ve Čtyřech Dvorech stály nedaleko opraveného původního objektu Na Sádkách také zbrusu nové pavilony několika ústavů ČSAV na Branišovské. Dlužno podotknout, že jejich existence vyvolávala u kriticky přemýšlející části personálu značné rozpaky. Měli jsme tu docela pěkné nové laboratoře mnohdy i s velmi drahými přístroji, nicméně provozní

podmínky byly natolik omezující, že se tomu dnes ani nechce věřit. Chemikálie jakož i další laboratorní potřeby z devizového zahraničí se objednávaly v lepším případě s ročním předstihem spíše však ještě v delších termínech a za velmi omezené množství devizových prostředků. Ke koloritu tehdejší doby patřily také povinné a spíše jenom výjimečně i prospěšné spolupráce se sovětskými kolegy, a tak většina z nás, kteří jsme měli spoustu energie a odhodlání ke skutečnému bádání, jsme jednak intenzivně sledovali v dostupných časopisech, co se děje v našich oborech na "Západě", jednak jsme se snažili hodně improvizovat a pomoci si s praktickými otázkami v laboratořích, jak jen to šlo, a nakonec také podnikat více či méně nesmělé kroky při hledání kontaktů se špičkovými pracovišti venku. Pochopitelně, ten celý systém, který jsem se snažil v základních rysech popsat, nebyl v průběhu 80. let tak neprostupný, jak by se mohlo z mého líčení zdát. Občas se objevil nějaký šikovný student z Prahy či z Brna, kterému někdo z univerzity vyjednal prázdninovou praxi na akademickém ústavu v Budějovicích, a tak nakonec bývalo docela běžné, že ředitel ústavu povolil některé ze svých oveček, aby fungoval jako pomocný školitel diplomanta. Jak jsme vlastně my vědečtí pracovníci z Akademie takovou diskriminaci snášeli? Správná odpověď zní: jak kdo. Některým to bylo celkem jedno, v jiných dokonce režim vyvolal úspěšně přesvědčení, že dělat vědu je vlastně něco více než jenom učit. Potom tady, naštěstí pro nás mladší, byla generace autorit/osobností, které byly v minulosti odtrženy od výchovy studentů na našich vysokých školách. Tito kolegové pochopitelně nemohli zapomenout, k čemu v naší společnosti došlo a jaké neblahé následky ono roztržení vědy a výuky s sebou přineslo. Navíc tito lidé, pokud se dostali na zahraniční (západní) pracoviště, mohli své předúnorové představy konfrontovat s pokroky vědy a vzdělávání v demokratické společnosti. Pozitivní roli sehrál zejména Mezinárodní biologický program (IBP) v druhé polovině šedesátých a začátkem sedmdesátých let. Listopad 1989 v nás okamžitě vzkřísil obrovskou naději na rychlou nápravu. Byl zdrojem nezměrné energie a

odhodláni pro rychlé uvedení stavu věci do správných kolejí, po kterých bychom se rychle vrátili do společnosti vyspělých zemí. Všem, kteří jsme se tehdy vrhli do víru událostí, bylo jasné, že změny musí být rozsáhlé a vskutku systémové. Jaký spád nabíraly věci ve vědě a jaké ve školství? Od tohoto momentu je obtížné být ve vyprávění zcela objektivní, protože hlasy z obou táborů by se zcela jistě lišily v detailech i podstatných věcech. Přesto

nezištnou pomoc vysokým školám, stále nabízí pracovní pobyty v badatelských týmech pro kolegy z VŠ v rámci čerpání tzv. tvůrčího volna (tzv. sabbatical leave, "šábesové dovolené"), na oplátku nabízí schopné vědecké pracovníky k výuce kurzů a vedení diplomových prací a disertací. Myslím, že se nemýlím, když řeknu, že tato upřímná iniciativa vedení Akademie věd nenachází obecně v celostátním měřítku valného ohlasu.

bych se chtěl pokusit o výstižný komentář, jelikož k tomu mám snad i potřebnou "kvalifikaci". Jsem totiž jeden z těch, kteří již od počátku 90. let v podstatě doslova "sedí na dvou židlích", nejprve jako volený zástupce v orgánech Akademie věd a člen přípravného výboru pro založení Biologické fakulty a posléze jako ředitel jednoho z akademických ústavů současně vyučující na BF.

Otázka zní, jak dosáhnout demokratickou cestou nápravy omylu, totiž odtržení vědy od výuky? Úvaha o tom, jak se reprezentace Akademie věd a rezortních výzkumných ústavů sejde s reprezentací vysokých škol a dohodnou se na jakémisi pohlcení vědy do vysokých škol nebo o hybridizaci obou táborů do nové soustavy, která již bude svorně fungovat jako vědecko-pedagogický komplex, je nepochybně naivní. Je známou pravdou, že prakticky ke každé dohodě je třeba spousty dobré vůle a té se však zpravidla nedostává. Dalším nezbytným předpokladem k takovým jednáním je důkladné mezinárodní hodnocení (evaluace/audit) v obou táborech. V Akademii věd taková evaluace skutečně proběhla, zatímco z vysokých škol našlo dost odvahy k tomuto kroku pouze několik vlaštovek. Akademie věd od počátku své transformace nabízela

V jednotlivých případech ano, ale jako systémové opatření nikoliv. A teď, co si o tom všem myslíme na obou stranách? V Akademii bývá obecná neochota VŠ k těmto formám svrchované kooperace vysvětlována tak, že VŠ si brání svoji pozici, že vlastně jim situace vyhovuje a nechťejí žádné změny, jde jim přece o udržení pracovních míst a nepustí si mezi sebe konkurenci. Na VŠ se dívají na snahu odborníků z Akademie zapojit se do výuky poněkud "skrz prsty". Často bývá slyšet, oni si to představují jednoduše, odučí si ty svoje 2 až 3 hodiny týdně a veškerou další práci (rozumí se např. administrativu spojenou s výukou), tu za ně udělá kdo? Vědátorům z Akademie bývá také vyčítáno, a mnohdy oprávněně, že by nejraději učili specializovaný předmět svého zájmu, zatímco základní kurs v prvním ročníku je neláká. A tak bych mohl pokračovat dále. Celou situaci dnes navíc komplikují i majetkově správní překážky, neboť vysoké školy jsou podle platného zákona o VŠ veřejnoprávní instituce, kdežto Akademie věd zůstává dosud rozpočtovou organizací státu. □

Libor Grubhoffer
(t.č. ředitel Parazitologického ústavu AVČR a přednášející na BF JU)

Východ slunce nad Web of Science

Vy, kdož jste se zúčastnili každoročně slavnostní imatrikulace, ať už jako přímí aktéři, diváci nebo členové sboru na kůru kongresové haly, a vůbec všichni, kteří pravidelně kontrolujete svoji e-mailovou schránku, jistě víte, o čem teď bude řeč. Pan děkan si dal předsevzetí a tenhle článek by mu v jeho splnění měl napomoci, což se, jak doufám, stane.

Pokaždé, když jsem seděl v knihovně u počítače a snažil se najít nějaké ty články, které by se týkaly tématu mé bakalářky nebo magisterky, jsem si představoval, jaké by to bylo skvělé, kdyby taková databáze byla na Internetu. Mělo by to hřed několik výhod. Byla by přístupná většímu počtu lidí (aspoň u nás na fakultě), byla by pořád aktuální. A výsledky hledání by se daly hned bez větších složitostí posílat e-mailem. "Jak je možné, že to ještě nikoho nenapadlo, byl by o to určitě obrovský zájem", říkal jsem si. Vážení přátelé, máme to tady! Tu skvělou věc najdete na adrese <http://wos.isitrial.com>.

Můžete si vybrat mezi "Easy Search", kde se vyhledává jednoduše podle tématu, autora nebo místa, a "Full Search". Tam to už je vymakanější. Můžete specifikovat, jaký časový úsek chcete prohledávat (klidně i poslední výkřiky tohoto týdne!). Je možné spustit hledání podle dotazu, který jste si uložili při předchozí návštěvě. Nachází se zde (Cited Ref. Search) i speciální formulář, kde si můžete najít článek podle reference, která vás zaujala. Pod oběma "menu" si můžete vybrat hned ze tří tematických databází, které můžete prohledávat třeba všechny najednou. Součástí je i podrobný Help, takže případné problémy můžete řešit přímo na místě.

Takže konec nutného zapisování se do pořadníku v knihovně. Pro požadované informace vám stačí zajít na počítač, e a ještě se přitom můžete podívat na maily, předpověď počasí na zítřek nebo program kin na příští měsíc. Navíc si můžete být jisti, že jsou opravdu aktuální. Ještě nikdy v lidských dějinách nebylo shánění článků tak jednoduché jako nyní.

Avšak jeden nedostatek přece jen existuje. Zatím jsem nezjistil, jak si stáhnout celý celíčkový separát přímo z databáze. V Helpu je sice popsáno, jak se to dělá, ale ve skutečnosti se tam ta správná tlačítka tak nějak nenacházejí. Třeba to půjde už v příští verzi. Kdybyste ale někdo zjistil, že to jde, dejte ostatním vědět. □

Pavel Hrubý

dopisy z PNG kamarádům

(publikované na prosbu redakce Pavučiny - část I) - 21.8.2000

Ahoj,
zdravím všechny z Nagady. Práce se mi tu docela rozbíhá, večer si dávám

kondiční šnorchlování na korálovém útesu, roztoči mi požrali nohy (to je jako každé rok, jen jsem na ně zapomněl a

připomnělo mi je až svědění nohou po první cestě do lesa). Aspoň si toho můžu vážit, protože roztoči jsou hlavně ve slušném primárním lese.

Když jsem přijel, tak jsem byl po skoro 40 hodinách na cestě pěkně utahaný, takže jsem hned usnul a vůbec jsem nezaregistroval, že zase přišli vesničani a Vojta jim vez pikinini (dítě) do špitálu. To dítě si tam nechali. Ale ve středu tu byli zas, a zase přišli večer a chtěli vodvít, protože připravili ve vesnici pomoci zařikání a kouzel (snad i s použitím kříže - jsou to přece křesťani) léčivou koupel, kterou, jak je dočarováno, musí okamžitě aplikovat. Takže je tam nakonec Vojta taky odvez. Přítom nám naši kluci (s publikací v časopise s impaktfaktorem, který by jim mohl závidět i p. rektor) vysvětlili, že to je koupel na nemoci "bilong ples", tj. nemoci, většinou způsobený tak, že někdo z vesnice dotýčného začaruje. Tak Vojta Kennetha trochu povzbudil, takže jsme dostali obšrnější vysvětlení o působení sangumů a jiných čarodějů na vesnický život (něco jsem pochytil, zbytek mi pak Vojta vysvětlil, protože to bylo v pidgin). Takže zde je výťah z interview:

Jak se pozná sanguma?

Pokud se někdo rozhádá (nejlépe s více lidma), a oni potom onemocní, je to dobrá indikace, že to buď byl sanguma, nebo, pokud nemá schopnosti sangumy, tak zadal nějakému sangumovi zakázku na uřknutí.

Co děláte, když o někom zjistíte, že je sanguma?

No, na Karkaru je ještě zabíjejí, ale my je nahlásíme policii a dáme k soudu. Naposledy měli sangumu ve vesnici před dvěma lety - s koncem milénia prej aktivita sangumů nějak ustává; tak toho policie nejdřív zmlátila, a pak měli vesnickej soud. Ten ho snad vypověděl z vesnice, ale on se odvolal k obvodnímu soudu v hlavním městě provincie Madangu: tam už souděj vzdělaný právníci (mimochodem v parukách - je to tu anglickej soudní systém). A tak se moh vrátit do vesnice, ale s tím, že už má zakázáno čarovat.

V domečku je jeden velmi milej pes, a taky máme jednoho kuskuse, ale ten je furt schovanej.

Jinak jsem si uvědomil, jak jsem opatrněj - teďka budou pouštět Temelín, a já jsem zbaběle ujel do relativního bezpečí Papui.

zdraví vás Šuspa

Rozhovor se Svatoplukem Mikou

Bylo páteční dopoledne. U nás na děkanátě nás měl navštívit sám velký šéf přes ochranu přírody v Českých Budějovicích. Přišel přesně, avšak notně udýchán. Náš rozhovor mohl za chvíli začít.

Životopis:	narozen 1955 v Táboře, vyučen provozním elektromontérem (Soběslav 1973), maturita SPŠ elektro (České Budějovice 1976), VŠSE Plzeň fakulta elektrotechnická (1981), (závěrečná práce: Vyuvedení el. výkonu z JE VVER 440), revizní technik elektro, do roku 1995 energetik několika podniků a závodů (SFTNX Zleby, Okresní bytový podnik Kutná Hora, GAMA a.s. České Budějovice), vedoucí Odboru ochrany životního prostředí na magistrátu v Českých Budějovicích (od 1.5.1995)
Stav:	ženatý, jedno dítě (1984) syn
Oblíbená barva:	žlutá a modrá
Oblíbená rostlina:	každá, která při pohledu na ní dovede "pohládit"
Oblíbený živočich:	všichni, každý má své místo "na slunci"
Kontčky a hobby:	ekovýchova a práce s dětmi ("Na dětské tábory jezdím od svých patnácti let. Byl jsem jako vedoucí a postupem času jsem se věnoval práci s dětmi celoročně. Víceméně jsme se zaměřovali jenom na přírodu, chodili jsme do lesa a stavěli jsme jednou dokonce malý most, což bylo zajímavé a hrozně se mně to líbilo.")
Motto:	Vše se dá vyřešit, když dovedeme nejen mluvit, ale i naslouchat a pochopit druhého.

Jaké byly začátky vystudovaného elektrotechnika ve funkci, která nemá s energetikou jako takovou mnoho společného?

Když jsem začal dělat tuhle práci, tak jsem si asi tak po roce, když jsem pronikl do problematiky, uvědomil, že se to netýká jen peněz, tj. kolik bude kontejnerů na tříděný odpad, jaké budou mít barvy a kam se odpad bude vozit. Minimálně 50% úsilí musí člověk věnovat tomu, aby lidé pochopili, že kupříkladu třídění odpadu a péče o jejich životní prostředí vůbec je dobrá pro ně samé a nedělali to jenom proto, že musí. Aby to vědomí, že je to nutné, vycházelo zevnitř. Stav našeho životního prostředí závisí na každém z nás a příležitosti pro to něco udělat jsou dnes a denně. Nejsou to jen velké akce s velkým úsměvem. Každý den je třeba separovat, vybírat výrobky, které nemají zbytečně moc obalů a podobně. Takové každodenní maličkosti.

Od roku 1996, kdy jsme už hledali nějaké skupiny lidí, kteří by byli ochotni spolupracovat na ekologické výchově, nás zbylo pět, kteří jsme měli společnou řeč a směr. Dali jsme se dohromady s panem Šmauzem a Oldou Syrovátkou a našim základním heslem bylo, že dospělé už vychovávají jen peníze a nic jiného. A u dětí je hlavní cíl, dodávat jim zábavnou formou informace a pak zpětně zkoušet, kolik jich zůstalo. Z těchto počátků vznikly noviny Robinson, dětské zastupitelstvo a řada soutěží a věcí s tím spojených.

Jak se zrodilo dětské zastupitelstvo a v čem spočívá jeho hlavní význam?

Dětské zastupitelstvo vzniklo před dvěma a půl lety z iniciativy městského zastupitele Rudolfa Vodičky a trochu také z mojí. Smyslem bylo vytvořit další komunikační kanál směrem k dětem ve věku od šesti do 15 let, ale zároveň od těch dětí dostávat informace. Zatáhli jsme do toho i pedagogy, jako např. pana Mgr. Harta ze ZŠ Máje a další. Vymysleli jsme to právě v podobě takové paralely s velkým zastupitelstvem, takže dětské zastupitelstvo má stejný počet členů, děti mají svůj jednací řád, svého primátora, atd. Ale tvrdě se bráníme a dáváme si pozor, abychom děti nezatahovali jakýmkoli způsobem do politiky. Děti se starají a ventilují problémy svoje a svých spolužáků, např. přecházení silnice v některých místech, dlouhé fronty v jídelně, neudržovaný chodník, atd. A tyto problémy se snažíme řešit, pokud na to máme síly, nebo se předávají příslušným odborům, politikům, atd.

Podrobnější informace o dětském zastupitelstvu naleznete i na internetu na adrese <http://budweb.cz/dz/index.htm>.

Jaká je úspěšnost řešení těchto podnětů po tom, co jsou předány dál, třeba velkému zastupitelstvu?

Zatím se nestalo, že by nějaká připomínka zmizela, žádná nezapadne. Všechny jsou v zápise, každý má svoje číslo a je přesně popsán včetně toho, co se s ním bude dělat dál. A při dalším zasedání dětského zastupitelstva se dělá kontrola minulého zápisu a tam se zapíše, co se s tím udělalo. Konkrétní případ: Děti říkaly, že se jim špatně přechází čtyřproudová vozovka u Senovážného náměstí. Předali jsme to Správě veřejných statků, dopravnímu inspektorátu a zároveň jsme se do toho vložili jako odbor ochrany životního prostředí. Po několika jednáních, kdy se hledalo řešení se došlo k závěru, že nejlepší bude udělat uvnitř malý ostrůveček. O realizaci se postarala Správa veřejných statků, značky obstaral dopravní inspektorát. Celkově to jsou sice drobnosti, ale důležité je, že děti vidí, že s tím něco děje a žádný problém nezapadne. A když něco opravdu řešit nejde, děti zpětně tu informaci dostanou.

Ještě se vrátím k vaší práci. Co má váš odbor všechno na starost?

Odbor ochrany životního prostředí je místem přeneseného výkonu státní správy. To znamená, že se stará, kontroluje a řeší veškerou problematiku týkající se životního prostředí z hlediska dotčených zákonů, např. kácení stromů mimo les, zadávání ÚSESů. Zároveň se staráme o čistotu ovzduší, hluk, odpady, povolování studní, samostatně hospodařící rolníky, vyjadřujeme se k projektům, které se nějak týkají životního prostředí na území města vyhláshujeme památné stromy, významné krajinné prvky, atd. atd.

A jak byste si představoval ideální stav, co by se dalo zlepšit?

Krásná otázka, co by se dalo zlepšit. Zlepšovat se toho dá vždycky hodně. Vždycky má člověk nějakou ideu, představu. Ale kdybych chtěl něco zlepšit, tak v první řadě myšlení lidí. V současné době je spousta lidí zlých, neurvalých a bezohledných. Typickým příkladem je výrok: "Já mám rád životní prostředí, ale na mém pozemku to nebude." Pokud by se dalo zlepšit myšlení lidí, daly by se dělat fantastické věci.

Čemuž může také napomoci dětské zastupitelstvo.

Podstatné je, aby lidé dostávali dostatek kvalitních informací, aby ti kteří je chtějí a umějí využít, jich měli dostatek. A samozřejmě je předávat nenásilnou formou. Úzce spolupracujeme s Cassiopeiou - vzniklo ekologické centrum pro učitelky mateřských škol, děti základních i středních škol i pro rodiče. Pořádáme různé soutěže a akce, např. Den bez aut. Rozvíjí se spolupráce se Střední odbornou školou zemědělskou. V jejím areálu by měla vzniknout taková "Zoo jižních Čech", kam by se mohly děti přijít podívat, jak vypadá kráva, oves, ryby v rybníce, atd., prostě typické prvky jihočeské krajiny.

Nakolik perspektivní vidíte spolupráci vašeho odboru s Jihočeskou univerzitou, a konkrétně s naší fakultou?

Několikrát jsem s touto možností koketoval, ale možná v návalu práce nebo proto, že jsem nenašel toho správného partnera, to nebylo na dobré úrovni. První věc, na které jsem se domluvil, je projekt návrhu, jak by měl vypadat prostor bývalého tankodromu mezi sídlištěm Máj a Vltava, a to se studenti Biologické fakulty. Zároveň je pro mě Attavena kvalitním partnerem, se kterým se můžu vyloženě na úrovni bavit, domluvit se na projektech, dát jim nějaké myšlenky, popřípadě úkoly a ve spolupráci dělat další a další akce.

Jižní Čechy a Horní Rakousko žijí několik týdnů spuštěním Jaderné elektrárny Temelín. Jaký je váš osobní názor na to, jakým způsobem probíhá komunikace mezi úřady a obyvateli regionu, kterých se spuštění přímo týká?

Podle mě je zásadní chybou, že mnoho lidí nemá základní informace. Nezná rozdíl mezi lehkovodním, těžkovodním reaktorem, neví o bezpečnosti a srovnatelnosti JETE a jiných jaderných elektráren, pokud připustíme, že jaderná energetika by měla existovat. Obavy typu, že "my se bojíme, že ruské železo a americká elektronika nejdou dohromady" nejsou jasným argumentem, který by se už dal řešit.

Děkuji vám za rozhovor a přeji vám mnoho úspěchů ve vaší práci.

Pavel Hrubý

Etika tibetského dalajlamy

Motto:

*There's only one God, but people call
him by different names.
We are of various complexion, but we
all need a living planet Earth.
Success can't be drunk like water,
money can't be eaten like food.
Engeneering will not compensatē life
and harmony of nature.
Guns and trash are not suitable toys
for our children.*

Je středa, 18. říjen roku 2000 po Kristu - také bych mohl říci našeho letopočtu, buddhistického věku by totiž bylo o pár set let víc. Přicházíme k hale Sparty u pražského výstaviště poblíž prostranství Matějských poutí. Překvapilo mě, jak málo se zde zatím sešlo lidí, avšak s ohledem na převážně mladistvé tváře odhaduji, že pilně pracující či maminky dorazí až na hlavní večerní program: veřejnou přednášku Jeho Svatosti Dalajlamy, nesoucí název jeho stejnojmenné knihy "Etika pro příští tisíciletí". Slavnostní příležitost mohou buddhističtí příznivci vnímat o krapet intenzivněji, neboť prorocťví praví, že právě 14. dalajlama, jímž šedesátipětiletý Gedžong Tāndzin Gjamcho je, bude poslední.

Lidi v zástupu se chovali úplně normálně, našly se však i výjimky. Mladík na trávníku opodál, zřejmě zasazen pocitem přehlížení, předstíral meditaci v lotosové poloze, tváře se přitom pozitivně. Slečna v informacích mi na úsměvný dotaz, zda ochranka umožní dalajlamovi rozdávat autogramy, odpovídá s rozšířenými zorničkami: "Mně by stačilo dostat požeňání." Skromně děvče. V davu rozdával záhadný vesmířan pestrobarevné letáčky (jistě samizdat) s varováním proti mimozemské manipulaci. Spisovatel Souček by jásal. "Neměl bys zájem o tohle?" individuum jsem tipnul na drogového dealera. V řádce témat pod hlavičkou 'Univerzita mysticismu' stálo na prvním místě: Osvícení jako davová schizofrenie. Neotřelý úhel pohledu, jak by asi prohlásil dalajlama...

Já sám, já sám ...

Organizace trochu vážne. Vpouštění uzoučkou brankou se protáhne:

vstupenky o ústřížky ochuzují podmračení vazou. Vyvolení letmo zakoušejí detektor zbraní. V chodbách se tlačí houfy ke stolicím prodejců dalajlamových knih. Na sloupech se vyjmají zákazy fotáků, mobilů a pistolí. Mumrají přihlížejí strejdové v červených kombinézách s domovenkami sportovní haly. Zatímco na megaobrazovce pod střechem již běží film o čínské okupaci Tibetu, lidé stále ještě přicházejí, bouchají sedačkami, hlučně se dohadují o místa a vyzvánějí mobilními telefony. Naštěstí má film titulky. Doprovodné vystoupení zažívá podobný osud: neklid přichozích ostře kontrastuje s vroucími modlitbami tibetských hudebníků, z jejichž přednesu dýchala velkorysost nepálských výšin.

Lidičky, Vás tu ale je!

Přichází Jeho Svatost. Stadion povstává a ohlušuje purpurové roucho třesnutým potleskem. Lovci fotografií se mohou přetrhnout. Kašpárek pod kravatou honem běží vzdáti hold. Dalajlama s úsměvem, avšak bez většího vzrušení postoupil kytici v celofánu do jiných rukou. Vesele tlumí potlesk, načež usedá za pěkně aranžovaný stůl, po pravici asistent a krásná překladatelka. Skromně a rozvážně pronáší brumlavým hlasem slova vděku i uvítání a pokračuje: "Lidé ode mne očekávají spásu nebo uzdravování. Mýlí se. Jsem obyčejný člověk. Sám potřebuji léčení, mám jakousi kožní chorobu," prohlašuje dalajlama a drbe se přitom v zátylku. "Jeden léčitel mi na ni dal mastičku. Nepomáhala, ale bral jsem ji jako požeňání." Tak tohle moudrého smíška označuje Čína za rozvraceče národa a vykořisťovatele tibetských nevolníků.

Jako nosná témata nastínil duchovní vůdce Střechy světa základní lidské hodnoty a mezináboženskou toleranci. Prost frází i dogmatismu se dotýkal palčivých společenských problémů s nadhledem a jemu vlastním nenapravitelným optimismem. Upřimné myšlenky vyjadřoval prostou angličtinou, s níž mu občas vypomohl nenápadný poradce. Tlumočnice dalajlamu nevyrušovala a hbitě zaznamenávala vše, co pověděl, protože ji podezírám ze psaní těsnopisem. Pauzy během překladu prokládala 'Jeho důstojnost' s brýlemi a oholenou hlavou vylomeninami typu přezkoumání plastované zajisté dobré vody či podezřením 'neznámého nepřátelského hmyzu' ze svědění na noze. Choval se uvolněně a nevykazoval spoutanost, jež by možná náležela jeho mnišskému úřadu.

Etické principy Jeho Svatosti vycházejí nejen z filozofie prince Siddharthy, ale především z laskavého srdce. Ve vztahu k útlaku volí cestu nenásilí a dialogu s přáním zachovat klidnou

Jiný kraj, jiný kraj

mysl: "Uvědomme si, že i nepřítel je citící lidská bytost prahnoucí po štěstí. Díky vhledu a soucitu pak nemůžeme nenávidět." Otázku štěstí váže s emocemi - rozeznává krátkodobé požitky a vzrušení materiálního světa oproti trvalému klidu a vyrovnanosti ducha. "Jednou mě při mém putování pozvala bohatá rodina na oběd. Vlastnili parádní vílu, materiálně byli zcela zabezpečeni. Po obědě, jak je mým zvykem, jsem si šel vyčistit zuby. Pootevřená skříňka v koupelně podnítila mou zvědavost a já nahlédl. Ke svému úžasu jsem našel lahvičky plné sedativ. Tak všechen přepych přece nezajistil těmto lidem mentální spokojenost?!"

Vzájemnou úctu a toleranci mezi náboženstvími vidí Šákjův představený nadějně - ve všech vyznáních spatřuje stejné poselství. Je snad vinou Ježíše, Muhammeda či Buddhy, že lásku, respekt, soucítění, vnitřní disciplínu nebo harmonii prosazovali lidé i mečem? "Starostlivé naslouchání druhým ve snaze porozumět kořenům jiných tradic je pramenem dialogu, bez nějž žádné nenásilí nemůže existovat," míní dalajlama. V díle 'Etika pro nové milénium' píše: "Pro děti je dobré, aby se učily milovat svou zemi, svou víru, svou kulturu. Nebezpečí nastává, jakmile z toho vznikne omezený nacionalismus, etnocentrismus a náboženská bigotnost."

Odpovědi na sebrané otázky špikoval tibetský emigrant s růžencem kolem zápěstí svérázným humorem: „Rozčílíte se někdy a proč?“ „Třeba kvůli komárům. Když přiletí první, nechám ho nasát tu kapku krve. Druhého už se snažím sfouknout, třetího dokonce scvrknout nebo jej i plácnu.“ Následují výzvědy o Fóru 2000: "Hmm..." pronese dalajlama po delší odmlce a hledíště zavibruje smíchem. „Jaký je význam té bílé šály při setkáních?“ „To je takový symbol globalizace. Tradice pochází z Indie, materiál je z Číny a nosí ji Tibeťané.“ S nadšátkou se vyjadřuje rovněž ke znepokojivému růstu populace: "Elegantním řešením by bylo rozmnožení řad mnichů i mnišek v kláštorech." Přes všechnu legraci prokázal Buddhův nástupce talent odpovídat překvapivě trefně jedinou větou.

Doufám, že slečna z informací s rozšířenými zorníčkami bedlivě poslouchala přednášku až do konce a neztratila ducha-přítomnost ani v okamžiku, kdy se Jeho Svatost Dalajlama loučil vrcholným výrokiem večera: "Požehnání musí přijít zevnitř, ne z něčích

Dalajlammová se obvykle převetluje. Ale ...

rukou..." Zamával ještě s osvěceným úsměvem mohutně tleskajícímu publiku a zmizel. Lidé k domovu vyprovázeli opět muzikanti z náhorní plošiny. Po úvodní zkušenosti chvátal umělec v národním oděvu do zákulisí, ovšem aplaus jej přivábil zpět na jeviště. Překvapenému hudci se projasnila tvář a roztancoval se do rytmu. S koutky od ucha k uchu jsem se naklonil ke kamarádce a zvolal: "Tak takhle se paří v Tibetu!"

K lidem s klidem reportážník Petr Novotný
s použitím poznámek Jany Bendové a fotografiemi Jana Hodače

Z MÉHO NOTESU

Negativní dopad reklamy na společnost

V poslední době se v televizi množí velmi agresivní reklamy - viz. mléčná Fidorka. Běžně se objevují scény, jak auto přejede malé kotě, buldožer přejede babičku, malá holčička mlátí nejoblíbenější panenkou do nového Peugeotu atd. O negativním dopadu těchto reklam už bylo napsáno mnohé. A psychologové stále varují. Podle mě má však na společnost ještě mnohem horší vliv následná krajně odporná a přímo úlisná omluva tvůrců reklam za tuto "nutnou" brutalitu.

Střih:

Kotě spokojeně mňouká na stromě, babička se z toho taky nějak vylíže a mladá "brutální nikita" starostlivě

obvazuje zraněné panence hlavu. Nic se vlastně nestalo, všichni jsou v suchu, hra může pokračovat dál!

Má to však jeden háček:

Malej chlapeček odbouchne v mateřské školce svého kamaráda, protože mu nechtěl půjčit Nintendo.

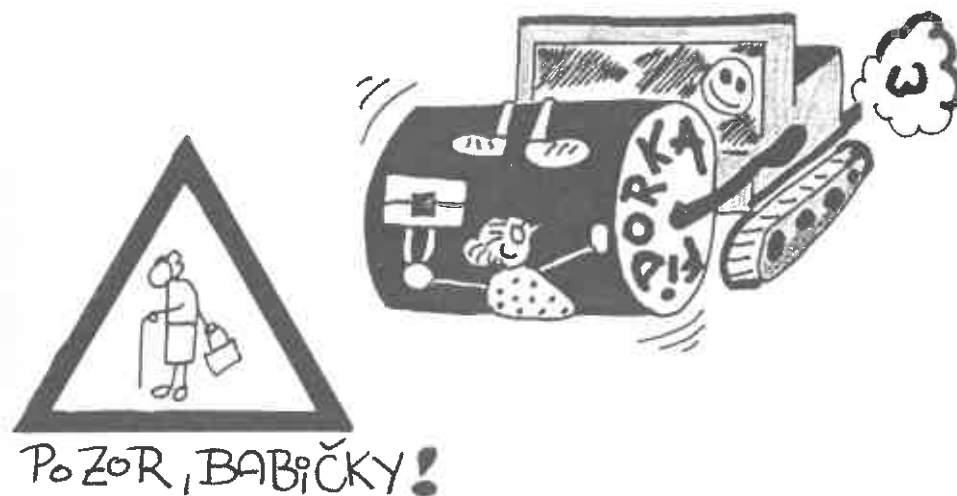
Střih, střih Co se to děje?

Zapomněl totiž, že v životě žádné střih nebude!

Až bude situace nesnesitelná, budu muset natočit jednu takovou reklamu na zamyšlení - Bez střihu!

A to se teprve začnou dít věci.

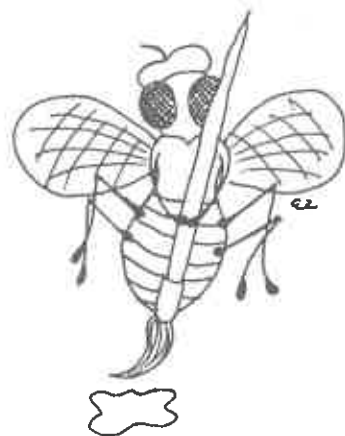
Honza "HODY" Hodač

Dvakrát Alfons Mucha

V těchto dnech máte možnost navštívit hned dvě současně probíhající výstavy věnované secesnímu umělci Alfonsi Muchovi. První z nich bude do konce prosince otevřena v Muchově muzeu v Praze. Jedná se o fotografie ze života velkého českého umělce, jednoho ze zakladatelů secese a autora plakátů pro slavnou pařížskou herečku Sarah Bernhardtovou. Soubor dosud nikdy nevystavených fotografií zapůjčila muzeu Muchova rodina ze soukromé sbírky. Na snímcích uvidí návštěvníci příslušníky umělcovy rodiny, modelky ve studiu, dekoraci k různým představením a modely pro cyklus Slovácká epopej.

V Muzeu Prostějovska v Prostějově bude do 5. listopadu probíhat další výstava secesního umělce věnovaná 140. výročí jeho narození. Expozice zahrnuje na 150 plakátů, kreseb, pohlednic, studií a fotografií. Muchova díla na ni zapůjčilo

osm českých galerií a muzeí a soukromí sběratelé. Mezi unikáty patří fotografie modelů, podle nichž Mucha pracoval, a prvotisky pohlednic z přelomu století. Za kuriozitu lze označit návrh reklamy pro firmu Maggi, který ale nebyl nikdy vytištěn. □

- EZ -

V synagoze v Polné zřízeno židovské muzeum

V září letošního roku byla po kompletní rekonstrukci v Polné u Jihlavy znovu otevřena zdejší synagoga a zároveň začala plnit funkci regionálního židovského muzea. Součástí oprav bylo mimo jiné odstranění omítek s ponecháním zbytků původních maleb a stavba nové ženské galerie, když ta původní se zřítla zároveň se stropem v sedmdesátých letech. Autorem obou

expozičních muzea nazvaných Židé a Polná a Život Leopolda Hilsnera je Arno Pařík z pražského Židovského muzea. Zejména první z nich prostřednictvím fotografií a dokumentů připomíná bohatou historii zdejšího židovského města. Přibližuje např. židovskou školu i ghetto, ale i všední život Židů, kterých žilo v Polné kdysi na osm set. □

- EZ -

Galerie Nahoře

Máte zájem o kulturní akce? Zvláště pak o fotografie? Pak vězte, že se v poslední době obnovila činnost Galerie Nahoře s dlouholetou tradicí, která věnuje veškerý svůj prostor právě fotografii. Najdete ji v DK Metropol, a kde jinde, než nahoře.

Alespoň podle mých předběžných průzkumů se zdá, že v oblasti fotografie přitahuje jednoznačně největší pozornost a to především díky zdejšímu působení českobudějovického fotospolku FOTOS, který je v dlouhodobém "freundschaftu" s rakouským spolkem Fotogruppe Neumaakt.

Tím nejpřitažlivějším a nejkrásnějším na výstavách jsou bezpochyby vernisáže, které mají v GN dobrou úroveň, bývají většinou

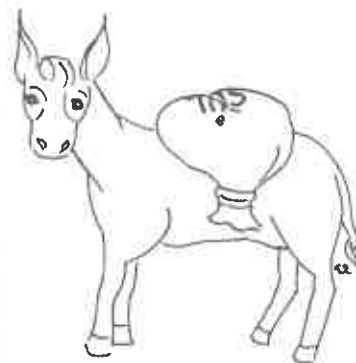
doprovázeny hudebním vystoupením a člověk se tu může potkat s mnohými osobnostmi jižních Čech z uměleckého prostředí. Takže pokud se chcete trochu odreagovat, "poklábosit" s umělci nad jejich díly a odpočinout si od každodenního shonu - hurá na vernisáž!

Do 27. října probíhá v prostorách GN výstava Otakara Gawlika, ASČF, který zde prezentuje celoživotní dílo věnované rybářům a výlovům jihočeských rybníků. Používá přitom zvláštní fotografické techniky lehkého kolorování černobílých snímků a jeho fotografie jsou proto velmi působivé.

Příští program Galerie Nahoře:
31.10. - 22.11. Otec a syn Zumrové
28.11. - 22.11. Adolf Zika

- HODY -

Prachatice mají důvod k oslavám

V polovině listopadu bude v Prachaticích dokončena rekonstrukce historického náměstí. Spolu s opravami proběhly v centru města archeologické průzkumy, které mimo jiné odhalily, že město Prachatice je starší, než se dosud předpokládalo. Historické jádro

Prachatic je městskou památkovou rezervací a svoji architektonickou podobu získalo v 16. století. Na 8. prosinec se chystají velkolepé oslavy ukončení rekonstrukcí, jež budou spojeny se zvykem každoročního vítání Zimy přinášející snih na Šumavu a do Prachatic. Tím ale prachatické oslavy nekončí. Příští rok v létě se zde bude konat slavnost k připomenutí Zlaté solné stezky. Té vděčí Prachatice za svůj vznik, neboť byly založeny jako trhová osada právě při této obchodní trase. K vidění tu bude historický průvod včetně mezků přinášejících sůl. Nakonec se průvodem a kulturní přehlídkou představí partnerská města Prachatic z Běloruska, Litvy, Itálie, Rakouska, Švýcarska a Německa. □

- EZ -

Zeptali jsme se na váš kulturní život

Do čtvrtého čísla Pavučiny nám "kulturní rozhovor" poskytla lektorka angličtiny, **Mgr. Jiřina Dorovinová**.

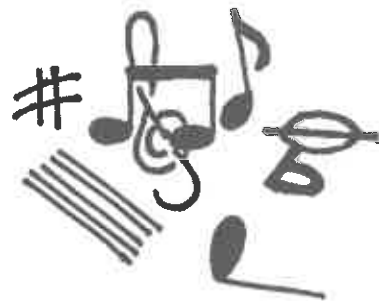
První otázka je tradičně o knížkách...

Já mám oblíbenou celou sérii knížek od Roberta Fulghuma, což je anglicky píšící autor. V oblíbě je mám z toho důvodu, že jsou to poměrně útlé knížky. Jeho nejznámější se jmenuje Všechno, co potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce. Tam je takové desatero, v podstatě morální kodex. Těch knížek napsal několik a musím říct, že mě to nejen pobavilo, ale našla jsem tam i užitečné rady, životní zkušenosti a tak - není to dějová záležitost, jsou to spíš postřehy, reakce na určité skutečnosti a moc hezky se to čte. Jinak teď na to čtení už moc času není, takže já jsem ráda, když stíhnu občas přečíst noviny - Lidové noviny, zvláště páteční, kde je příloha Anglický list, Německý list, nebo jednou týdně Reflex. Zajímám se o bydlení, takže občas si třeba koupím časopis Moderní byt nebo Domov nebo Pěkné bydlení. To jsou takové věci, které mě zajímají.

Protože já mám ještě vystudovanou výtvarnou výchovu, neučím ji sice, ale snažím se občas výtvarničit. Minulý víkend jsme třeba v Praze pořádali takový happening pro děti ze sídliště Černý most. Malovali jsme, dělali jsme plastiky ze sádrových obvazů a přišla spousta dětí, i malých dětí s rodiči, protože ač je to dvacetitřicetileté sídliště s mnoha mladými rodinami, není tam

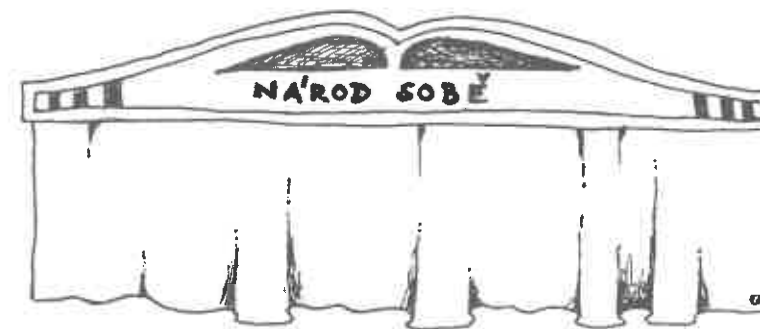

žádná lidová škola umění, ani klub, kam by ty děti mohly chodit na kroužky. Na tuto akci přispěl pražský magistrát a organizátoři doufají, že by mohla mít tradici nebo že by tam vůbec mohlo vzniknout něco pro děti.

Jakou hudbu ráda posloucháte? Máte nějaké oblíbené autory nebo interprety?

Tak já ráda poslouchám třeba i vážnou hudbu, ale mám oblíbené i autory populární hudby, třeba Stinga nebo Pink Floyds. Mám ráda jazz, poslouchám i hudbu dvacátých třicátých let, swingovou hudbu... Třeba tady v Budějovicích je kapela Swing Trio Avalon. Hudebníci, kteří tam hrají, jsou strašně prima kluci a hrajou krásnou hudbu. A ten jejich vedoucí, klavírista Jakub Šafr, hraje s Ondřejem Havelkou v Praze, dělá mu kapelníka v jeho Melody Makers. Takže to je věc, kde já si absolutně odpočinu, když jdu na jejich koncert do Kabaretu u Váňů do Pavláskovy ulice. Nebo jsem byla i na Ondřeji Havelkovi v Metropolu, ale to už je záležitost spíš komerční. A já mám ten jazz nebo swing radši v té komornější atmosféře.

Jinak mohu mladým lidem doporučit kavárnu Měsíc ve dne v Nové ulici, tam taky jsou výborné pořady. Při otevření vystupovala Jana Koubková, objevuje se tam spousta zajímavých zpěváků a autorů - i literárních - mají tam své pořady, jsou tam třeba i výtvarné výstavy a tak. To je taky věc, která tady v Budějovicích chyběla. Doufám, že to nezanikne z důvodu nedostatku financí, protože paní, která to umožnila, musela dům koupit, zrenovovat na vlastní náklady a teď ho poskytuje umělcům a má tam oděvní galerii.

Co sledujete víc, rozhlas, nebo televizi? Máte nějaký svůj oblíbený pořad, který si nenecháte ujít?

Rádio poslouchám o víkend, když mám čas nebo když vařím. Poslouchám různé publicistické pořady a rozhovory s různými politiky, i když někdy už mě tyhle věci trochu unavují, protože politik odpoví na všechno a vlastně na nic. Ráda si poslechnu cestopisná vyprávění, stejně tak v televizi různé dokumenty. Někdy se

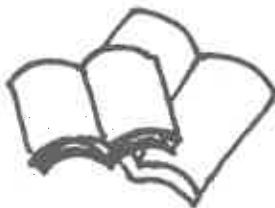
dívám na Banánové rybičky Haliny Pawlowské. Jinak, upřímně řečeno, tu televizi moc nezapínám, jednak nemám čas a jednak mám pocit, že si člověk opravdu musí vybrat, třeba na programu ČT2. Třeba nějaký film, který většinou začíná příliš pozdě. Na příklad teď jsem se nedávno dívala na Prolomit vlny, už jsem to viděla kdysi v kině. Je to asi tříhodinové drama, na které jsem potom musela dlouho myslet, protože je tam opravdu obnaženo lidské nitro. Objevuje se tam téma sebeobětování.

Máte nějaký divadelní zážitek, o který byste se mohla podělit se čtenáři?

V poslední době jsem byla na Idiotovi tady v Jihočeském divadle. Hrozně jsem se na to těšila, Idiota jsem i četla, a možná jsem očekávala od toho představení příliš. Nechci srovnávat, ale když jdete do pražského divadla, tak tam herci podávají maximální výkon, kdežto tady mi to připadalo trochu vlažné. Hlavní roli hrál velmi mladý herec a mně přišlo, že na tu roli ještě není vyzrálý. Čekala jsem od toho divadla víc, příště se asi přece jenom vydám do té Prahy. □

Hliněné destičky

Vždycky, když se blíží uzávěrka dalšího čísla Pavučiny a já dávám dohromady články pro Kulturu, shledávám, jak moc tam chybí knížky v porovnání s různými výstavami a leccím ostatním. Pokaždé doufám, že snad příště nějaká dobrá duše něco napíše. No ale když nejde Mohamed k hoře, musí hora k Mohamedovi. Byla bych ráda, aby se v Pavučině i nadále objevovaly nějaké ty portrétky zajímavých titulů. Hliněné destičky jsem vybrala jako jejich společný název proto, že se při jejich výrobě nemusí vraždit ani zvířectvo (pergamen), ani nebohá květena (papyrus, papír, březová kůra), a jsou tudíž velice mírumilovným materiálem ku psaní. A také nedá moc práce představit si je opředené pavučinou - co si přát víc? A abyste mě nepodezřivali z toho, že vám chci předkládat jen samou "náročnou literaturu", volím pro začátek něco naprosto nenáročného. Z jaké hlíny budou příští destičky, to už je na vás. Tak nabruste slaměné brčko a směle do toho!

Knížce B. Bezoušky Tajnosti zákulisí daly základ autorovy temperamentní rozhlasové výstupy. Prý - já jsem je bohužel nikdy, ani v repríze, neslyšela, takže moje následující slova budou patřit jen oné knize. Do rubriky Kultura se hodí nejen jako knížka sama o sobě, ale i svým ryze divadelním obsahem. Kromě toho, že se u ní čtenář pobaví veselými historkami z hereckého prostředí (po delší době se zase jedné knížce podařilo hlasitě mě rozesmát, a to hned několikrát), tedy kromě těch historek se dozvíte i spoustu zajímavostí spojených s divadlem. Veselé příhody laděné do vyložené rozverného tónu se tu totiž střídají s malinko (ale opravdu jen trochu) vážněji psanými pohledy do jednotlivých částí divadla (konkrétně Národního), ať už to jsou divadelní prostory a jejich zvláštnosti, nebo sami lidé, herci, režiséři, inspicienti, pomocný divadelní personál a diváci. Autor čtenáře postupně provede celým divadlem a ukáže mu spoustu zajímavostí a divadelních lidiček, o nichž neměl ani tušení, že musí existovat, aby divadelní hra zdárně vznikla. Knížka je

doplněná skládacím ABCedníkem, slovníkem divadelní hantýrky, a ještě dalšími dvěma barevnými skládacími přílohami, z nichž jedna je reklama na gramofonovou desku s ukázkami právě z této knížky (mimořádně - kdyby takhle vypadaly dnešní reklamy, třeba v televizi, dalo by se na to možná občas i koukat). Nesmím zapomenout na nezaměnitelné ilustrace Miloše Nesvadby, které Tajnosti zákulisí výborně doplňují, už proto, že mnohé z příhod, které zobrazují, prožili oba umělci společně. Na závěr bych měla ještě doplnit, že herci, o nichž je v Tajnostech řeč, patří vesměs mezi starší generaci. Za všechny jmenujme Jana Pívce, Ladislava Peška, Miloslava Horníčka, Františka Filipovského, Karla Högra, Zdeňku Baldovou, Jaroslava Vojtu, Stanislava Neumanna a další. I knížka sama vyšla už před nějakým tím rokem - mně se dostalo do rukou druhé vydání z roku 1971 (nakladatelství Panton). Na tajnosti zákulisí volně navazuje další Bezouškova kniha Adaptace není legrace, opět s obrázky M. Nesvadby. □

- EZ -

Víte, že...?

... v Golčově Jeníkově mají kuriózní kostel? Ona zajímavost, ba jedinečnost této stavby spočívá v tom, že zatímco hlavní kostelní loď stojí na jedné straně poměrně rušné ulice, věž se tyčí naproti ní přes silnici. Pan farář se asi naběhá. Jak vypadá tato prazvláštní hříčka architektury uvnitř, vám nepovím, protože jsem ji viděla, jak se říká, z rychlíku. A to prosím nikoli obrazně, ale doslova. Ulici, v níž zmiňovaný kostel stojí, křížuje kolmo železniční trať, což může být dobrá zpráva pro ty, kterým se nechce kvůli jednému stavení vystupovat z vlaku. Kostel je totiž díky tomu dobře vidět i z toho rychlíku. Na druhou stranu, pokud se přece jen rozhodnete Jeníkov navštívit, dejte nám vědět! I ostatní čtenáři se určitě rádi dovědí podrobnosti. □

... vláda v září schválila návrh zákona o navrácení ilegálně do zahraničí vyvezených kulturních památek, který jí předložil ministr kultury? Návrh se týká českých památek nezákonně vyvezených do zemí Evropské unie a naopak kulturních statků z EU, které by se nezákonně ocitly na území České republiky. □

... jedenáct českých historických památek má šanci dostat se v letech 2001 až 2011 do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví Organizace OSN pro výchovu vědu a kulturu (UNESCO)? Mezi nominacemi, jež schválilo české Ministerstvo kultury, se na prvním místě nachází židovská čtvrť a areál benediktinského kláštera v Třebíči. Následují renesanční domy ve Slavonicích na Jindřichohradecku a papírna ve Velkých Losinách u Šumperka, ve které se i dnes vyrábí ruční papír stejnými metodami jako před několika sty lety. Další v pořadí jsou v návrhu nominací do seznamu UNESCO treboňská rybníční soustava, hrad Karlštejn a skalní sochařský soubor barokního sochaře Matyáše Bernarda Brauna v areálu Betléma nedaleko zámku v Kuksu na Trutnovsku. V roce 2007 se bude o zápis ucházet renesanční letohrádek Hvězda s Královskou oborou, Müllerova vila od rakouského architekta Adolfa Loose, břevnovský klášter založený v roce 993 svatým Vojtěchem a knížetem Boleslavem II., secesní budovy lázní v Luhačovicích a pozdně barokní terezínské pevnosti. Na zápis v roce 2010 má naději město Ostrava se svými průmyslovými soubory a konečně v roce 2011 velkomoravské hradiště v Mikulčicích na Hodonínsku. □

- EZ -

Kláštevec plný brokovnic

Především lovcům, myslivcům a rybářům je určena výstava loveckých zbraní a trofejí ulovených zvířat na zámku a v Galerii Thun v Klášteci nad Ohří, která potrvá do 31. října. Kromě trofejí, brokovnic a jiných pušek si návštěvníci mohou prohlédnout i uniformy a jiné prvky stylového oblečení a také pozoruhodné ukázky ostro-střeleckých terčů. Exponáty na výstavu zapůjčil lovecký zámek Ohrada na Hluboké. □

- EZ -

Ne"hepáč"

Pokud máte stejně jako já dojem, že v poslední (docela dlouhé) době většina amerických filmů přicházejících do našich kin končí podobně jako naše staré dobré pohádky, ať už jde o komedie (tady by to snad ještě člověk strávil) nebo bohužel i o snímky akční (pseudomelodrama Mission: Impossible 2) či dokonce "thrillery" (Muž bez stínu, 60 sekund), pak bych vám zde chtěla představit výjimku, která stojí za zhlédnutí a zůstane vám z ní v hlavě možná víc než výbuchy, linie mrtvol či úžasná tvář Toma Cruise a jiných playboyů zaplňující až příliš často celé plátno.

Tato výjimka nese název Dokonalá bouře a vypráví o posádce menší rybářské lodi, jež se společně s mnoha dalšími plavidly nacházela na volném moři v oblasti New Foundlandu právě v době, kdy bouře století vyzdvihla vlny do 20-40ti metrové výšky a degradovala vše plovoucí včetně obrovských nákladních tankerů na bezmocné skořápky.

Kdo si nyní vzpomněl na Sopku, Twister apod., toho uklidním - Dokonalá bouře je o něčem kapku jiném. Nejsou zde hrdinové a padouši, chybí zde klíšé typu "já jsem vás varoval" i záchranářky Pameliných proporcí. Film se dotýká spíše sociálních otázek a mezilidských vztahů těžce zkoušených namáhavým sezónním zaměstnáním, které je vášní i prokletím - bouře, jakkoli si na ní filmaři dali záležet (bude se vám trochu houpat žaludek:o)), tvoří pouze monstrózní kulisu lidským osudům spojeným a rozděleným mořem.

Nebudu vám prozrazovat, jak to skončí, ale příznivci "hepáčů" spokojeni nebudou, už jen proto, že snímek byl natočen podle skutečné události, jež bývají na pohádkově konce skoupé. Odpustíte-li jí, že se vám při jedné ze závěrečných scén možná vybaví Cameronův Titanic (nebojte, jenom na chvíli:o)), patří Dokonalá bouře k tomu lepšímu, čím nás Velká země na poli katastrofických dramát nakrmila. □

Něco faktů: **název:** Dokonalá bouře (The Perfect Storm)

scénář: Bill Wittliff

režie: Wolfgang Petersen

hraji: George Clooney, Mark Wahlber, M.E. Mastrantoni

Mara

Styl

Plním předsevzetí a opět je tady rubrika Styly psaní. Dlouho jsem si lámal hlavu a přemítal, co v ní tentokrát bude. Výzvy pro tvůrčí pisatele se zřejmě minuly účinkem. Ve škole nás učili, jakou formu má vyprávění nebo úvaha; většině z nás se tato zkosnatělost přčila. Nikdo nás neučil, jak nahlas vyjádřit, co nám právě leží na srdci. Jsem sice redaktorem Vlastní tvorby a obdivuju spisovatele typu Vančury jako patrony českého jazyka, na druhé straně si vážím lidí, kteří se nebojí říct, i s nějakou tou chybičkou, co je števe, trápí, činí šťastným nebo zamilovaným. Tak jsem se nakonec rozhodl, bez cenzury, zařadit povídku, která nás učí, že ne každá autorita musí být 'na svém místě'. Příběh je sice plný sprostých slov, o to více je však autentický, pravdivý a bez pokrytectví. Tož do toho!

- Petr N -

Básník

Stál na kopci v dešti a ve větru a vykřikoval slova. Po jednom, vždycky výkřik, pak pauza, a zase další slovo, po něm mezera a tak dál. Stál tam v tom běsnění živlu a promyšleně páchal vraždu, vlastně ne jednu, ale hned stovku vražd.

Některá slova byla rozervána poryvy větru na slabiky, a ty pak byly, podobny popelu nebožtíka, rozptýleny po okolních kopcích. Jiná slova se ve vodě valící se z nebes rozpustila na hlásky, které se vsáklly do hlíny, tvořice tak z onoho kopce strašlivý masový hrob. Ta nejšťastnější slova vylétla až pod mraky, kde zasažena bleskem hynula přidávajíc svůj poslední vzdech coby malý zádušní dar k mohutnému hlasu hromu. Ten masakr nepřežilo ani jediné slovo.

Toho muže si lidé pod kopcem i v celém kraji vážili jako největšího žijícího básníka. Věřili, že jen mrtvé dílo je opravdu dokonalé a že ozvěnu veršů, které podle nich muž na kopci v bouře vykřikoval, lze slyšet v šepotu vánku, v šelestu listí, v šumění deště... Nikdo nikdy nevyšel na kopec, aby si poslechl mužova slova ve chvíli, kdy se rodila. Vždyť, jak jsem řekl, jen mrtvé dílo, vlastně jen duše bez ohyzdných zbytků, je opravdu dokonalé a ti lidé se nechtěli ochudit o vytržení a úžas z dokonalosti.

Byl jsem velmi zvědav na toho větrného básníka. Několikrát jsem se s ním večer setkal v hospodě, kde jsem bydlel po celou dobu své návštěvy Pharu, a zjistil jsem, že pije mnoho a mluví málo. Pokaždé, když jsem ho potkal, provázela ho vlna obdivu a tajemné úcty...

Poslední večer před mým odjezdem přišlo, fučel silný vítr a obloha krvavěla rudými žilami blesků. Vylezl jsem za tím mužem na kopec. Nevěděl o mně a vraždil slova. Jedno po druhém. "Kurva!" pak pauza, "Do prdele!" pak mezera, a tak dál... □

Miloslav Dodo Pouzar
Pardubice 13.3.2000

Hrana

Miša Uhlířová

Jít pomalu a na nic nemyslet,
jen jít a připadat si jako v snách,
u nohou klečel by ti celý svět,
ze špinavých bot sfoukal černý prach.

Jít pomalu a nedbat lidí kolem,
nevnímat slova, hesla ani zvuky,
znaven usadneš-li na kameni holém,
zavýje vitr divnou píseň Stuky.

Žaluje tě dokonce i žlutá tráva,
přij že vzala právo do svých rukou,
a pod tvými kroky, tvrdí, ulehává,
jako když ji v létě kroupy tlukou.

V hodině poslední se slíjí všechny krásy,
až zhroutíš se na hraně oblé skály,
západ slunce obarví ti rudě vlasy,
by na věky věků tam na větru vlály.

Varhany

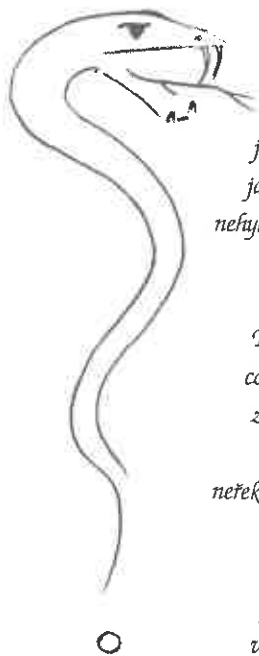
Miša Uhlířová

Ten večer včera u varhan
krásných a rozezňelých
tancila křídla spálená
všech odvážných a směšných.

Jen cizí ruka hubená
na železnou mříž sahne,

tu hlavy svatých zvednou se,
oblíčeje se jim stáhne.

Co hledáš tady, neznámý,
táží se ústa němá,
proč chodíš tiše mřížemi,
kam noha vkročit nemá.

Hradby

Miša Uhlířová

Neznámo ku hradbám
jako šupinatý aspís vine se,
jako had, který po ránu sám
nehybný pohled do zdi zabodne
až duše obránců se otřese.

Tam v dálce hoří plamenem
co tolik krásně být se zdálo,
zdobeno drahým kamenem,
jenž bohatství měl dát,
neřekne však nikdy, co se stalo.

Za noci i ve dne
pod rozpadlým valem čerí
vitr krev, která opět sedne.
V rudém jezere ryby nežijí
a jeho délku sotva někdo změří.

Nebesa hvězdy házejí
z klenby své černé na hládinu,
převozník vzhledné v naději,
že snese se i ta jeho,
leč řekne: "Uprostřed smrti nezahynu."

Miniportrét:

MICHAELA UHLÍŘOVÁ alias MARA

Zkus se charakterizovat: jaká je Miša Uhlířová?

Jsem trochu crazy a docela dobrodruh, potřebuju všechno (teda až na jisté výjimky) zažít na vlastní kůži. Kdo mě zná, ten už je zvyklý, kdo mě nezná, pozná :o)

Kdy jsi v sobě rozpoznala talent ku psaní a jaké byly tvé prvotiny?

Byl to spíš takový záchvat. Tu básničku jsem dokonce "publikovala" v časopise: základkovém Pátáčku :o)... Pocházela tak ze 3. Nebo 4. Třídy a dodnes si ji pamatuji:

Jeden malý karbenátek
Rozhod' se jet do Benátek,
Ale čím jel? Kdo ví?
Však on vám to poví,
až se vrátí z Benátek
ten malý karbenátek.

Jak ses vyvíjela :)?

No nejspíš trochu jo. Teď vážně - poezii nečtu, nemám žádný vzor. Moje tvorba je výhradně založená na vlastních zážitcích a fantaziích. Často to zakomponuju všechno do jedné básně či povídky, takže čtenář nikdy neví, na čem je. Někdy to nevím ani já :o) Ze začátku jsem byla moc stylizovaná a vumělkovaná, ale pak jsem zespontánněla, a když píšu, je to automatické, skoro bez cenzury rozumem.

Odkud na tebe nalétá Múza?

Je všude :o)... ale vždycky jen v určitém období se jí povede uchytit a vykličít. Momentálně se nacházím ve zlomovém bodě své tvorby, začínám psát více o sobě a neschowávám se za fiktivní postavy. Také začínám postupně přecházet na prózu.

**Tvé básně mi místy připadají až existen-
cionalisticky ponuré... ?!**

Literární tvorba je pro mě jedním z prostředků, jak se zbavit vnitřního neklidu. Prostě se to v tobě čas od času vzepře a musí to ven (:o)). Jsem tak trochu existencialista a občas nad životem zbytečně moc přemýšlím, nebo naopak nepřemýšlím vůbec a žiju příliš rychle. Snažím se najít něco mezi tím.

**Básničky prý bývají senzitivní. Jak
vnímáš barvy, hudbu, roční období... ?**

Ráda kreslím a dívám se na obrazy, i když na výstavy moc nechodím. Na hudbě jsem závislá, poslouchám kromě jazzu a swingu téměř všechno. O přírodě, ročních obdobích a počasí bych dokázala povídat donekonečna. Je to ve mně, a jakmile najdu správnou duši, zastaví nás až úplně ochraptění.

**Jaké je tvé nejoblíbenější
plyšové zvíře?**

:o) Těžko říct, mám jich docela dost. Každé má jméno a vlastní historii. Ne že bych byla infantilní, ale nejraději mám velkého plyšového medvěda Bědu, kterého si беру do postele, když mám depku nebo strach :o)

**Podotázka pro biologku:
kterým zvířátkem by ses
chtěla stát?**

Jednoznačně vlkem. Je volný, obývá velký prostor, může být sám i ve smečce, je lovcem i kořisti, má divokou krev a velké... zuby :o)

Jak to děláš, že se pořád směješ?

Poručím mimickým svalům a roztáhnu koutky úst od ucha k uchu. A pak je nechám v křeči ztuhnout... :o)

Za rozhovor děkuje Pedro

Pochopil ?

Už ušel stovky, stovky mil, ale stále měl naději, že jednou dojde do míst, která si již dávno vysnil. Šel a šel, nikde se nezdržoval a pevnou víru měl. Cesta byla nekonečná, a tak se často ohlížel zpět. Viděl své stopy, svou minulost, a to, právě to mu dodávalo sílu, pocit vítězství v nekonečném moři prázdna. Byl to boj. On chtěl bojovat, chtěl zvítězit, chtěl pod sebou vidět poražené. Krajina byla nehostinná, pustá, kamenitá, rozžhavený písek ho bodal do nohou. Obzory byly příliš vzdálené a zahalené v kouři prachu. Byl vysílený, věřil si, ale dál už nemohl. Zbortil se na zem, ležel a ani se nehnu. Sledoval své stopy, jak mizí ve větru. Mizelo jeho pouto s minulostí. Mizely tak rychle, že zapomínal, odkud stopy vedou, odkud přišel, jak vypadala jeho minulost. Začal přemýšlet. Proč se toto všechno přihodilo? Proč došel až sem? Byl zmatený, ale byl tak slabý, že mu již vše bylo lhostejné. Čas jakoby se zastavil.

On však jednu touhu měl. Šel dlouhou cestu a o světě věděl velmi mnoho. Měl touhu mluvit, sdělovat a moudro předat. Jeho ego bylo silné, nespoutané. Byl možná středobodem lidstva. Ne byl skutečně středobodem. On byl lidstvo. Co se odehrávalo v hlavách celého lidstva, bylo zároveň i v něm. Byl vyvolený. On byl teď ten mocný, on byl ten vševědoucí. Rozumět mu bylo velmi obtížné. Uměl pomoci, ale také ublížit, dokázal být laskavý, ale také krutý, uměl uzdravovat, ale také zabíjet. Měl tu moc, že dokázal ničit a nikoho se na bolest neptal. Byla to jeho vůle. Věřil, že je jediným hospodářem, že on, právě on je pánem všeho a všech. Cítil se být poručníkem. Byl snad příliš hrdý a zahleděný do sebe, na okolí se neohlížel. Jen on měl pravdu a všechny ostatní přezíral. Nedbal trpělivých rad moudrých. Věřil jen ve své moudro. Často si počínal velmi nerozumně. Někdy si uvědomoval, že jedná proti sobě, věděl, že jeho chování je nadměrně nerozumné a krátkozraké. Uvědomoval si to čím dál víc. Věděl, že brojí proti sobě, ale nevěřil, že se může sebezničit. Nekonečnou sílu mu dodávali jeho bližní. Byly to peníze. A snad právě peníze zavály jeho stopy z minulosti. Žádný vítr. Zpočátku mu byly dobrým pomocníkem, ale později se stal jejich otrokem. Jen jim se dokázal podřít. Dokázaly ho zcela zaslepit. Byly mocné a dokázaly i to nejhorší, co na člověku spáchat jde. Totiž to, že zvrátily pravé hodnoty člověka. Jeho zdravé mínění, čisté úmysly, ohleduplnost, shovívavost a všechny další ctnosti. On netušil, že se mohou stát jeho parazitem. Jak ho jednou infikují a člověk jim podlehne, pak hravě dokážou reprodukovat samy sebe. Jsou vskutku dokonalé, a jak by ne, vždyť jsou výtvorem člověka.

A tak on stále seděl a přemýšlel. Krajina byla pustá a nehostinná. Obzory se ještě více zahalily. Jeho dokonalost byla kontrapunktem této pustiny. Ale já si stejně myslím, že ta pustina byla odrazem jeho velkoleposti. Ale to on si neuvědomoval, ubožák. Bylo nekonečné ticho. Ležel a přemýšlel. Najednou cosi zaslechl. Ale co to? Bylo to jemné, jemnoučké cinkání. Bylo velmi příjemné a uklidňující. Snad i to ticho kolem utichlo. Sedl si, rozhlížel se do daleka. Ale ne, bylo to přímo u něj. Nic však neviděl. Zpomalounka cosi ze země vyrůstalo. Ten zázrak bylo docela malé semínko, které vzklíčilo. I ono se přišlo podívat na svět. Natahovalo se ke světlu a lístky pěkně rozpráhlo. On ten děj pozoroval. Jeho ego mu připomnělo, že zde je to místo, kam měl

dojít a této rostlině předat celé jeho moudro. Rostlina vzrůstala a viditelně sílila. Vylvořil se pevný kmínek a její listy ho začaly pomalu zastíňovat. To se mu příliš nelíbilo, a tak vstal. Se stromkem začal rozmlouvat. Vlastně mluvil jen on. Říkal mu, kdo je on a co vše dokáže a nic mu není nespílitelné. Jeho ego se rozšířilo, až zachvátilo celý strom. Chtěl získat respekt. Ten rozhovor byl nekonečný. On měl co vyprávět, neboť jeho cesta byla tak dlouhá a nekonečná. Zažil a získal mnoho. To vše bylo jeho majetkem.

Jedna větev vzrůstala proti němu a on nechtěl ze svého místa ustoupit, tak jednoduše větev ulomil a odhodil. Strom mlčel. To ho trochu zarazilo, neboť on byl zvyklý na pláč, ten podtrhával jeho mocnost. On stále mluvil a zasvěcoval do svého dokonalého pohledu na svět. Byl to esoterický obřad. Jeho ego bylo nespoutané, dokonalé, mocné, vítězné. Strom už byl obrovský, jeho košatá koruna ho stínem dávno polkla, ale on si toho nevěšil. Stále více zjišťoval, že něco není v pořádku. Něco vybočilo z jeho představ. Strom se k němu neklaněl, neklekl si, a to on nemohl pochopit. Cítil se být tak malým, zapomenutým a nepovšimnutým. Bylo mu zle a padl na zem. Nevěřil, že celá jeho pouť vedla až sem, aby truchlil pod stromem. Opět se vznesl tichý dech pustiny. Prázdnota.

Strom vše sledoval a věděl své. Věděl, že ten docela zná i dobro, nechtěl, aby se zklamal sám v sobě, chtěl mu pomoci. Znal jeho úděl a cestu od jeho zrození. A tak strom promluvil a podal mu pomocnou ruku. Najednou mu koruna nepřipadala tak protivně mohutná, ale objímající a ochraňující. Strom mluvil a on mlčel. On zažíval zvláštní pocity, které před tím nikdy necítil. Ve skutečnosti strom nemluvil, ale on ho slyšel a věděl, co mu sděluje. Dokonce tomu i rozuměl. Už to byla známka jeho jisté změny a on začal chápat. Pomalu, ale přesto nerad si uvědomoval, že není na světě sám. Cítil, že snad i někomu ublížil, že udělal spoustu chyb. Něco se v něm změnilo. Cítil, že mu strom může sdělit snad ještě více, nežli on. Čas běžel. Pomalu odpadávaly suché větve. Strom byl již starý. Mnohem starší než on. On si dokázal uvědomit že snad i moudřejší než on. Přesto trochu pochyboval. Chtěl se toho dozvědět ještě více. Strom však stárnu, koruna šedivěla a řídla. Přesto mohl ještě tiše mluvit. On poslouchal, ani se nehnu. Snad začal i chápat. Ale je vůbec možné, aby on připustil, že se strom stal jeho učitelem? Opravdu se změnil. Strom chřádl čím dál víc. Torzo stromu jakoby bylo zrcadlem jeho velkolepé filozofie. Byla jeho filozofie skutečně minulostí? Pochopil? Strom skonal.

On najednou pocítil bolest. Nekonečně krutou bolest. Bylo mu děsivě teskně. Brečel. Dokonce mu chtěl i poděkovat. To však nestihl. Stal se dlužníkem. Kmen se rozpadl na prach a on se ocitl na výsluní. On byl opět viditelný, tak jak to bylo pravidlem. To mu teď bylo lhostejné. Znovu a znovu přemýšlel, co mu strom vlastně sdělil. Nechápal. Byla to všechno náhoda? On ušel dlouhou cestu slávy, až došel do této pustiny, kde už ani vzpomínky nevládnou. Jeho ego bývalo vítězné. On byl středobodem, byl vyvoleným. A pak se stalo tohle setkání, které ho silně změnilo. Začal pochybovat. Byla to náhoda, nutnost, varování nebo pouhý sen? Bylo to zjevení, které mu přineslo pochybnost. Vše už je pryč. Zbývá prach byl rozfoukán. Jeho ego povstalo a mocně řeklo: "Tak co, člověče, pokračuješ v cestě?" Ale on, dlouhé ticho, ustrašeně špil: "Nevím." □

Vzlyk

Petr Novotný

Není prý mou vinou,
že ses rozplakala.
Vzplanutí zahynou
a v slzách dokonala
jiskřička smíření.
Teď Jemu protiví se
Přírody hujení.

Proč Bože utváříš
toliko smýšlení?
Duše tak znesváříš
a city přec nezmění
kdejaké Písmo svaté!
Tuší snad Lucifer,
odkudpak vzaté.

Já slova nehájím
a duše jsou stejné.
Životem napájm
poslání tajné
těm, kdož Boha neslyší
pro vlastní hluk.
Ať Srůce utiší.

Lod' lásky

Miki

Naše duše jsou jak dvě regaty,
které křížují moře osudů.
Stále se míjejí,
a krouží kolem sebe.
Snad jednou najdou ten přístav,
v němž společně zakotví.
Snad se spojí pevnými provazy.
Pevnými provazy lásky.
Kdo ví?
To vědí jen delfini,
kteří nás provází,
na dlouhé a složité cestě životem.
Možná prozradí nám ten správný kurz.
Kurz společné plavby.
Na jedné krásné lodi.
Na lodi jménem - LÁSKA.

'Woody - tuto jsem psal jen pro Tebe.

Pro Tebe

Miki

Otevřu Ti oblohu,
aby jsi Slunce se dotkla.
Schladím Ti tu žhavou kouli,
aby jsi nespálila si svou dlaň.
Sešlu Ti Proximu spolu s Kentaurou,
Pošlu Ti mraky,
Ustelu Ti na Měsici,
Daruji Ti Mars či Jupiter,
Vykoupu Tě v Mléčné dráze,
Osuším Tě políbkou,
a snesu Ti jednorožce svého,
který Ti zůstane na věky.

Ahoj, lidi!

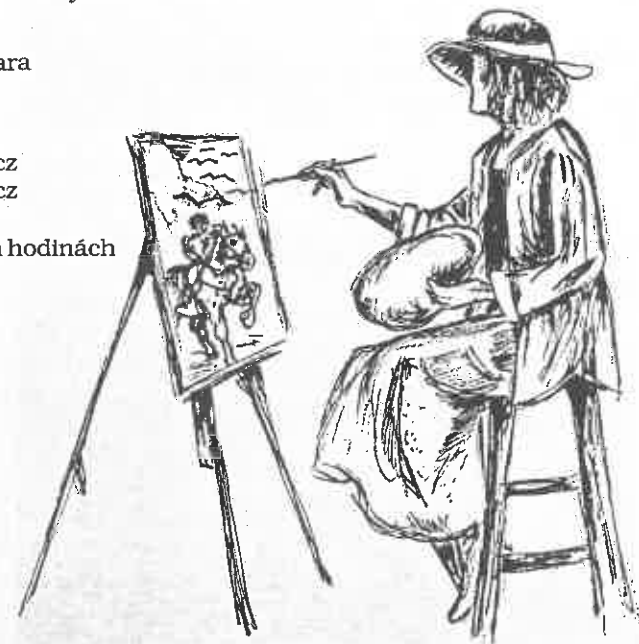
Vítám vás po prázdninách opět v rubrice s názvem nedostatkového zboží, alespoň pro mě. Akademický rok vypukl v plné síle a na období volnosti (pokud jste se právě překvapeně nezarazili se slovy: "A sakra, ony byly prázdniny!") zůstaly jen vzpomínky, ať už hmatatelné (černé plíce z polykání prachu u silnic, zlomené končetiny, modřiny, boule, naražená žebra nebo nějaký ten exotický parazit...) nebo ty neuchopitelné, přezívající pouze v obsahu vašich mozkoven nebo v perikardiální dutině (romantické západy slunce, vytopené stany, prázdninové lásky...).

Zkuste se zastavit a ohlédnout, vybavit si všechny čerstvé zážitky, jež se občas ještě na přednáškách derou ven v podobě lehce zastřených pohledů z okna (v Kongresovce kamkoli:o)). Možná by pomohlo si sednout a dát jim volnost, napsat o nich a podělit se o ně s ostatními čtenáři.

Naopak nastává čas k návratu k různým koníčkům - sportu, umění a jiným činnostem, kterými se snažíme vykompenzovat celodenní shon a stres. Že jste o prázdninách cestovali nejdál do laboratoře a zpátky a váš největší zážitek bylo každý večer padnutí do postele? Tak se nezastavujte, ale naopak rozběhněte a podívejte se do současnosti, na věci, které děláte mimo školu a které vás baví, přináší užitek vám nebo jiným. Můžete ostatní inspirovat! Rubrika Volný čas je vám plně k dispozici a okruh témat neomezený, tak jako jsou neomezené a různorodé vaše zájmy a zážitky.

Na příspěvky se těší Mara

kontakt:
email: nevil@tix.bf.jcu.cz
nebo edelweiss@email.cz
případně osobně
na K1/907 ve večerních hodinách

Rhoj kamarádi,

mám tu pro vás opět pár hříček na rozcvičení vašich mozkových závitů, které o prázdninách jistě zahálely.

Bratrské dělení:

Mezi Štěpána, Jirku a Honzu máme rozdělit 175 Kč tak, aby Štěpán dostal dvakrát víc než Jirka a Honza o 25 Kč méně než Štěpán. Kolik dostane Honza?

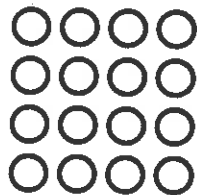
Příklad:

Čísla od jedné do devíti umístěte do předepsané matematické operace:

$$\begin{array}{r} \dots * \dots = \dots \\ \dots + \dots \\ \hline \dots \end{array}$$

Spojovačka:

Zkuste spojit 16 bodů na obrázku jedním tahem:

Alenka v říši divů:

Alenka málem zakopla o Tydlitýta a Tydlitáta, kteří seděli pod stromem.

"Tak se mi zdá, že bez těch vyšívaných límců vás od sebe prostě nerozeznám."

"Budeš muset použít logiku," řekl jeden z bratrů. Z kapsy vylovil kartu byla to kárová dáma a ukázal ji Alence:

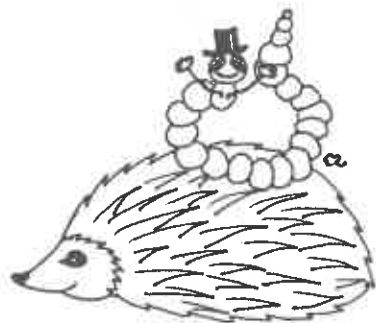
"Jak vidíš, tohle je červená karta. Tato karta znamená, že ten, kdo ji má u sebe, mluví pravdu, kdežto černá karta znamená, že její vlastník lže. Můj bratr má v kapse buďto červenou nebo černou kartu. A právě se ti chystá něco říct. Jestliže je jeho karta červená, řekne ti pravdu, ale jestli má černou kartu, bude ti lhát. Bude na tobě, abys rozhodla, jestli on je Tydlitýt nebo Tydlitát."

Nato jeho bratr řekl: "Jsem Tydlitát a mám u sebe černou kartu."

Kdo to byl? □

-yan-

Že by něco pro zoology?

V prostorách Moravské ornitologické stanice v Přerově je až do konce února 2001 k vidění výstava ježků, kterou připravili přírodovědci z pražského Národního muzea. Výstava, jež poutavě seznamuje návštěvníky se životem bodlinatých tvorů, obsahuje kromě fotografií, doprovodných textů a preparátů i dětské výtvary zobrazující tyto živočichy. Expozice je přístupná každý všední den a poslouží zřejmě hlavně školám k doplnění školního učiva. □

-EZ-

Stopem kolem světa aneb příběhy ze světa stopařů

Příznějme si, kdo to někdy nezkusil. Poslední autobus vám ujíždí před očima, nádraží daleko, v kapse pár korun a večer na krku. Tahle situace zlomí většinou i zapřísáhlého odpůrce "těch u silnice" a s určitými rozpaky i on mávne na projíždějící auto. Když auto kupodivu zastaví a z řidiče se ku všeobecnému úžasu neandrtálský kriminálník ani perverzní chlípník, dospěje člověk nutně k závěru, že na tom stopu asi opravdu něco bude.

Jak se říká, s jidlem roste chuť a ten, kdo má v sobě aspoň kousek dobrodružné povahy, brzy pocítí první abstinenční příznaky. To je poslední okamžik, kdy ještě můžete couvnout a spočívat dál ve svém poklidném a jistém životě, ale kdo okusí podruhé, potřetí, tomu již není pomoci a stává se jedním z nás, to znamená pravým a nefalšovaným stopařem, kterému se mozek zahltí myšlenkami na krásné výpadovky, dálniční nájezdy, odpočívadla a dalších tisíc věcí, bez kterých stopař nemůže žít.

Stát se ale opravdu dobrým stopařem, to je věc těžší. Znamená to naježdit stovky až tisíce kilometrů, poznat možné i nemožné situace, naučit se jednat s lidmi a umět řešit problémy, kterým se zaručeně nevyhnete.

Na těchto stránkách najdete spoustu opravdových příběhů, rad a hlavně zkušeností, které by vám při vašem cestování mohly pomoci a hlavně by vám měly ušetřit mnohdy tvrdou osobní zkušenost, která by už třeba nemusela dopadnout tak dobře, jak si tu přectete.

Pište své příběhy, rady a vůbec všechno, o čem si myslíte, že není od věci vědět, když někam razíte s baťohem na zádech.

A ještě pár odkazů na internet - stránky o autostopu naleznete bez větších obtíží pouze pod autostop - hledej. Je jich mnoho, mají různý obsah i kvalitu, ale dá se tam dozvědět spousta zajímavých věcí. □

- Connie -

Povídání o dálnici

Ze svého stopařského deníku jsem tentokrát nevybrala konkrétní příhodu. Chtěla bych vám zde ukázat trochu nevšední pohled na zcela obyčejnou a samozřejmou věc, jako je dálnice. Po dálnici už určitě každý z vás cestoval (nuda, co?) - vlastním autem, autobusem, na motorce, stopem. Je to čtyř až šestiproudá obluda rozdělená uprostřed ostrůvkem zeleně a obehnaná svodidly. Řítí se po ní dopravní prostředky v obou směrech, každý den, každou hodinu.

Pokud by někdo chtěl zažít úžasný pocit, že je na dálnici sám a kolem široko daleko nic nejede, musel by si počkat na "mrtvou dobu" mezi půlnocí a třetí hodinou ranní a i tak mít velké štěstí. Teď vám asi vytane na mysli otázka: A proč to vlastně dělat? Co je na tom tak úžasného? A co je vlastně zajímavého na celé dálnici? V podstatě nic, tak jako není nic zajímavého na jiných objektech a činnostech, dokud se vám nestanou koníčkem a částí vás samých.

Jízda po dálnici mě fascinovala již dlouho předtím, než jsem poprvé zvedla u silnice palec vzhůru, ale až při nekonečných cestách stopem přes celou republiku jsem získala možnost dokonale se s ní seznámit a sžít. Plzeň-Praha, Praha-Liberec, ale nejvíce D1, z Prahy do Brna a dál na Olomouc a opačně. Obrovská rychlost, velký prostor, nekonečné možnosti. Při cestě na Moravu se jí nemohu vyhnout, ale ani se jí nechci vyhýbat. Stačí přelézt svodidla, dotknout se nohama asfaltu a otevřít se všemu okolo sebe a velké příběhy a nevšední dobrodružství přicházejí v řetězu za sebou, jako projíždějící auta. Dálnice pro mě již neznamená pouze prostředek, jak se rychleji dostat z místa A do místa B. Je alfou a omegou celé cesty a někdy se stává právě ona tím místem B. Tak jako fotograf riskuje občas život, aby získal vytoužený snímek poštočky plachtící nad propastí, jako sportovci sahají na dno svých sil, aby zažili pocit maximálního nasazení, jako jiní lidé vyvádějí občas napohled naprosto

nesmyslné věci, protože z toho mají něco, co je pro ostatní neuchopitelné, tak já někdy vyjízdim na dálnici s cílem například na 144. kilometru. Během jediného odpoledne mohu být, čím chci, zažít na vlastní kůži všechno, na co mám žaludek. Mohu si zahrát na kamzika na skálách kolem, vyšplhat se až nahoru, odkud je na D1 úchvatný pohled. Když zatoužím proměnit se v dravého ptáka, mohu sebrat odvalu a přelézt prosklené zábradlí dálničního mostu nad Velkým Meziříčím. Na úzké římsce se všemohoucí harpyje rychle mění ve svou vyděšenou kořist, která hledí dostat se rychle zase zpátky, než jí ta opeřená potvora strhne dolů.

Absolutní svoboda znamená stát při západu slunce na panelovém poli, které mělo být v případě ohrožení země přistávací nouzovou plochou pro letadla. Jsem otočená čelem ke zdravícím automobilům a svoboda je tak dechberoucí, až si začínám připadat nicotná a zbytečná. Je jedno, že tam stojím, a stejně

tak by bylo jedno, kdybych tam nestála. Když sedím na ostrůvku zeleně dělicím tu pulsující tepnu na dvě poloviny, jsem kapitánem na lodi. Trochu straší představa, že by mě mohla nějaká zbloudilá vlna spláchnout z paluby.

A spousta lidí. Stačí zvednout palec, vyvěsit cedulku. Na nájezdech, exitech, čerpacích stanicích. Nerada stopuji přímo na dálnici, ale když už mě k tomu okolnosti doženou, je to výzva. Zástupy stopařů patří k dálnici jako smrt k životu. Řada postav polykajících prach a výfukové plyny a hypnotizujících nadějným pohledem řidiče. Těžko se jim v té rychlosti zastavuje, navíc policie číhá téměř všude. Řidiči svádějí boj s časem a radarem, policajti s řidiči a tito všichni se stopujícími postavkami.

Potkávám spoustu jedinečných lidských bytostí, zažívám spoustu jedinečných jízd. Dva bratři s dodávkou, Vietnamci v Passatu, Slovák Jožo s Manem, německy mluvící tlustý bosý Turek, tři Poláci s kamiony, tesař z Uherského Hradiště...je jich tolik, že si nelze všechny zapamatovat - desítky, stovky. Aby neusnuli, aby si zkrátili dlouhou chvíli při nudné cestě, aby si měli s kým popovídat, komu sdělit své problémy, nebo prostě jen proto, aby udělali dobrý skutek.

Lidé bývají v těchto rozhovorech nezvykle otevření - vědí, že už se nikdy nepotkáme, potřebují se někomu svěřit, ulevit svému svědomí, vyjádřit své pocity. Učím se mluvit o různých tématech. Dnes už mě není snadné zaskočit třeba tím, že řidič zničehonic vytáhne kvalitní erotický časopis a vyzve mě, abych vyjádřila svůj názor nejen na časopis jako takový, ale i na jednotlivé polohy a erotické praktiky. Ze své škály standardní cestovní mimiky nasadím výraz "Tohle dělám naprosto běžně" a jako chleba odkecám svůj "názor". Horší je, když se mě zeptá, zda

bych si to nechtěla vyzkoušet - to pak nasazují výraz nejvyšší pohotovosti "Ještě slovo a střílim." Zde je dalších pár užitečných výrazů, které možná mnozí důvěrně znáte: "Vůbec mi nevádí, že jedete 200 km/h a předjíždíte zprava, můžete klidně přidat", "Mám AIDS", "Mám velkého a svalnatého přítele, dělá vyhazovače v barech" a speciální mimika pro řidiče Avii "Vůbec nespěchám, ono to zas tak tragicky pomalu nejede - podívejte, předjeli jsme Trabantu :o)".

Dálnice je jako život - někde začíná a někde končí. Proud vozidel ve směru vaší jízdy je proudem naděje, touhy a štěstí. Proud vozidel oslňujících v protisměru je proudem překážek, nenávisti a lži. Někdo projede v pohodě, někdo má po cestě nesnáze, někdo nedojede. Rozmlácený sporták otočený na střechu, krvavá hlava nešťastného řidiče, stopy po zoufalém brzdění, převrácené kamiony, roztráštěné sklo, vůně benzínu, oheň, pachuč chvíle, kdy nám doslova pod kola vybočil bez blinkru bílý Transit a skulinka mezi ním a svodidly byla najednou příliš úzká.

Tohle všechno mě s dálnicí spojuje, věřím jí, nebojím se žádné její podoby - světlo, tma, léto, zima, sucho, déšť, mlha, sníh - navždy asfaltová, proklínaná, hrbolatá, látaná jako ponožky, protože v polovině oprav vždycky náhle dojdou peníze, dlouhá jako spirála lásky, rušná a nervózní jako přepadené mraveniště. Zkuste ji vnímat jinak, až po ní pojedete a bude se vám chtít spát nebo se budete k smrti nudit.

Kola sviští, krajina rychle ubíhá. Řidič nechápavě sleduje můj fascinovaný pohled z okna. Znáám ji kilometr po kilometru, ke každému místu se váže nějaká příhoda. "Vy jedete po dálnici první?" "Ne, po pěti sté." "Kam máte namířeno?" "Na 144. kilometr dě jedničky. Mám problém a potřebuji si urovnat myšlenky..." □

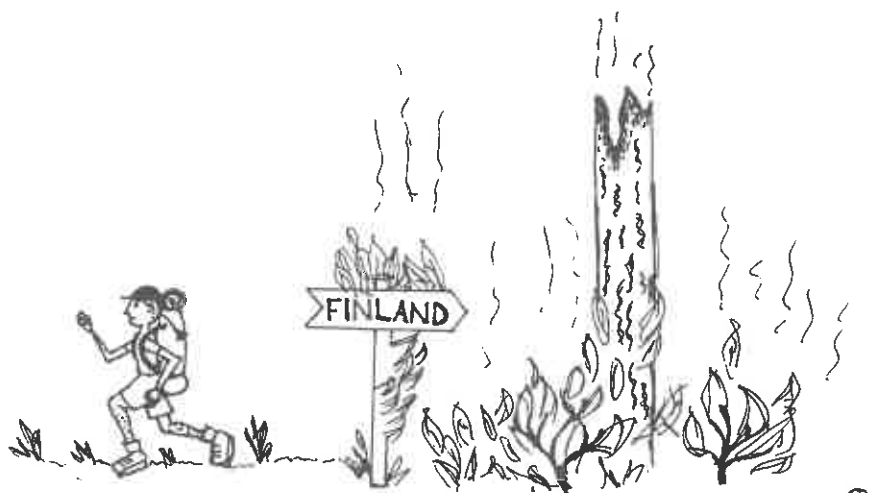
Cestování po Finsku aneb Naše cesta za polární kruh

Se svými dvěma přáteli jsem letos v létě strávil krásných pět týdnů v severní části Finska zvané Laponsko. Mezi tamními obyvateli jsme vzbudili obrovský zájem, protože tam Čechy, a k tomu ještě s "almarou" na zádech, moc často nevidí. Díky stopu jsme projeli velkou část této země za polárním kruhem a zažili jsme spoustu úžasných chvil. Na silnicích jsme příliš nezakoušeli. Prostě mávnete a krátce na to sledujete ubíhající krajinu z jedoucího auta. Má to ovšem malou výjimku - musí být všední den. O víkendech a o státních svátcích věnují Finové veškerou svoji pozornost spíše svým milenkám a rodinám než zoufalým stopařům. Jinak je Finsko stopařský ráj. A chcete vědět proč?

Finové totiž oplývají nezlomnou filosofii, která hlásá, že život jim přece nikam neuteče. Nějaká ta zajížďka nebo

třeba pohostinné pozvání do sauny pro vymrzlé cestovatele není žádnou výjimkou. A kdo chce poznat nejenom krásu místní přírody, ale i jedinečné kouzlo osobitých Finů, velmi rád na vlastní kůži zakusí, co třeba právě taková finská sauna obnáší. V této žhoucímí kameny rozpálené místnosti prosycené vůní březových větvíček, za oblakem páry, Finové posilují svá srdce a nabírají síly k životu. V sauně jsou si všichni rovni, neboť člověk postrádá kůži civilizace. Sauna otevírá brány mezi národy. Díky ní jsou tamní lidé naplněni láskou a vřelostí. Lidé jsou klidní, nikam nespěchají. A právě proto je stopování Finskem tak jedinečné a vzrušující.

Tento národ mne velmi oslnil, protože až tady jsem si uvědomil význam slova přátelství. Je to to nejkrásnější, co může člověk ve svém životě zakusit.

©

Úryvek z mého deníku (str. 26)
...jezero Norvajävi 28.7.2000, 8.00 hod.

Včera dokapala poslední kapka. Zdržovat se tu déle by znamenalo šílenství. Samou láskou by nás zabili. Téměř každý den přijížděli k našemu molu a s úsměvem na tváři nám nabízeli koff, long drinky a finskou vodku. Kdo to má vydržet. Snad jenom bezzubý "Wike".

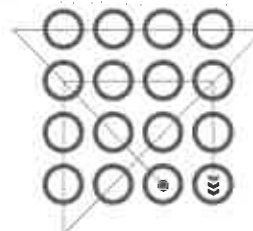
Připravuji naši oblíbenou "gluta-solovou ňamku". Vedle mne leží láhev s benzínem, jen tak bez ladu a skladu. Zálesák nezálesák, je to poslední den. Otevírám láhev, nad malým, chladem se tetelícím plamínkem. Náhle živel trestá moji nerozváznost. Co teď? Živý oheň tekoucí z plastických útrob, sytí žrouta do obludných rozměrů. Nedaří se. Začíná hořet mech. Odhazuji láhev. Náhle cítím palčivou bolest ve svých nohou. Stal jsem se následovníkem Jana Palacha. Kolem mne hoří stromy,

ale i já sám. Hopkám a válím se po zemi jakou smyslů zbavený. Příživník se drží zuby nehty. Volám ku pomoci nového spojence a oheň uhasíná. Příjemně osvěžený ranní koupelí pokračuji ve druhém dějství. Vyhláшуji boj nepříteli v lese. Ještě, že máme ty PET lahve. Okamžik trvá věky..... Je po všem. Vysíleně usedám na okraji jezera. Až teď si uvědomuji, co všechno se mohlo stát. Jakou má najednou člověk obrovskou moc. Je to neuvěřitelné. Strážce parku se nedostavil. Asi nerozuměl našim kouřovým signálům. Odcházíme, naše myšlenky však budou ještě dlouho obohaceny krásnými vzpomínkami. Zanechali jsme zde svá srdce a několik opálených stromů.

Loučím se s vámi finským
nákemiin. □

Franta Škanta

4) Když druhý bratr mluvil pravdu, potom by on byl Tydlítát a měl by u sebe černou kartu. Ale nemůže mluvit pravdu a mít u sebe černou kartu, proto musí lhát. To znamená, že jeho karta je oprávněná černá, a jelikož jeho prohlášení bylo lživé, není Tydlítát s černou kartou, ale Tydlítát s černou kartou.

3)

5) Honza dostane 55 Kč.
(Řešení jde přes rovnici: $x + x \cdot 25 + x/2 = 175$)

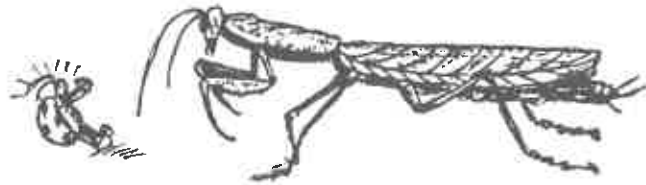
$$\begin{array}{r} 17 \cdot 4 = 68 \\ + 25 \\ \hline 93 \end{array}$$

2)

ŘEŠENÍ KVIZU:

Sháním kudlanku nábožnou (*Mantis religiosa*). Pokud někdo máte a (pro) dáte, případně víte, kde ji v dohledné době sehnat, ozvěte se mi.

Miša, K1/907, Email: nevil@tix.bf.jcu.cz, edelweiss@email.cz

Prodám: Notebook 486DX2/50 MHz, 20 MB RAM, 700 MB Hardisk, zvuková karta, Windows 95. Cena okolo 9000 Kč.

Kontakt: barinap@inbox.vol.cz, edelweiss@email.cz

Sháním starší, ale plně provozuschopný fotoaparát (jednooká zrcadlovka, manual) značky PRAKTIKA, PENTAX nebo ZENIT. Nejlépe s výměnnými objektivy (širokáč, základní a teleobjektiv). Cena dohodou.

Takže, pokud máte někde doma "spící" foťák, hluboko do kapsy a rádi byste pomohli jedné mladé začínající fotografce - ozvěte se!

Kontakt: connie@centrum.cz, Jana

Koupím český klíč k určování ptáků nejlépe od Baláta nebo Walter, Černý.

Kontakt: Simona.polakova@tix.bf.jcu.cz

Prodám Škodu 105, r.v. 1981, TK + emise do r. 2002, nepojízdné (zadřené motor) - pro šikovného opraváře, popř. na náhradní díly. Cena: 5000 Kč

Kontakt: Tereza.adamova@tix.bf.jcu.cz

Tel. 0604/266933 (Matěj)

Koupím škodovku 105, i starší tak kolem r- 1981, s tech. Osvědčením a emisemí minimálně do roku 2002, nemusí být pojízdná (jsem šikovný opravář), stačí mi i funkční náhradní díly. Cena: max. 5000 Kč

Kontakt: Velká kachna@joke.tix.cz, Redakce

Jsem mladá, pohledná, chytrá a bezbranná prvačka z Biologické fakulty s příjemným vystupováním i nastupováním.

Pozn. Na náhradní díly

Kontakt: Eva.novotna@tix.bf.jcu.cz

Jsi komunikativní, charismatický a organizační typ? Pak hledáme právě tebe na místo šéfredaktora Pavučiny. Můžeš být i holka.

Zn.: Nová krev

Kontakt: Pavucina@tix.bf.jcu.cz, Tel. 038/777 23 57

Chcete napsat svůj názor, vzkázat něco svým kolegům, podělit se o své vlastní výtvary?

Stránky Pavučiny jsou vám k dispozici. Studentům i těm dříve narozeným (-:

Tož neváhejte a využijte tuto příležitost, jsme široko daleko jediná fakulta, která ji má.

Odpovídáme čtenářům:

Velmi se mi Pavučina líbí. Jak je to možné?

A nejsi divný/á? Ne, teď už vážně. Zadalí jsme tuto otázku agentuře Slídlil a syn. Ta nám po třech dnech vyzvídání a vyptávání se čtenářů Pavučiny dodala toto hodnocení: čtenářům se Pavučina velmi líbí, protože je velmi libivá... :-) No a pak že tyto agentury jsou k ničemu!

-V-

Kam s ní?

Myslíš svoji přítelkyni? Nebo, že by Pavučinu? No lidi říkají, že není špatnou společnicí... Zvláště na cesty a pro chvíle samoty. Nakonec prý bývá docela dobrou dekorací knihovny. Je to otázka vkusu - někdo ji nechává jen tak na stole.

-Z-

Váš časopis si zaslouží pochvalu. Mrzí mě jen ty obrázky stažené z Internetu. Ještě více originality!

No vidíš. Tak jsme v redakci usedli ke kulatému stolu a probrali to. Výsledkem debaty jsou ilustrace v tomto čísle, které se na Internet dostanou teprve až s internetovou verzí Pavučiny...

-V-

Co to znamená zkratka "o.p.s." za názvem Attavena? Ohavně plesnivý sýr?

Nebo taky odporně prolhaná strašilka, obarvený plastický sáček, ohmataný poblouzněný sáňkař či okatá prsatá skladnice... Doopravdy tato zkratka znamená "obecně prospěšná společnost" - v praxi je to označení pro typ neziskové organizace (jiný příklad "ncziskovky" je třeba občanské sdružení). Další informace na dané téma budou na nástěnce (až ji stihneme vyrobiť...).

-V-

Kolik lidí už pracuje na Pavučině a jak to časově zvládáte?

Přijde na to, co znamená "pracuje". Ti, co kvůli ní nespí jsou tři. Počet lidíček v redakci a nejbližší okruh pravidelných externích redaktorů je proměnlivý. No řekněme devět v průměru na číslo. V každé Pavučině jsou příspěvky od 30 z vás, ale pokaždé od trochu jiných. A jak to časově zvládáte? Jasně, že by to bylo ještě veslejší mít tak dva další stále nespící redaktory a dvaatřicetihodinové dny při finiši.

-Z-

Chtěl bych udělat pár zajímavých akcí pro studenty. Bylo by možné o tom informovat v Pavučině?

ŽE VÁHÁŠ!!

-Z-

PAVUČINA

časopis (nejen) studentů Biologické fakulty Jihočeské univerzity * **vydává:** Attavena, o.p.s., Branišovská 31, 370 05 České Budějovice * **stabil:** 038/777 2357, mobil: 0603/895 312, e-mail: attavena@atlas.cz * **redakce:** Branišovská 31, děkanát BF - pod střešou, e-mail: pavucina@tix.bf.jcu.cz * **šéfredaktor:** Věra Cihlářová * **redaktoři:** Petr Novotný, Miša Uhlířová, Lukáš Šmahel, Eliška Zapomělová * **ilustrace:** Eliška Zapomělová, Jana Bendová, Věra Cihlářová, Miša Uhlířová, Jana Tomšíčková, Zuzana Chocholeušková * **foto:** FotoArchív BF a Attaveny (Petr Znachor - str. 4,5,6,16,17,26,28,45,46; Jirka Kubásek - str. 31; Petr Koutecký - str. 34; Eva Chaloupecká - str. 35; Jan Lepš - str. 43,44; Jan Hodač - str. 48,49,50 * **technické zabezpečení a grafická úprava:** Zdeněk Klouda, Danuše Vašková, Petr Illek * **tisk:** Tiskárna Posekaný * vychází pětkrát ročně * náklad 250 kusů * prodejní cena výtisku: 20 Kč * vyšlo 2. listopadu 2000

UZÁVĚRKA 5. čísla je 30. listopadu 2000

Zveřejněné příspěvky se nemusí shodovat s názory redakce.

- 14.12. (ÚMBR) M. Šimonovský: Studium genů zapojených v mechanismu autoinkompatibility Brassica napus
 15.12. - Vstupní seminář oboru Genetika (Ondřej, Rakouský)
 15. - 17.12. Zimní výjezd občanského sdružení Gabreta NKK do oblasti Vyšebrodka, náplní bude především hromadné meteorologické měření na několika stanovištích zároveň, inf. A. Schusserová a L. Šmahel

- 18.12. (Fyz.živ) Sem. diplomantů - M. Borovská, J. Okrouhlík, A. Neuwirth, P. Reymanová
 18.12. (FAR) – Stephen Halperin (ÚEB Praha): The use of fluorescent probes and microscopy in the study of physiological processes in plant cell tissues
 19.12. (Ebi) Machová: Speciace a extinkce v mořích
 Vik: Evoluce ptačích pohlavních chromozómů
 20.12. (Zoo) O. Nedvěd: Jak se dělá tečkování
 22.12. – 2.1. Vánoční prázdniny (poslední den s přednáškami je pátek 22.12.)

Použité zkratky seminářů:

- AE – Seminář „Aplikovaná ekologie III“, úterý 14:30 – 16:00, malá posluchárna Na Sádkách. Tématem tohoto semestru je problematika neziskového sektoru. Bližší inf. Richard Tichý, garant kursu. Všichni zájemci jsou velice vítáni.
 Bo.Ex – Botanická exkurse, celodenní, pravidelně v sobotu
 Bot – Mag. botanický seminář (15.15 – 16.45 hod., malá posluchárna v přizemí - 012, Na Sádkách)
 Bot.sem. – Botanický seminář, velká posluchárna Na Sádkách, středa od 17:30
 Ebi – Seminář z evoluční biologie (18.00, posluchárna 1)
 FAR – Seminář katedry fyziologie a anatomie rostlin, zasedací místnost EntÚ vždy od 13:00
 Fyz.živ – Sem.kat. Fyziologie živočichů (14.30 hod., v zasedáče Entomologického ústavu)
 ÚMBR – Seminář ÚMBRu a katedry genetiky (14.30, v zasedací místnosti ústavu)
 Vstupní seminář – probíhá formou prezentace jednotlivých magisterských oborů na BF, především pro 1. ročník. Kongresová hala, pátek 10:00 – 11:30. Změna programu s ohledem na svátek 17.11. vyhrazena!
 Zoo – Sem. kat. zoologie (18.00, posluh. 1), (Mag.) = magisterské sem., (Bak.) = bakalářské sem.

Do konce listopadu probíhá již potřetí sběrná akce fotografií do FOTOARCHÍVU Biologické fakulty. Její součástí je i soutěž s finančními odměnami. Podrobnosti naleznete v letáčcích, které budou k dispozici ve vestibulu BF (na sloupu se senátní nástěnkou).

V tomto akčním jsou uvedeny akce konané na fakultě či v jejím bezprostředním okolí od 2. listopadu 2000 do konce tisíciletí.

Uzávěrka tohoto akčního proběhla 1. listopadu v 21:00 (novější změny nemohly být již z technických důvodů zaneseny).

Příští akční má závěrku 8. prosince 2000.

Informace o různých akcích mi můžete do tohoto data předávat osobně nebo zasílat e-mailem na adresu Lukas.Smahel@tix.bf.jcu.cz.

Za spolupráci na tomto akčním děkuji především Monice Žuberové (přepisování textu) a Heleně Chvojové (kreslení obrázků).

Uvedené informace jsou bez záruky.

Akčník

Na úvod ...

Děje se toho teď docela dost, řada seminářů, botanické exkurse, volby senátů i rektora, návštěvy politických potentátů v čele s předsedou sociální demokracie Milošem Zemanem apod. Akčník je tedy mírně přeplněn a navíc jsem začal postrádat nějaké ty ilustrátory, kteří by mi mezi tu záplavu informací podstrčili nějaký zlehčující obrázek. Čili volám do éteru o kresličskou pomoc a doufám, že se nějaký ten dobrodinec do příště najde.

Můžete v tomto akčním zaznamenat dvě inovace:

První spočívá v tom, že všechny akce jsou řazeny chronologicky, abyste se mohli orientovat primárně podle data (pouze opisovat různé katedrové semináře je přece jen samoučelné – stačí se podívat na příslušné nástěnky). Důležitější akce a termíny jsou zvýrazněny a mezi jednotlivými týdny je vložena mezera.

Druhou inovací je fakt, že všechny uvedené akce jsou pouze v termínu do konce roku, tj. nejsou zde uvedeny semináře běžící v lednu. Ty by měly být až v příštím akčním, kdy už budou poněkud aktuálnější.

Přehled akcí ...

2. – 14.11. 2. ročník výstavy EKODOTEKY (ekologická výstava pro žáky základních a středních škol a veřejnost připravovaná studenty BF JU). Galerie „Na půdě“, Krajinská 22 (Staročeský dvůr). Otevřeno denně 9 – 17.
 2.11. (ÚMBR) F. Vácha: Mechanismus, ekofyziologie a biotechnologie fotosyntézy
 2.11. 20:00 – Promítání filmu Žvahlav (Monty Python) v kongresové hale, zajišťuje „Pařík's Entertainments“
 3.11. 10:00 – Beseda s Milošem Zemanem, předsedou vlády, na téma „Ekonomická situace v ČR“ (Bobík)
 3.11. – Vstupní seminář oboru Ekologie (Brandl, Lepš)
 4.11. (Bo.Ex) Třeboň a Horní Lužnice – sraz na autobus. nádr. v Třeboni v 8,33, odjezd z autobus. nádr. v ČB v 8,00 – vede K. E. Prach
 6.11. – Uzávěrka grantu Studentské grantové agentury, bližší inf. Oldřich Nedvěd
 6.11. - (Fyz.živ) J. Žďárek (ÚOCHB AVČR Praha): Zvláštnosti regulace metamorfózy u vyšších much
 6.11. (FAR) – A. Popkov: Pozitronová emisní tomografie
 7.11. 14:00 – Beseda s ing. Miroslavem Kalouskem, poslancem a místopředsedou KDU-ČSL, na téma „Sociální dopady státního rozpočtu“
 7.11. (AE) – M. Daněk (PF JU): Environmentální politika Evropské unie
 7.11. (Ebi) Latzel: Nové pohledy na vznik Eukaryot
 Robovsky: Evoluce chobotnatců
 7.11. 18:00 – Dr. L. Jiříštil: Management nelesních ekosystémů na území KRNP, velká posluchárna na Sádkách
 8.11. – Mezní termín pro navrhování kandidátů do fakultního i univerzitního akademického senátu
 8.11. (Bot.sem.) – V. Chán (jihočeská pobočka ČBS): Dlouhodobé změny v květeně jižních Čech

- 8.11. (Zoo – Mag.) A. Dufek: Postnatální vývoj mláďat pošt. obecně v urb. prostředí,
J. Riegert: Lovecké strategie a potrava poštolky městském prostředí,
J. Šklíba: Dva aspekty hnízdní bio. chrástala polního: biotopové preference a tvorba párů

M. Prokopová: Význam aposematického zbarvení a sekretu pachových žláz v reakcích sýkory na *Pyrrhocoris apterus*

- 8.11. (Bot) P. Horn (LESINFO, a.s.): lesnictví v teorii a praxi
9.11. 13:00 – Beseda s PhDr. Vladimírem Špidlou, ministrem práce a sociálních věcí, na téma „Transformace v sociální sféře“ (Bobík)
9.11. (ÚMBR) J. Škopek: Molekulární variabilita viru Y
10.11. – **Poslední termín pro zápis nebo škrť kursu v zimním semestru 2000/2001 (6 týdnů od začátku semestru)**
10.11. – Exkurze od kursu Ekologie mokřadů, odjezd v 8:00 od budovy katedry ekologie ZF JU (ulice Na Zlaté stoce), organizuje ing. Rajchard
10.11. – Vstupní seminář oboru Půdní biologie (Šantrůčková, Šimek)
11.11. (Bo.Ex) **Na mechy do okolí Borku – odchod 7,45 z konečné trolejbusu č. 2 na Borku (odjezd z nádraží 7,24) – vede J. Kučera**

- 14.11. (AE) – J. Nezval: Kritické posouzení nedávné kampaně neziskového sektoru proti PET lahvim
14.11. (Ebi) Horváthová: Využití evolučních procesů ochraně přírody
Pech: Polymorfismus u mimiker
15.11. (Bot) referáty studentů bak. a mag. studia: G. Wolfová, P. Macek, T. Hauer, Š. Jahodová?
15.11. (Zoo – Mag.) Z. Fric: Behaviorální ekologie jarní a letní gener. babočky *Araschnia levana*,
A. Hypšová: Evoluční ek. středoevr. druhů r. *Notonecta*,
J. Kubín: Ontogeneze fylogeneticky významných morfologických znaků u skupin *Fulgoromorpha* a *Cicadomorpha*
15.11. (Bot.sem.) – V. Petříček (AOPK Praha): Péče o chráněná území (zásady managementu z botanického hlediska)
16.11. (FAR) – Jon Lloyd (Max Planck, Jena), Michael Bird (ANU, Canberra): Miniworkshop on Stable Isotopes and their Applications in Environmental Sciences
17.11. (?) - Vstupní seminář oboru Buněčná a vývojová biologie (Sehnal, Beneš)

- 20.11. (Fyz.živ) L. Janský: Informace o Sympoziu: Environmental Ergonomics, Exp. Jeseník 2000

21. + 22.11. – Volby do akademického senátu fakulty i univerzity

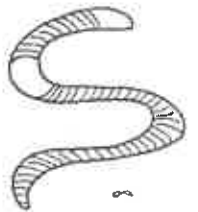
- 21.11. (AE) – E. Rázgová (Insitut pro eko-politiku, Praha): Lokální agenda 21
21.11. (Ebi) Kubín: Evoluce symbiotických bakterií
Machová: Evoluce sociality u kytovců
22.11. (Bot) Doktorandský sem.1 - M. Bastl, S. Míhulka
22.11. (Zoo - Mag.) J. Čejka: Ekoetologie jelenovitých a rysa ostrovida v obl. centr. Šumavy,
L. Svobodová: Morfologická analýza netopýřího křídla,
P. Zatloukal: Chromozomální pericentrická inverze u jihočes. popul. hrabošů *Microtus arvalis* a *M. subterraneus*
22.11. (Bot.sem.) – J. Komárek, O. Komárek (PřF MU Brno): Rostlinný kryoseston
23.11. (Seminář katedry obecné biologie) F. Weyda (EntÚ AV ČR): Novinky v digitálním zobrazování aplikovatelné v biologické laboratoři (13.00, posluch. EntÚ AV ČR)
24.11. - Vstupní seminář oboru Aplikovaná ekologie (Tichý, Květ)

- 25.11. (Bo.Ex) Rašeliniště Kozohlůdky – sraz na nádr. u pokladen v 7:30 (odjezd rychlíku na Prahu v 7,45) – buřty sebou – vede J.Š.Lepš

26.11. – **Tradiční výstup na Kleť u příležitosti 17. listopadu a imatrikulace 1. ročníků, tentokrát kvůli svátku o týden posunutý proti akademickému kalendáři (navíc se jde v neděli!). Sraz v 8:30 před fakultou.**

- 28.11. (AE) – M. Daněk (PF JU): Evropský environmentální občanský sektor
28.11. (Ebi) Vik: Koevoluce ptáků a roztočů
Doležal: Pijavenky - evoluce vírníků bez sexu
29.11. – **Volba rektora akademickým senátem Jihočeské univerzity (volí ještě ten „starý“ senát). Funkční období nového rektora začíná 1.3.2001.**
29.11. Schůze kat. botaniky
29.11. (Zoo - Bak.) L. Karaová: Analýza složení potravy plůdkových společenstev ve Vltavě,
Z. Sívová: Mikroev. trendy u hrabošů r. *Microtus* během posl. glac. cyklu
R. Lučan: Populační bio. dendrofilních netopýrů na Třeboňsku,
L. Sitařová: Srovn. entomofauny dr. *Galinsoga parviflora*, *G. ciliata*
P. Kepka: Malakofauna,
J. Štefka: Analýza popul. r. *Bombina* v Předšumaví
29.11. (Bot.sem.) K. Spitzer (EntÚ): Hmyzí guildy na rostlinách a jejich význam v ochraně přírody
30.11. – **Uzávěrka Mattoniho grantu, bližší inf. Jan Šuspa Lepš**
30.11. (ÚMBR) O. Lenz: Molekulární detekce viru mosaiky jabloně v planých i kulturních hostitelích
A. Pavlík: Vektory pro expresi lidského papilomaviru v rostlinách
1.12. - Vstupní seminář oboru Limnologie (Straškrabová, Šimek)
2.12. (Bo.Ex) **Okolí Hluboké u Borovan – sraz na nádraží ČD u pokladen v 8:15 (odjezd směr České Velenice 8:24. Buřty sebou, vede J.Š. Lepš (M. Štech).**
4.12. (Fyz.živ) E. Zeisberger (University of Giessen): Čtvrt století ve farmakologii termoregulace
4.12. (FAR) – Jiří Sebestián: Existuje společný transportní mechanismus pro cyklosporin, phallisin a silymarin?
5.12. (AE) – M. Wittingerová: Jihočeské matky – případová studie prezentace neziskové organizace
5.12. (Ebi) Krčmářová: „Klíčové inovace“ v makroevoluci
Folková: Experimentální evoluce RNA
6.12. (Bot) J. Chrtěk (BÚ AV ČR Průhonice): Variabilita v rodu *Hieracium*
6.12. (Zoo) P. Stopka (Př.F. UK): Evol. biotických vztahů
6.12. (Bot.sem.) D. Blažková (BÚ Průhonice): Dlouhodobé změny lučních společenstev
7.12. (ÚMBR) R. Vincenciová (Ústav biologie a lékařské genetiky 2.LF a FN Motol): Molekulární biologie cystické fibrosy
8.12. - Vstupní seminář oboru Zoologie (Veselovský, Zrzavý)
12.12. (AE) – Z. Klouda, P. Hrubý: *Attavena*, o.p.s. – případová studie prezentace neziskové organizace
12.12. (Ebi) Robovský: Počátky evoluce čtvernožců
Zemanová: Evoluce a adaptace ryb arktidy
13.12. (Bot) Doktorantský sem. 2 - Z. Křenová, L. Rektoris
13.12. (Zoo) P. Ráb: Kariotypová evol. lososovitých ryb
13.12. (Bot.sem.) L.D. Hrouda a kol.: Turecké reminiscence (výsledky letošní katedrové exkurse)

Pouta

Petr Novotný

Ranní opar plyne nad klidným jezerem.
Tu poutník doufá, že pochopí.
Přesto nepohládí schlíplého psa
ze strachu o svůj ubohý život.

Vítr čerí zrcadlo kaluže po dešti
a já cítím marnost, jež nás unáší
jak vlnku po vodní hladině.
Proč tedy nitro svírá zármutek?